

Gorenjski Glas

TOREK, 11. DECEMBRA 2018

LETO LXXI, ŠT. 99, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Krajani Mlake napovedujejo tožbo

Na Mlaki napovedujejo upravni spor zaradi načrtovane stanovanjske gradnje na območju Udin boršta na zahodnem delu vasi. Predvidena gradnja bo Mlako spremenila v Planino 4, so prepričani.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Mestni občini Kranj so trenutno na voljo tri večja območja za stanovanjsko gradnjo. Ta je tako že dolgo predvidena na lokaciji Kozolci oz. nekdanje mlekarne nasproti Qlandie v Kranju, kjer je lastnik zemljišča Družba za upravljanje terjatev bank, na območju Ob Savi oz. nekdanjega barakarskega naselja Koreja, kjer bo investitor republiški stanovanjski sklad, in na območju Mlake. Občinski podrobni prostorski načrt za Mlako, kjer je lastnik

večine zemljišč Heta Asset Resolution, slaba banka nekdanje Hypo banke, investitor pa podjetje Empirika, je prejšnji mestni svet kljub nasprotovanju dela lokalnega okolja dokončno potrdil septembra. A zgodbe še ni konec, saj so se nasprotniki gradnje povezali v civilno iniciativo, ki namerava sprožiti upravni spor.

Tožbo bo zastopal odvetnik Miran Hude, ki ga je javnost bolj spoznala pred desetimi leti, ko je kot predsednik Društva za ohranitev Udin boršta dosegel sklenitev sodne poravnave, ki je

vključevala zaprtje odlagališča Tenetiše. »Namen vložitve tožbe je zaustavitev izdaje gradbenih dovoljenj ter dati čas in možnost novi občinski oblasti, da sama razveljavi sprejeti odlok. Nova oblast naj preveri resničnost očitkov o korupciji, o pogodbenih donacijah dva milijona evrov za reševanje naložb propadle avstrijske Hypo banke ter o slamanem investitorju Empirika z letnim prometom 76 tisoč evrov in minimalnim osnovnim kapitalom 7500 evrov,« je dejal.

► 6. stran

Stanovanjska gradnja je predvidena na nezaščitem območju Udin boršta zahodno od Mlake. / Foto: Tina Dokl

Mojca Trnovec obrtnica leta

Obrtnica leta je postala Gorenjka Mojca Trnovec iz Gostilne Mihovec, priznanje za najstarejšega obrtnika leta pa je šlo v roke avtoprevozniku iz Lesc Franciju Ažmanu.

ALEŠ SENOŽETNIK

Brdo pri Kranju – Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je v četrtek na Brdu pri Kranju šestnajstič podelila naziv za obrtnika in šestindvajsetič za podjetnika leta. Gre za enakovredni nagradi, edina razlika je, da naziv obrtnika leta podeljujejo tistim, ki zaposlujejo največ pet ljudi, podjetniki leta pa lahko postanejo tisti z več kot petimi zaposlenimi.

Podjetnik leta je tako postal lastnik avtoprevoznikega podjetja iz Celja Peter Pišek, z nazivom obrtnica leta pa se je kot prva ženska, odkar ga podeljujejo, okitila Mojca Trnovec iz Gostilne

Mojci Trnovec iz Gostilne Mihovec sta naziv obrtnice podelila predsednik vlade Marjan Šarec in Branko Meh, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

Mihovec v Zgornjih Pirničah. Vodenje gostilne s 160-letno tradicijo je pred osmimi leti prevzela Trnovčeva. Gre za edino gostilno pri nas, ki je v času vegetacije samooskrbna z vso zelenjavo in žiti, sledijo pa tudi sodobnim trendom, ponašajo se z znakom Gostilna Slovenija, vključeni so v projekte, kot sta Odprta kuhna in Teden restavracij.

»Že kot majhna sem se rada vrtela med posodami in "piskri". Starša sta mi privzgojila ljubezen do zemlje, iz katere črpamo surovine, s katerimi "čaramo" v kuhinji,« je ob podelitvi naziva povedala obrtnica leta.

► 3. stran

Snovanja

- Ivan je mrtev, živel Cankar!
13. stran
- Vrhnika, prečuden kraj!
14. in 15. stran
- Cankarjeve ženske: od matere Neže do nesojene žene Milene
Od 16. do 19. strani
- Cankarjeva smrt in pogreb
20. stran

Priloga:

Loške novice

AKTUALNO

Vinko Hlebš častni občan

Ob prazniku občine Tržič so podelili občinska in županova priznanja. Listino o nazivu častnega občana za dolgoletno delo na področju likovnega ustvarjanja so podelili Vinku Hlebšu, ki je eden najbolj plodovitih slikarjev v Tržiču.

3

GORENJSKA

Milijon evrov za kolesarsko omrežje

Za projekt šestih kolesarskih povezav v Kranju bo evropski sklad prispeval 1,07 milijona evrov. Prva gradbena dela bodo predvidoma stekla v začetku prihodnjega leta. Dogradili bodo 8,8 kilometra kolesarske infrastrukture.

6

ŠPORT

Biatlonci s Pokljuke v Hochfilzen

Biatlonske tekme svetovnega pokala se bodo ta teden nadaljevale v sosednji Avstriji. Na Pokljuki je med Slovenci največ pokazal Jakov Fak, ki je na posamični tekmi na dvajset kilometrov zasedel četrto mesto.

9

KRONIKA

Našli celo navodila za spolno zlorabo otrok

Spolni prestopniki najlažje stopijo v stik z mladoletnimi žrtvami, ki imajo doma težave, imajo nizko samopodobo, psihične in druge težave, največkrat pa preprosto z mladoletniki, ki brez nadzora dostopajo do interneta.

12

VREME

Danes in jutri bo zjutraj delno jasno, nato pa spremenljivo oblačno. V četrtek bo večinoma oblačno in suho vreme.

-4/7 °C

jutri: spremenljivo oblačno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

V Cerklje prihaja Profesor Kuzman mlajši

Najnovejša odrska uspešnica Profesor Kuzman mlajši te dni neumorno polni gledališke dvorane. Komedija o di(v)jakih in (m)učiteljih edinega slovenskega komika z doktoratom iz matematike bo na sporedu tudi v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika Cerklje. Ste pripravljeni na najzabavnejše šale na temo šole? Uroš Kuzman vas bo popeljal na ekskurzijo po spominih na piflanje, plonkanje, pisanje in špricanje. Krohotanja in hihitanja polna blok ura ter profesor, kakršnega ste si vedno želeli: sproščen, duhovit in odločen, da iz vas izvleče največ – smeja. Predstava bo 21. decembra ob 19. uri, vstopnice so na voljo v spletni prodajalni in na prodajnih mestih Mojekarte.si, več informacij pa dobite na telefonski številki 051 606 220 ter spletni strani www.nasmejmo.se.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo dve vstopnici za predstavo Profesor Kuzman mlajši. Nagradno vprašanje: Napišite ime komika iz predstave Profesor Kuzman mlajši. Odgovore s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 17. decembra 2018, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali na: koticcek@g-glas.si.

Nagrajenci

V nagradni igri, ki je bila objavljena 30. novembra 2018, prejme dve vstopnici za koncert Kvatropircev in Eve Boto v Šenčurju Srečo Hočevar iz Šenčurja.

V nagradni igri, ki je bila objavljena 4. decembra 2018, prejme naglavni trak Smučarske zveze Slovenije Tina Gruber iz Kamnika.

V nagradni igri, ki je bila objavljena 4. decembra 2018, prejme dve vstopnici za koncert Cece in Ace Lukasa v Stožicah Janez Meglič iz Križ.

Nagrajencem čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme MITJA HREN iz Mengša.

Prejeli medalje za zasluge

SIMON ŠUBIČ

Ljubljana – Predsednik republike Borut Pahor je v petek za uspešno pomoč pri obvladovanju migrantske krize v obdobju 2015–2016 podelil medalje za zasluge na varnostnem in vojaškem področju ter na civilnem področju. Kot so razložili v njegovem kabinetu, je migrantska kriza predstavljala eno izmed najtežjih preizkušenj Slovenije na humanitarnem in varnostnem področju v času njene samostojnosti. Medaljo je prejel tudi Kranjčan Boštjan Šefic, tedanji državni sekretar na notranjem ministrstvu, od posameznikov pa še nekdanji državni sekretar

na notranjem ministrstvu Andrej Špenga, generalni direktor uprave za zaščito in reševanje Darko But, nekdanji generalni direktor policije Marjan Fank in Stanislav Lotrič, vodja sektorja v uradu za operativno na ministrstvu za obrambo. Medalje so prejeli še: štaba civilne zaščite za Posavje in za Vzhodno Štajersko, policijski upravi Maribor in Novo mesto, tri brigade Slovenske vojske, Ministrstvo za notranje zadeve Republike Bolgarije, policija in vojska Češke republike ter policije iz devetih evropskih držav. Od septembra 2015 do marca 2016 je v Slovenijo vstopilo skoraj pol milijona ljudi.

Katalonski predsednik v hiši komandanta Staneta

Na zasebnem obisku v Sloveniji se je mudil katalonski predsednik Quim Torra. Obiskal je tudi rojstno hišo Franca Rozmana - Staneta v Spodnjih Pirničah. Komandant Stane je bil eden prvih takratnih jugoslovanskih prostovoljcev v španski državljanski vojni.

MAJA BERTONCELJ

Spodnje Pirniče – Katalonski predsednik Quim Torra se je mudil na zasebnem obisku v Sloveniji. Na neuradnem pogovoru ga je sprejel predsednik Slovenije Borut Pahor, ki glede prizadevanj za večjo samostojnost Katalonije poudarja, da je to stvar katalonskega ljudstva in Španije, v kar se uradna Ljubljana ne vmešava. Torra se je srečal tudi s predsednikom Državnega zbora Republike Slovenije Dejanom Židanom. Na obisku je bil tudi v medvoški občini. Pri hiši Franca Rozmana - Staneta v Spodnjih Pirničah ga je sprejel medvoški župan Nejc Smole.

Gostitelja obiska Quima Torre pri nas sta bila nekdanji predsednik Slovenije Milan Kučan in evropski poslanec Ivo Vajgl. »Predsednik Katalonije je bil presenečen, ko je izvedel, da se je kar šeststo Slovencev odšlo borit proti fašizmu v Španijo. Ko smo jim povedali zgodbo komandanta Staneta, so bili izredno ganjeni in so takoj zahtevali, da pridemo v njegovo spominsko hišo. Besede, ki jih je predsednik zapisal v spominsko knjigo, povedo, da so bili španski borci, da je bila žrtev, ki so jo dali, da je bila borba komandanta Staneta pravzaprav temelj prijateljstva med slovenskim in katalonskim narodom. V tem smislu je bil

Katalonski predsednik Quim Torra (levo) pred hišo komandanta Staneta v družbi komandantovega sorodnika Egidija Rozmana, evropskega poslanca Iva Vajgla in medvoškega župana Nejca Smoleta / Foto: Tina Dokl

Predsednik Katalonije je dal posebno priznanje in zahvalo Francu Rozmanu - Stanetu in več sto slovenskim prostovoljcem, ki so se prišli v Katalonijo borit proti fašizmu. Izročil ju je komandantovemu sorodniku Egidiju Rozmanu.

celoten obisk predsednika Torre v Sloveniji,« je povedal Ivo Vajgl.

Predsednik Katalonije je dal posebno priznanje in zahvalo Francu Rozmanu - Stanetu in več sto slovenskim prostovoljcem, ki so se prišli v Katalonijo borit proti fašizmu. Izročil ju je komandantovemu sorodniku

Egidiju Rozmanu. Kot je ta poudaril, bo priznanje dobilo vidno mesto v spominski hiši, za katero družina z gledno skrbi in jo z veseljem razkaže obiskovalcem. Tokrat je hišo katalonskemu predsedniku razkazal medvoški župan Nejc Smole, ki je ob tem povedal: »Smo počaščeni, da se je predsednik

Katalonije odločil, da pride v Medvode, da počasti spomin na Franca Rozmana - Staneta, na enega prvih španskih borcev, ki so kot prostovoljci šli v špansko državljansko vojno. Prek tega ponese tudi Medvode v svet. Pokažemo, da je naša zgodovina pomembna, svetla in da tudi Medvoščani imamo korenine, iz katerih lahko črpamo za naprej.«

Ob obisku katalonskega predsednika je pred hišo komandanta Staneta potekal tudi kulturni program z Lovskim pevskim zborom Medvode.

Polikarp Brolih – jubilan z Brezij

Frančiškanski pater Polikarp Brolih, rojen na Zgornji Beli v preddvorski občini, je bil star 95 let.

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Dan pred praznikom svetega Miklavža so v frančiškanskem samostanu na Brezjah z mašo v Marijini kapeli počastili visok življenjski jubilej najstarejšega brezjanskega brata, frančiškana Polikarpa Broliha, ki je bil 5. decembra star 95 let. Od leta 2007 naprej je pater Polikarp na Brezjah, kjer še vedno veliko spoveduje in enkrat dnevno tudi mašuje. »Če bo človek pri spovedi doživel tople sprejem, se bo še vrnil,« je povedal

v pogovoru za Gorenjski glas leta 2016.

Pater Polikarp se je rodil 5. decembra leta 1923 s krstnim imenom Anton na Zgornji Beli v občini Preddvor. Pri petnajstih letih se je kljub maminim solzam, kot se spominja sam, odločil za frančiškanski red. Slovesne zaobljube z novim imenom Polikarp je sprejel 1. septembra leta 1939, na dan, ko je Hitler napadel Poljsko in se je začela druga svetovna vojna. In njegov nauk za dolgo življenje: mir, izogibanje jezi in obupu in globoka osebna vera.

Pater Polikarp Brolih je bil star 95 let.

Vinko Hlebš častni občan

Ob prazniku občine Tržič so podelili občinska in županova priznanja. Vinku Hlebšu so podelili listino o nazivu častnega občana za dolgoletno delo na področju likovnega ustvarjanja.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Občina Tržič praznuje 12. decembra. Na ta dan leta 1492 je Tržič dobil posebne trške pravice in svoboščine ter bil iz vasi povzdignjen v mesto. Slavnostna akademija ob občinskem prazniku je bila v soboto, 8. decembra, v Kulturnem centru Tržič, kjer so podelili letošnja občinska in še dve županovi priznanji. Naziv častnega občana so podelili Vinku Hlebšu, ki že petdeset let ustvarja lepoto v slikah in je eden najbolj plodovitih slikarjev v Tržiču. Slikati in risati je začel na pobudo starejšega brata, izobraževal se je pri akademskem slikarju Milanu Batisti, Stanetu Kregarju in prof. Milanu Butini. Do sedaj je razstavljal na 86 samostojnih in več kot 150 skupinskih razstavah po Sloveniji in tujini. Je član Dunajskega društva prijateljev umetnosti, Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in Društva kranjskih likovnih umetnikov. Pogosto slika povečane detajle bogatega rastlinskega sveta, saj, kot pravi sam, življenje povezuje z rastlinami. Njegovo bogastvo barv, oblik, cvetov kaže slikarjevo močno voljo in ustvarjalno energijo, z njo ponazarja večni krog: rojstvo, življenje,

Foto: Tina Dokl

Župan Borut Sajovic je Vinku Hlebšu izročil listino o nazivu častnega občana občine Tržič.

smrt, trpljenje in radost. Svoje bogato znanje posreduje odraslim na Ljudski univerzi Tržič, likovno svetuje varovancem VDC Tržič, k slikanju spodbuja stanovalce Doma Petra Uzarja. Prisluhne humanitarnim akcijam, svoja dela je poklonil številnim.

Plaketi Občine Tržič sta prejela Lado Srečnik za več kot šestdesetletno aktivno prostovoljno delo v društvih in drugih organizacijah in Tržiški muzej za prispevek h kulturno-turistični prepoznavnosti Tržiča v

širšem slovenskem okolju ter popularizacijo kulturne dediščine. Diplomo Občine Tržič so prejeli Francka Globočnik za večletno uspešno vodenje KD tržiških likovnikov, Jože Steiner za dolgoletno prostovoljno delo in izjemen prispevek na področju razvoja gasilstva v občini Tržič in starejše gasilke PGD Leše za dolgoletno predano in požrtvalno delo v gasilski organizaciji. Župan Borut Sajovic je že med letom podelil tudi nekaj županovih priznanj, na akademiji sta ju prejela

Metka Kolevski za uspešno vodenje Krajevne skupnosti Brezje pri Tržiču in Janez Meglič za dolgoletno delo v občinskem svetu. Ambasador Občine Tržič 2018 pa je postal Bojan Balantič za življenjsko delo na področju prostovoljstva in gasilstva.

Župan je povzel nekaj projektov, izvedenih letos, tudi takšne, ki so od daleč videti majhni, a so za ljudi, ki tam živijo, velikega pomena. Za prihodnje leto pa je kot prednostno poudaril sanacijo po ujmi, ki je oktobra prizadela številne kraje v občini.

k

KOMENTAR
MAJA BERTONCELJ

Poključki test pripravljenosti

Poključka je bila letos uvodno prizorišče nove sezone biatlonskega svetovnega pokala. To je bil najdaljši poključki spored s kar osmimi tekami.

Uvod je vselej zanimiv, prvi kazalnik pripravljenosti. Na Poključki sta z dvema zmagama največ pokazala Finka Kaisa Mäkäräinen in Norvežan Johannes Thingnes Bø. Uspešnega uvoda so si na domačem prizorišču želeli tudi Slovenci. Na mesta, ki prinašajo točke, se je vrščal le Jakov Fak, ki je bil na uvodni posamični tekmi odlični četrti, kar je dobra popotnica za naprej. Po besedah strokovnega vodstva so tudi drugi sposobni več, kot so pokazali pred domačimi navijači. Drugačna slika je pri dekletih. Ostala so brez točk. Realno so trenutno ob ugodnem razpletu dosegljive le Urški Poje, ki kot edina trenira pod vodstvom glavnega trenerja A-reprezentance Uroša Velepca. Ima pa dobro družbo v Ukrajinki Juliji Džimi, ki tudi po odhodu Velepca iz ukrajinske vrste v slovensko ostaja njegova varovanka. Dobila je uvodno žensko posamično tekmo na Poključki in je dobra primerjava našim mladim biatlonkam. Po prisilni upokojitvi Teje Gregorin, ki se je podala na novo pot in pred kratkim odprla svoj masažni studio, in po lanski sezoni še slovesu Anje Eržen, je vidna praznina. Razveseljuje pa, da je biatlonskega podmladka v

Sloveniji več, kot ga je bilo pred leti. Mladinski izbrani reprezentanci uspešno vodita nekdanja biatlonca Janez Marič in Andreja Mali. A biatlon je tek in streljanje na dolge proge. Večjih rezultatskih sprememb čez noč ni pričakovati, čeprav bi si jih ljubitelji tega zanimivega športa želeli. Na Poključki se jih je v vseh tekmovalnih dneh po podatku organizatorjev zbralo nekaj manj kot dvajset tisoč. Želja je bila nov mejnik s trideset tisoč gledalci.

Tekme svetovnega pokala na Poključki niso bile le test pripravljenosti za tekmovalce, temveč tudi za organizatorje, saj bo leta 2021 pri nas potekalo svetovno prvenstvo. Za pripravo tekmovališča so bili deležni vseh pohval, nekaj sprememb bo treba uvesti glede logistike, kjer pa je dobra stran nova severna razbremenilna cesta mimo Bleda, v načrtu je tudi rekonstrukcija ceste Krnica–Rudno polje. Zagotoviti bo treba nekaj nove stalne infrastrukture in tudi mobilne. Kot poudarjajo – vse v luči sobivanja z okoljem Triglavskega narodnega parka.

Organizatorji si želijo, da bi na svetovnem prvenstvu leta 2021 vse potekalo brezhibno. Novo generalko bodo imeli že konec januarja leta 2020, ko bo Poključka znova gostila tekme svetovnega pokala. Najboljše biatlonke in biatlonci na svetu se bodo tako pri nas znova ustavili tudi prihodnjo zimo.

Mojca Trnovec obrtnica leta

◀ 1. stran

»Kalila sem se pri največji kuharski mojstrici, to je naši danes 91-letni mami Ivanki,« še dodaja Mojca Trnovec, ki ki tudi v gostinstvu stavi na osnovne družinske vrednote, spoštovanje in zaupanje. »To priznanje ni prišlo ne prezgodaj ne prepozno. To je priznanje za 160-letno delo, ki ga opravljamo z ljubeznijo.«

Priznanje Mojci Trnovec pa ni edino, ki je v petekodšlo na Gorenjsko. Kot najstarejši obrtnik leta ga je namreč prejel tudi Franci Ažman iz Lesc, ki se je med obrtnike podal leta 1967, ko je se začel ukvarjati z avtoprevozništvom ter z gostiščem Tulipan ohranil družinsko tradicijo gostinstva. Danes podjetje vodi sin Klemen, gostilno pa hči Mojca, a kot pravi letošnji nagradjenec, še vedno poprime za delo, ki ga nikoli ne zmanjka.

Najstarejši obrtnik je Franci Ažman iz Lesc.

»Nikoli ne smete izgubiti živcev. Samo naprej in naprej! Če boste to upoštevali, boste tudi vi lahko stali na takem odru, kot jaz danes,« je povedal Franci Ažman in tudi predstavnikom vlade, ki so se udeležili podelitve, položil na srce, naj spodbujajo malo in srednje podjetništvo.

Prav ta segment namreč po besedah predsednika

OZS Branka Meha predstavlja 99 odstotkov slovenskega gospodarstva. »V številkah to pomeni več kot 117 tisoč podjetij oziroma poslovnih subjektov, ki zaposlujejo skoraj 352 tisoč oseb, ustvarijo 68 odstotkov prihodkov in 65 odstotkov dodane vrednosti. Njihov delež v izvozu predstavlja 43 odstotkov, uvozijo pa več kot polovico, to je 56 odstotkov vsega

uvoza,« je Meh svoje besede podkrepil s številkami in hkrati izrazil tudi veselje, da se kmalu obeta tudi državni sekretar za malo gospodarstvo. Koalicijski poslanci so namreč prejšnji teden vložili predlog spremembe zakona o državni upravi, kar je bila tudi pobuda zbornice.

Kot je povedal minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek, bo prek sekretarja malo gospodarstvo dobilo še posebno pozornost. Kot pravi, se pomena malega gospodarstva zavedajo tudi v vladi. Mala in srednja podjetja imajo po Počivalškovih besedah tudi prednost pri črpanju evropskih sredstev. V aktualnem finančnem obdobju so počrpali že 757 milijonov evrov oziroma približno devetdeset odstotkov vseh sredstev, ki so na razpolago, ter s podjetniki podpisali že več kot 3700 pogodb o financiranju.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Sodelovanje, ki bogati tako podjetje kot delavce

Tudi letos so uporabnike iz varstveno-delovnih centrov povabili na prednovoletni sprejem.

MARJANA AHAČIČ

Lesc – Kar sto uporabnikov varstveno-delovnih centrov iz Radovljice in z Jesenic se je letos udeležilo tradicionalnega srečanja, ki ga je za svoje sodelavce iz CUDV Radovljica pripravilo podjetje Emma iz Lesc. Podjetje in ustanova letos beležita že 12 let sodelovanja. Uporabniki CUDV, odrasli z motnjo v duševnem razvoju, namreč pod vodstvom mentorjev za podjetje sestavljajo ekološke elektronske in solarne sveče. »Verjamem, da je naše sodelovanje primer dobre

prakse, kjer se lokalno združita podjetje in ustanova ter s svojim delom ne bogatita samo svojega okolja, ampak sporočilo o dobrem in uspešnem sodelovanju širita še veliko dlje,« je povedala direktorica inovativnega družinskega podjetja Tatjana Potokar. »Delo mi daje veselje in ponos, ker lahko pokažem, kaj zmorem narediti. Prinaša mi tudi spoštovanje, ko drugi vidijo, kaj znam, vseč pa mi je tudi, da se nam vsako leto zahvalijo za naše dobro opravljeno delo,« pa dodaja uporabnik CUDV Radovljica Aleš Varl.

Tudi letos so v leškem podjetju Emma pripravili prednovoletno srečanje z uporabniki CUDV Radovljica, ki kot kooperanti v radovljiškem in jeseniškem varstveno-delovnem centru zanje sestavljajo elektronske in solarne sveče. / Foto: Tina Dokl

Po ustanovni seji še izredna

Prejšnji teden se je na konstitutivni seji že sestal novi občinski svet. Sledila je prva izredna seja, na kateri so svetniki zagotovili sredstva za sanacijo posledic oktobrskega neurja.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Prejšnji ponedeljek se je na konstitutivni seji sestal novi občinski svet Občine Kranjska Gora, ki ga tudi v tem mandatu vodi dosedanji župan Janez Hrovat. V 16-članskem občinskem svetu so štirje predstavniki Slovenske demokratične stranke, Bogdan Janša, Sonja Kavalarič, Gregor Miklič in Jelica Majer, osem predstavnikov Alpske liste Janeza Hrovata, Branislava Vovk, Žiga Židan, Klavdija Gomboc, Marko Kopač, Ena Girandon, Jože Dovžan, Katarina Štravs in v nadaljevanju predvidoma Blaž Lavtižar, deveti na Alpski listi, ki bo zamenjal prvega na listi župana Janeza Hrovata; ta je z nastopom novega mandata podal odstop z mesta svetnika. Predstavniki stranke Nova Slovenija – Krščanski demokrati v sedmem sklicu kranjskogorskega občinskega sveta je Uroš Kopavnik, SMC – Stranke modernega centra Tjaša Prusnik, predstavnik Socialnih demokratov pa sta Janja Dolhar in Izidor Podgornik. V občinskem svetu so svetnice in svetniki po spolu zastopani v enakem številu.

Županova Alpska lista ima tudi v novem občinskem

Novi kranjskogorski občinski svet, ki ga drugi zaporedni mandat vodi župan Janez Hrovat, je že začel z delom. / Foto: Gorazd Kavčič

svetu tako kot v preteklih štirih letih osem mandatov. Nova obraza v občinskem svetu sta Klavdija Gomboc in Marko Kopač, ki sta nadomestila Janjo Seljak in Branca Hlebanjo. Največja sprememba v sestavi novega občinskega sveta v primerjavi s prejšnjim je dejstvo, da v njem ni več liste nekdanjega župana Jureta Žerjave, ki letos ni več sodelovala na volitvah. Lista je imela v prejšnjem mandatu v svetu dva predstavnika, za toliko se je v novem občinskem svetu okrepila SDS.

Svetniki so takoj po ustanovni seji imeli že prvo izredno sejo, na kateri so potrdili tretji rebalans letošnjega proračuna. Na ta način so zagotovili dodatna sredstva za sanacijo posledic nedavnega neurja. Škoda, ki je nastala v vodni ujmi, je namreč višja od sredstev, ki jih je imela občina na voljo v posebej za tovrstne razmere oblikovanem skladu. »Za izvedbo ukrepov za zavarovanje in preprečitev neposredne škode ter zagotovitev osnovnih pogojev za življenje smo s strani Vlade Republike

Slovenije za območje hudournika Belca prejeli 75 tisoč evrov. Za ta znesek smo v proračunu dvignili namenske prihodke in odhodke. Po dosedanjih podatkih je višina stroškov intervencije 107.530 evrov, zato je treba zagotoviti dodatnih 32.530 evrov,« so pojasnili na občinski upravi. V skladu za naravne nesreče so razporedili še dodatnih zakonsko dovoljenih 95 tisoč evrov, v proračunu pa zagotovili tudi 15 tisoč evrov, namenjenih plačilu smučarskih vozovnic za dijake.

Občinski praznik v Radovljici

Radovljica – Radovljica 11. decembra praznuje drugega od dveh občinskih praznikov. Osrednja decembrska proslava bo letos prav na rojstni dan Antona Tomaža Linhartarja, to je danes, 11. decembra, ob 20. uri v Linhartovi dvorani v Radovljici. Slavnostni govornik bo minister za kulturo Dejan Prešiček, radovljiški kulturni ustvarjalci pa se bodo s spredom poklonili častnemu občanu občine Radovljica Egidiju Gašperšiču, ki mu je občinski svet ta naziv za izjemno pomembno delovanje na glasbenem in izobraževalnem področju podelil maja letos. Nagrajencem bo priznanja na proslavi izročil župan Ciril Globočnik. Prejemniki plaket A. T. Linhartarja sta Franci Černe in Matjaž Arnold, prejemniki pečatov Občine Radovljica so Nadja Jere, Branka Konc, Klemen Bohinc in Begunjski fantje, medalji Občine Radovljica pa bosta prejela Društvo upokojencev Kamna Gorica in Peter Ravnihar, predsednik Društva upokojencev Radovljica.

Trije občinski svetniki so Župani

V novoizvoljenem žirovniškem občinskem svetu ima županova lista polovico mest, novinka je Lista za vasi pod Stolom, ki je dobila tri mandate. Priimek kar treh občinskih svetnikov je Zupan.

URŠA PETERNEL

Breznica – V četrtek so se na prvi, konstitutivni seji sestali žirovniški občinski svetniki. Predsednica občinske volilne komisije Simona Ferjan je predstavila poročilo o izidu volitev v občinski svet in volitev župana. V nadaljevanju so potrdili mandate štirinajstim občinskim svetnikom in županu Leopoldu Pogačarju, ki se je ob

Župan je za podžupana imenoval Sebastijana Zupana, ki je to funkcijo opravljal že v prejšnjem mandatu. Je nepoklicni podžupan, ki je zadolžen predvsem za vodenje investicij. Po izobrazbi je strojni tehnik, doma je v Zabreznici.

tem občanom še enkrat zahvalil za podporo na volitvah. »Obljubljam, da se bom tudi naslednja štiri leta trudil za razvoj, blaginjo in sodelovanje v naši občini,« je dejal in vsem skupaj zaželel dobro sodelovanje, pri čemer »naj nas vodi tudi zdrava kmečka pamet«, je dejal.

In kako so razdeljena mesta v novem občinskem svetu? Županova Neodvisna lista za Žirovnico ima polovico oziroma sedem občinskih svetnikov (to so Vanja Resman Noč, Sebastijan Zupan, Barbara Oman Bulovec, Izidor Jekovec, Meta Zupan, Zdravko Malnar in Nino Rejc). S tremi svetniki je novinka v občinskem svetu Lista za vasi pod Stolom, občinski svetniki so Mojca Vene (Pogačarjeva protikandidatka na županskih volitvah), Franc Zupan in Mojca Papler. SDS ima dva

občinska svetnika (Tatjana Mulej in dr. Božidarja Brudarja), SD enega (Antona Koselja) in NSi – Krščanski demokrati prav tako enega (Jurija Dolžana). Glede na prejšnji mandat je županova lista

ohranila sedem mest, SD in NSi sta po eno izgubili, prav tako stranka DeSUS, ki je izpadla iz občinskega sveta.

Med občinskimi svetniki je sicer en doktor in štirje magistri znanosti, ženski

spol je zastopan s šestimi predstavnicami. Zanimivo je, da se kar trije občinski svetniki pišejo Zupan.

Na seji so imenovali tudi Komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki jo sestavljajo Vanja Resman Noč, Zdravko Malnar, Anton Koselj, Jurij Dolžan in Franc Zupan. Še ta mesec se bodo novoizvoljeni občinski svetniki sestali na prvi izredni seji, na kateri bodo imenovali odbore in komisije.

Žirovniški občinski svetniki z županom / Foto: Gorazd Kavčič

V novem svetu polovica žensk

V sredo se je na prvi, konstitutivni seji zbral novoizvoljeni radovljiški občinski svet. Župan Ciril Globočnik je nastopil svoj tretji mandat. Enakomerna zastopanost svetnic in svetnikov, koalicij tudi v tem mandatu ni pričakovati.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – »Zagotavljam vam, da bo sodelovanje na nivoju, da bomo vsi služili vsem občankam in občanom, vsem dvanajstim krajevnim skupnostim in vsi delali za čim boljše življenje v občini Radovljica. Izjavljam, da bom svojo dolžnost opravljal v skladu s pravnim redom Evropske unije, Republike Slovenije in Občine Radovljica. Pri izvrševanju svoje funkcije bom ravnal vestno in odgovorno v korist in za blaginjo občank in občanov občine Radovljica,« je pred svetniki in svetnicami novega sklica občinskega sveta na konstitutivni seji prejšnji teden obljubil novi stari radovljiški župan Ciril Globočnik, ki bo občino vodil že tretji mandat.

Občinski svet je obravnaval poročilo občinske volilne komisije o izidu lokalnih volitev in potrdil mandate članic ter članov občinskega sveta. Komisija je ugotovila, da so bili v 26-članski občinski svet izvoljeni: Miran Rems, Monika Ažman, Miroslav Pogarčar, Teodora Beton, Vilko Praprotnik, Sabina Felc, Danijel Kašca, Neža Mezeg (Lista Cirila Globočnika); Mark

Tudi novi radovljiški občinski svet se je že sestal na konstitutivni seji. Največ predstavnikov v njem ima tudi v tem sklicu županova Lista Cirila Globočnika. / Foto: Gorazd Kavčič

Toplak, Nevenka Osterc, mag. Andrej Potočnik, Breda Poličar (Slovenska demokratska stranka); Branko Fajfar, Sandra Zadnikar, Izidor Arih (Lista krajevnih skupnosti – LKS); Vojka Jesenko, Maksimiljan Kalan (Lista Marjana Šarca); Darko Marolt, Barbara Sitar (Lista za šport in prostovoljstvo); Gorazd Fajfar, Maruša Šolar Čuden (Glas mladih Radovljica); Simon Resman, Tina Mrak (Nova Slovenija – Krščanski demokrati); Nejc

Kliček, Mojca Faganel (Socialni demokrati) in Mateja Potočnik (Levica).

Lista Cirila Globočnika ima tako v novem sklicu en mandat manj kot v preteklem, ko je v občinskem svetu imela devet predstavnikov. Za vseh osem svetnikov z županove liste je to drugi mandat. Marku Toplaku in Nevenki Osterc iz vrst SDS, ki je v tem sklicu pridobila en mandat, sta se na novo pridružila Andrej Potočnik in Breda Poličar, na

Listi krajevnih skupnosti, ki ohranja tri mandate, je nova svetnica Sadra Zadnikar. Nova člana občinskega sveta sta Vojka Jesenko in Maksimiljan Kalan z Liste Marjana Šarca, Lista za šport in prostovoljstvo ima po novem dve mesti v občinskem svetu; Darku Maroltu se je pridružila Barbara Sitar. Novi svetniki so tudi Tina Mrak iz NSi, ki ohranja dva mandata, oba svetnika iz SD Nejc Kliček in Mojca Faganel ter Mateja Potočnik, edina

Dobrodelni Božičkov tek in pohod

Domžale – V Domžalah bodo v soboto, 15. decembra, pripravili dobrodelno rekreativno prireditev, na kateri bodo zbirali denar za zavod Cirius Kamnik in nakup prilagojenih fitnes naprav za invalidno mladino. Že četrto tovrstno dobrodelno prireditev organizira Otok športa, tekači in pohodniki vseh starosti pa se bodo zbrali na atletskem stadionu v Domžalah. Dogajanje se bo začelo ob 16. uri s spremljevalnim programom. Ob 17. uri bo 400 metrov dolg otroški tek, odrasli pa se bodo na tek in pohod podali deset minut kasneje. Čakajo jih tri trase, dolge štiri, sedem in deset kilometrov. Udeleženci bodo tekli in hodili v Božičkovih kapicah ob spremljavi Godbe Domžale.

Dan šole in krajevnih praznik

Mojstrana – V četrtek, 13. decembra, bodo v Mojstrani pripravili tradicionalno slovesnost ob dnevu šole in krajevnem prazniku, s katerim Krajevna skupnost Dovje - Mojstrana obeležuje spomin na 16. december, dan, ko so se domačini leta 1941 uprli okupatorju. Prireditve ob krajevnem prazniku pripravljajo na mojstranski osnovni šoli, ki prav tako nosi ime 16. december; v telovadnici šole se bo začela ob 17. uri. Kot je povedala ravnateljica Darja Pikon, bodo v kulturnem programu nastopili učenci osnovne šole iz Mojstrane.

S pohodom proti nasilju

Društvo Varna hiša je organiziralo več aktivnosti ob dnevih boja proti nasilju, v petek tudi pohod na Šmarjetno goro.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Ob dnevih boja proti nasilju nad ženskami (od 25. novembra do 10. decembra) je Društvo za pomoč Varna hiša Gorenjske izpeljala vrsto aktivnosti,

namenjenih širši javnosti na Gorenjskem. Z njimi so predstavili delovanje svojih programov in z udeleženci spregovorili o problematiki družinskega nasilja, o vrstah in posledicah nasilja, kako nasilje prepoznamo, kako si

žrtve nasilja lahko pomagajo. Preventivne delavnice so izpeljali v vrtcu, med dijaki na srednjih šolah in v domovih starejših.

»Srečanja na to temo so se izkazala kot zelo dobrodošla, saj posamezniki na teh

delavnicah in pogovorih velikokrat spregovorijo tudi o svojih osebnih izkušnjah. Vedno znova se pokaže, da je problematika nasilja v javnosti premalo prepoznana in velikokrat spregledana. Prav tako določenih oblik, predvsem psihičnega nasilja, ne prepoznavajo kot nasilje in jih minimalizirajo,« pravi v društvu Varna hiša Gorenjske. Prvi petek v decembru pa so organizirali pohod na Šmarjetno goro, saj so prepričani, da tudi s športno in rekreativno dejavnostjo ter druženjem namreč lahko opozarjajo na nasilje v družbi, ki mu odločno nasprotujejo. Pohodu so se pridružili Ivo Čarman, udeleženec dvojnih olimpijskih iger in nosilec olimpijske plamenice na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu, nekdanji smučarski skakalec, pozneje pa trener Primož Peterka in predstavniki policije. Vseh udeležencev je bilo okoli šestdeset.

Udeleženci pohoda proti nasilju / Foto: Primož Pičulin

www.posta.si

Spoštovani uporabniki poštne storitve,

s 3. januarjem 2019 se spremeni delovni čas pogodbene pošte 4225 Sovodenj.

Delovni čas pogodbene pošte 4225 Sovodenj:

ponedeljek, torek, četrtek, petek:	8.00 – 12.00,
sreda:	14.00 – 18.00,
sobota:	zaprto.

Ob nedeljah in praznikih bo pošta zaprta.

Veslimo se vašega obiska.

Pošta Slovenije

www.posta.si

Spoštovani uporabniki poštne storitve,

s 3. januarjem 2019 se spremenijo delovni časi sledečih pošt: 4106 Kranj, 4204 Golnik.

Delovni čas pošt:

ponedeljek, sreda, petek:	8.00 – 10.30 in 14.30 – 17.00,
torek, četrtek:	8.00 – 10.30 in 14.30 – 18.00,
sobota:	zaprto.

S 3. januarjem 2019 se spremeni delovni čas pošte 4276 Hrušica.

Delovni čas pošte 4276 Hrušica:

ponedeljek, sreda, petek:	9.00 – 11.00,
torek, četrtek:	16.00 – 18.00,
sobota:	zaprto.

Ob nedeljah in praznikih bodo pošte zaprte.

Veslimo se vašega obiska.

Pošta Slovenije

Krajanji Mlake napovedujejo tožbo

◀ 1. stran

»Krajanji Mlake menimo, da je načrtovana gradnja za to območje neprimerna in bo imela nedopustne posledice tako za kvaliteto bivalnega okolja kot za naravno okolje Udin boršta. Zato nameravamo glede na Zakon o urejanju prostora zoper sprejet prostorski akt vložiti tožbo oziroma upravni spor. Na to temo smo že imeli več sestankov in za zdaj je k tožbi pristopilo že nekaj več kot sto oseb in Društvo za ohranitev Udin boršta,« je pojasnila članica civilne iniciative Špela Sajovic.

Na Mlaki nova Planina?

Na Mlaki je predvidena gradnja 19 stanovanjskih blokov ter 105 eno- in dvostanovanjskih objektov, skupno torej okoli 400 novih stanovanjskih enot, s čimer se bo obstoječe število prebivalcev naselja podvojilo in vaško okolje spremenilo v Planino 4, opozarjajo v civilni iniciativi. Po mnenju krajanov je takšna pozidava za primestno naselje, kot je Mlaka, neprimerna in ji nasprotujejo, saj bodo nove stavbe izrazito odstopale od morfoloških značilnosti območja (prevelik gabarit, premalo zelenih površin) ter na ta način bistveno poslabšale kvaliteto bivalnega okolja. »Nova stanovanjska soveska pa je sporna predvsem z okoljevarstvenega vidika, saj večina načrtovane pozidave v celoti posega v gozdni pas Udin boršta. Udin boršt

so tako imenovana »pljuča Kranja« in največji strnjeni gozd v Ljubljanski kotlini, ki ima zaradi svojih geoloških, vegetacijskih in živalskih posebnosti nezamenljivo vrednost ter je izjemnega pomena tudi z vidika rekreacijske funkcije ter kulturne in zgodovinske dediščine. Njegovo krčenje in degradacija za namen novogradnje sta zato nesprejemljiva. Odražata ozkogledno politiko, ki še nezavarovanih delov Udin boršta ne obravnava kot del celote, potrebne enovite zaščite, ampak jih, ironično, smatra kot enega najboljših prostorov za povečevanje občinske stanovanjske ponudbe,« je opozorila Sajovičeva.

Izvirni greh iz leta 1985

V civilni iniciativi menijo, da je bil izvirni greh storjen že leta 1985 ob ustanovitvi parka, ko so bile njegove meje pri naselju Mlaka umejno pomaknjene proti zahodu. Prepričani so, da tega zagotovo niso storili, ker ta del gozda ne bi imel naravne vrednosti in ne bi bil vreden zaščite ali se kakorkoli razlikoval od preostalega, zaščitnega dela, ampak naj bi občina v tem predelu že takrat načrtovala pozidavo in zato meje krajinskega parka ni potegnila po naravni gozdni meji. Morda pred dobri tridesetimi leti to dejanje ni bilo sporno, drugače pa je to z današnjega gledišča, ko je zavedanje o nujnosti ukrepanja za ohranitev narave in ekološkega ravnovesja vsak dan večje, so prepričani.

Na usposabljanje pri delodajalcih

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zavod za zaposlovanje je prejšnji teden objavil novi javni povabilo za usposabljanje brezposelnih pri delodajalcih. V usposabljanje naj bi se vključilo 2260 dolgotrajno brezposelnih, nižje izobraženih in starejših ter 1070 mladih brezposelnih. Prihodnje leto bo za tovrstno usposabljanje na razpolago približno 6,6 milijona evrov, od tega bo štiri petine zagotovila Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada, eno petino pa Slovenija iz državnega proračuna. Brezposelni bodo v okviru usposabljanja na konkretnem delovnem mestu pri delodajalcu spoznali delovne postopke,

analoge in opravila, pridobili konkretna znanja in izkušnje in si izboljšali zaposlitvene možnosti, delodajalci pa bodo kandidate tako lahko preizkusili na delovnem mestu in jih usposobili za delo. Usposabljanje bo potekalo pod vodstvom mentorja, praviloma polni delovni čas, največ pet dni v tednu. Brezposelni bodo med usposabljanjem upravičeni do dodatka za aktivnost in dodatka za prevoz, delodajalci pa do povrnitve upravičenih stroškov, ki za dvomešno usposabljanje znašajo 370 evrov in za trimesečno 493 evrov. Delodajalci se na javno povabilo lahko prijavijo do porabe denarja oziroma najkasneje do 31. maja prihodnjega leta.

Prvič zasedal novi občinski svet

Na ustanovni seji se je sestel novi občinski svet občine Šenčur. Namesto Cirila Kozjeka, ki je izvoljen za župana, bo občinski svetnik tudi Franci Podjed.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – O tem, kako so 18. novembra volili in izvolili v občini Šenčur, je na ustanovni seji novega občinskega sveta poročala predsednica občinske volilne komisije Judita Aljančič. Volilo je 3294 volivcev ali 48 odstotkov vseh, med štirimi kandidati za župana so z 2073 glasovi (64 odstotkov) izvolili dosedanega župana Cirila Kozjeka. V občinski svet pa so bili izvoljeni predstavniki štirih strank in treh nestranskih list. Po štiri mandate sta dobili stranki SLS in SDS, po tri Mladi za občino Šenčur in Lista VID, po eno pa NSi, SD in lista Mateja Knifca, na

kateri je bil Knific edini kandidat. OVK je predložila tudi seznam prejemnikov preferenčnih glasov, a na podlagi teh glasov nihče ni dobil neposrednega mandata. Največ preferenčnih glasov so volivci sicer namenili Simonu Kuharju, kar 89.

Občinski svet je na konstitutivni seji potrdil mandate svetnikov in župana. Na listi SLS je bil za svetnika izvoljen tudi Ciril Kozjek, vendar bo opravljal župansko funkcijo, ta pa s svetniško ni združljiva, zato so na ustanovni seji namesto njega za svetnika potrdili Francija Podjeda, naslednjega kandidata na listi SLS, ki je za ostalimi dobil največ volilnih glasov.

Župan Ciril Kozjek se je na seji zahvalil volivcem za podporo in za izvolitev čestital svetnicam in svetnikom. Tudi naprej bo župansko nalogo opravljal poklicno, njegov podžupan bo tudi v novem mandatu Aleš Perič Močnik iz stranke SDS. »V novem mandatu se bom osredotočil na projekte, ki jih je še treba izpeljati, in na nove, s katerimi zasledujemo cilj enakomernega razvoja občine,« je dejal Ciril Kozjek in obljubil, da bo skupaj s svetniki še naprej gradil na sodelovanju, povezovanju in optimizmu. »Moja zaveza je pošteno in trdo delo v korist občanov. Veselim se sodelovanja z

občinskimi svetniki, med katerimi je precej mladih, računam na sodelovanje mlajših in starejših, predvsem pa naj vsi skupaj ob uresničevanju svojih programov najprej mislimo na občane in manj na interese političnih strank. Tako je bilo v prejšnjem mandatu in enako si želim tudi za naprej.«

V 17-članskem občinskem svetu je šest žensk, devet svetnikov iz prejšnjega mandata je bilo znova izvoljenih, osmerica je novih, med njimi pa dva, ki se v občinski svet vračata po večletnem premoru. Že čez dva tedna se bodo sestali ob osnutku proračuna za leto 2019.

Novi šenčurski občinski svet / Foto: Tina Dokl

Milijon evrov za kolesarsko omrežje

Za projekt šestih kolesarskih povezav v Kranju bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval 1,07 milijona evrov. Prva gradbena dela bodo predvidoma stekla v začetku prihodnjega leta.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezivsko politiko je potrdila sofinanciranje projekta Kolesarske povezave v Kranju 1–6. Za projekt, katerega vrednost je ocenjena na 2,19 milijona evrov, bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval 1,07 milijona evrov, so včeraj sporočili. Na Mestni občini Kranj so nam sicer razložili, da bo izvedba projekta skupno sofinancirana v višini 1,34 milijona evrov: osemdeset odstotkov oz. dober milijon evrov bo sredstev Evropske unije, dvajset odstotkov oz. 268.601 evro pa bo primaknila država. Projekt je sicer uvrščen v Trajnostno urbano strategijo Mestne občine Kranj 2030 in ga bodo

izvajali s pomočjo mehanizma Celostne teritorialne naložbe.

Mestna občina Kranj želi z izvedbo projekta pospešiti prehod mesta iz tradicionalnih motoriziranih prometnih oblik mobilnosti v trajnostno mobilnost, zagotoviti pogoje, da bo lahko večina prebivalcev opravila velik del kratkih poti s kolesom, in do leta 2023 vzpostaviti manjkajoče kolesarske povezave v kolesarskem omrežju mesta in v navezavi z omrežjem sosednjih občin. V okviru projekta Kolesarske povezave v Kranju 1–6 bodo dogradili manjkajočo kolesarsko infrastrukturo v skupni dolžini 8,8 kilometra s pripadajočo opremo, spremljajočo infrastrukturo za pešce in komunalno infrastrukturo na šestih zaokroženih

hrbteničnih povezavah, ki povezujejo goste naseljene kranjske soveske z različnimi središči centralnih funkcij znotraj mestnega območja. Gre za kolesarske povezave soveske Planina z nakupovalnim središčem Primskovo, soveske Primskovo z upravno-trgovskim centrom Primskovo, Šorlijevega naselja s Športnim parkom Kranj in s središčem Vodovodnega stolpa, soveske Zlato polje (povezava Naklo) z upravnim centrom Kranja in soveske Orehek z avtobusnim postajališčem Orehek na regionalni cesti Kranj–Ljubljana. Ob tem bodo v stanovanjski soveski Planina vzpostavili Center za trajnostno mobilnost. Gre za etažni objekt, namenjen informiranju in ozaveščanju prebivalcev ter podpori kolesarjem.

Prvi sklop projekta bodo z izvedbo gradbenih del na kolesarskem omrežju, za kar so izvajalci že znani, predvidoma začeli v začetku leta 2019. Kolesarsko infrastrukturo bo za 1,04 milijona evrov (z DDV) zgradil Gratel s hčerskim podjetjem Garnol, javno razsvetljava na novih kolesarskih povezavah pa za 259 tisoč evrov (z DDV) podjetje Vigred. Začetek drugega sklopa projekta, tj. izgradnje Centra trajnostne mobilnosti, še ni znan, saj bodo morali ponoviti razpis, kar naj bi se zgodilo v začetku 2019. Na prvi razpis je prišla samo ponudba Gorenjske gradbene družbe, ki pa je bila previsoka. Če bo drugi razpis uspešen, bi lahko dela stekla še v prvi polovici prihodnjega leta. Nadzor vseh gradbenih del bo izvajal Domplan.

Film o bitki na Menini planini

Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije ustvarja igrano-dokumentarni film o bitki na Menini planini z naslovom Preboj. Glavno vlogo komandanta Franca Severja - Frante bo odigral Domen Valič.

JASNA PALADIN

Kamnik – Zgodba filma Preboj, ki ga Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije ustvarja v sodelovanju s produkcijsko hišo Narayan Production, je zasnovana po knjigi Past na Menini planini, ki jo je napisal partizanski komandant Franc Sever - Franta, ki je v bitki na Menini planini s svojim načrtom za preboj rešil življenja skoraj petsto borcev in bork. Bitka na Menini planini velja za epopejo slovenskega partizanstva. Gre za zgodovinsko bitko, ki je primer srčne borbe za svobodo Slovenijo. Film prikazuje nemogoče pogoje, v katerih so delovali partizani, hkrati pa visok nivo tovarištva, pripadnosti do domovine in gorečo željo po svobodi. Izhaja pa predvsem iz dejstva, da mlade generacije tematike narodnoosvobodilne borbe danes praktično ne poznajo.

»V filmu spremljamo sedaj 96-letnega Franto, ki piše spomine in se ob tem spominja tistih težkih dni marca 1945, ko so se skupaj s soborci znašli v tako nemogočih okoliščinah, sam pa je moral, kot komandant, ki takrat še ni imel polnih 22 let, prevzeti odgovornost za njihova življenja. Na eni strani je partizane pestila huda zima v snegu, mrazu, pomanjkanju hrane, vode, opreme, oblačil in streliva, ter na drugi strani izurjen in vrhunsko opremljen nemški peklenski vojaški stroj, katerega edini namen je bilo uničenje vseh partizanov. Franc Sever - Franta in ostali preživeli borci Valerija Skrinjar, Rudolf Pfeifer, Jože Strniša in Franci Bera pripovedujejo o dogodkih tistega časa, ko so se, kot običajni najstniki, stari 16, 17, 18, 19 in 22 let, morali spoprijeti s tako nenormalnimi okoliščinami. Ob

njihovi pripovedi pa zgodbo prikazujejo igrani filmski inserti, ki nas čustveno prenesejo v tisti čas in nam pokažejo okoliščine in dogodke pred bitko, v bitki in končni preboj na svobodo,« zanimiv filmski projekt opisujejo na Zvezi združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, kjer pa morajo nekaj denarja še zbrati. »Film trenutno nastaja v neodvisni produkciji brez podpore državnih filmskih sredstev. Za realizacijo filma potrebujemo dodatnih 10 tisoč evrov, kar je četrtina celotnih sredstev, potrebnih za izdelavo filma. Ostala sredstva, predvidena za film, so lastni vložek produkcije, Zveze borcev, privatnih podpornikov in pokroviteljev projekta,« še pravijo in dodajajo, da denar zbirajo tudi preko platforme Adrifund.

Režiser in scenarist filma je Dejan Babosek, ki o projektu pravi: »Za preboj na

Franca Sever Franta v pogovoru z režiserjem filma Dejanom Baboskom / Foto: arhiv ustvarjalcev filma

Menini planini sem izvedel šele letos in zgodba se me je takoj močno dotaknila, ko pa sem prebral knjigo Past na Menini planini, pa sem bil začaran. Takoj sem vedel, da želim po tej

zgodbi narediti film, saj je le film tisti medij, ki se gledalca najbolj čustveno dotakne in pokaže ta edinstven dogodek naše zgodovine, katere spomin mora ostati živ in nikoli utoniti v pozabo.«

Snemanje igranih delov filma se bo začelo februarja, igralska zasedba je še v oblikovanju, je pa že znano, da bo glavno vlogo komandanta Franca Severja - Frante odigral Domen Valič.

Županova lista ima večino

Konstitutivna seja je tudi za medvoškimi občinskimi svetom. Prvič se je zgodilo, da je kakšna izmed list dobila večino sedežev. Kar trinajst svetnikov ima Lista Nejca Smoleta, lista starega in novega župana.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Občinski svet Občine Medvode je na konstitutivni seji zasedal 6. decembra. Sejo je kot najstarejši izvoljeni svetnik vodil Stanislav Marn. Seznanili so se z rezultati volitev in potrdili mandate 23 svetnikom in županu Nejcu Smoletu, ki je med štirimi kandidati že v prvem krogu dobil veliko večino glasov, več kot 76 odstotkov.

Sestava občinskega sveta je v primerjavi s prejšnjo precej drugačna. Veliko je novih, mladih obrazov, največja posebnost pa je, da se je prvič v zgodovini občine zgodilo, da bi kakšna izmed list dobila

toliko sedežev. Lista Nejca Smoleta, torej starega in novega župana, ima kar 13 svetnikov. To so: Danica Tršan, Ivo Rep, Cvetka Židan Valjavec, Alojzij Teršan, Nada Prešeren, Uroš Medar, Špela Kolarič, Rok Kogovšek, Marjeta Jamnik, Ana Barle, Ladislav Vidmar, Darinka Verovšek in Dominik Bradeško. Po dva svetnika imajo SDS (Leon Merjasec, Stanislav Marn), Nestranskarstva lista za napredek krajev občine Medvode (Tomaž Kuralt, Mateja Kuhar Bizjak) in Nestranskarstva lista Sotočje (Stanislav Ulanec, Ines Iskra), po enega pa DeSUS (Ivan Špenko), Zelene Slovenije (Dragan Djukić),

NSi (Mirko Javeršek) in lista ŠPON (Šport, podjetništvo, okolje, napredek), ki jo bo zastopal Miran Šušteršič. Kar 16 svetnikov je novih, med njimi je nekaj povratnikov. Kljub temu da ima župan Nejca Smoleta že samo svojo listo zagotovljeno večino glasov, pa si želi čim večje podpore. »Stremeli bomo k čim širšemu konsenzu pri odločitvah v občinskem svetu, da bi bili odloki sprejeti z vsaj dvajsetimi glasovi. Pomembni akti, odloki terjajo čim enotnejšo lokalno skupnost, kar lahko dosežemo le s široko podporo v občinskem svetu,« pravi župan Nejca Smole.

Letošnje lokalne volitve so v Medvodah prinesle veliko zmago nestranskarstva list. Skupaj imajo kar 18 svetnikov, le pet je stranskarstva. V primerjavi s sestavo iz preteklega mandata v občinskem svetu ni več Stranke modernega centra, ki je imela tri svetnike, DeSUS z dvema svetnikoma in SLS ter SD s po enim svetnikom. Enega manj imata SDS in NSi.

Na konstitutivni seji so imenovali tudi Komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Sejo pa je popestril kulturni program z glasbenimi točkami učenc Osnovne šole Medvode.

Železnikarski svetniki začeli z delom

ANA ŠUBIC

Železniki – Minuli četrtek se je na ustanovni seji srečal novoizvoljeni občinski svet v Železnikih. Potrditev mandatov vsem sedemnajstim svetnikom in županu Antonu Luznarju, ki je bil edini županski kandidat na tokratnih volitvah v Železnikih, je minila brez zapletov. V občinskem svetu bodo tako naslednja štiri leta Aleš Bertoncej, Jurij Demšar, Alenka Lotrič, Primož Pintar, Julijana Precv, Božo Prezelj, Matej Šubic, Tomaž Weiffenbach (SLS), Tomaž Demšar, Anita Gaser, Branka Krek Petrina, Miran Šturm (SDS), Janez Thaler in Franc Tušek (NSi), Zora

Bonča in Jože Prezl (SD) ter Blaž Vrhunc (Levica). Na seji, ki jo je vodila najstarejša svetnica Branka Krek Petrina, so tudi imenovali prvo stalno delovno telo občinskega sveta – komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Njeni člani so Tomaž Weiffenbach, Jurij Demšar in Franc Tušek. Naslednja seja občinskega sveta bo že 20. decembra. Kot je napovedala direktorica občinske uprave Jolanda Pintar, bodo takrat imenovali člane občinskih odborov, ki jim bodo nato posredovali v obravnavo osnutek proračuna za leto 2019. Občinski svet naj bi ga prvič obravnaval konec januarja in mesec kasneje tudi potrdil.

Nova sestava občinskega sveta Občine Medvode z županom Nejcem Smoletom

Prihaja British Airways

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Letalski prevoznik British Airways bo s poletnim voznim redom od 15. julija do 2. septembra prihodnje leto začel dvakrat tedensko leteti med londonskim letališčem Heathrow in letališčem Jožeta Pučnika Ljubljana. V Fraportu Slovenija se tako nadejajo, da bo prihod britanskega

nacionalnega prevoznika še dodatno približal Slovenijo svetu, saj Heathrow velja za eno največjih svetovnih prometnih vozlišč, od koder je mogoče potovanja nadaljevati po celem svetu. V British Airwaysu že napovedujejo, da bi ob dobrem odzivu potnikov povezavo lahko razširili na večje število tedenskih frekvenc in daljše časovno obdobje.

Hvalnica življenju

V Prešernovem gledališču pripravljajo četrto premiero v letošnji sezoni, priredbo po motivih izbranih del Ivana Cankarja z naslovom Ob zori.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Prešernovci se bodo tako poklonili velikanu slovenske literature Ivanu Cankarju. Šest izbranih del Ivana Cankarja: Spomladanska noč, Iz predmestja, Šivilja, Bela krizantema/Publikum, Križev pot in Hlapec Jernej je za predstavo z naslovom Ob zori priredila in dramaturgizirala Katarina Morano, režiral pa jo je Žiga Divjak. Ob pogovoru z mladim nadarjenim režiserjem Žigo Divjakom, ki mu lahko sledite na tej strani desno, dodajamo še misli, ki so jih o predstavi na novinarski konferenci nanizali nekateri drugi akterji in sodelavci pri predstavi.

»Z režiserjem sva se odločila za mozaik črtic, ki se prepletajo in skupaj tvorijo celoto, ta pa gradi značilno Cankarjevo atmosfero.« je dejala Katarina Morano, ki je besedilo mojstrsko ukrojila po meri sodobnega časa in jezika.

Navdušena nad načinom dela režiserja in dramaturginje je lektorica predstave Maja Cerar povedala: »Cankarja zelo dobro poznam, zelo velikokrat sem ga delala, vendar lahko rečem, da sem tokrat prvič delala s Cankarjem in ne zgolj Cankarja. Žiga in Katarina sta pisatelju sogovornika, z njim se pogovarjata kot s človekom, ki ima enaka zanimanja in poglede na osebno in

Z vaje Ob zori / Foto: Nada Žgank

družbeno problematiko ter enako etično držo. Ne doživljata ga s strahospoštovanjem in ne brez spoštovanja.»

Igralec Aljoša Ternovšek je pohvalil odlično dramaturgizacijo šestih črtic, Cankarja pa ima za svojega sodobnika. »Ker se stvari izpred stotih let niso dosti spremenile. V zadnjih četrstoletja smo se počasi vrnili nazaj v izkoriščevalska, sužnje-lastniška delovna razmerja. O tem je treba govoriti in se proti tej zveri boriti,« je dejal in še v brezupno rešitve dodal:

»Obstajata dve vrsti ljudi – tisti, ki naivno verjamejo, da se da kaj spremeniti, in tisti, ki vedo, da je to zelo težko. Sicer si v obeh primerih poražen, razlika pa je v tem, da se prvi, ki slepo verjamejo, popolnoma zlomijo, ko to dojamajo, drugi pa omagajo pokončno. Sam sem nekoč naivno verjel, zdaj ne morem več, kar pa ne pomeni, da o tem ne govorim oziroma se ne borim proti temu.«

»Cankar je nekatere stvari napisal, kot bi jih napisala ženska. Njegovo podajanje intimnih zgodb v sebi nosi tako žensko kot moško dušo, zato se mi ni bilo težko vključiti v njegove zgodbe,« razmišlja igralka Vesna Pernarčič, njenega igralskega kolega Petra Musevskega pa je fascinirala aktualnost predstave: »V predstavi so sami mali ljudje. Izkazalo se je, da je zdaj najbolj ugoden čas za to uprizoritev, bolj kot kdajkoli prej. Liki, ki jih je Katarina bodisi posodobila ali pa ohranila čiste, so danes tukaj pred nami. Ni jih treba barvati z našim zgodovinskim spominom. Ti ljudje so tu, le jezik se je nekoliko spremenil.«

Soigralec Blaž Setnikar pove: »Vsak izmed nas, igralcev, nekako zaznamuje posamezno črtico. Moja je otrok. Otroci so tisti, ki se v neki fazi še ne zavedajo, kaj jih čaka, in so še tisti, ki lahko sanjajo in imajo neko željo. Zato ne gre vedno za te-

koči trak v neskončnost, lahko je tudi trak v neko upanje.«

Gostujoči v tokratnem igralskem ansamblu Gregor Zorc meni, da je zelo pozitivno, da se v predstavi zelo direktno ukvarjajo s sporočilom, ki ga nosi Cankar. »Pisal je o težavah v svetu, ki ga je obdajal. Ta je danes enak kot v njegovem času in nič ga nismo popravili. Še vedno se ukvarjamo s tem, da ko pademo pod tekoči trak, da se imamo tudi pod njim lahko radi in živimo neko življenje.«

Cankarja vrača delavcem

V Prešernovem gledališču bodo uprizorili predstavo z naslovom Ob zori. Šest izbranih del Ivana Cankarja je priredila Katarina Morano, na kranjski oder pa postavil režiser najmlajše generacije Žiga Divjak. V zadnjih dveh letih je režiral tri odmevne avtorske projekte: Človek, ki je gledal svet, 6 in Hlapec Jernej. Po »šestki«, ki govori tudi o Kranju, ga je v Prešernovo mesto tokrat pripeljal Ivan Cankar.

IGOR KAVČIČ

Po magistrski predstavi Hlapec Jernej konec septembra v Cankarjevem domu se letos še drugič lotevate Cankarja. Ste ga kdaj v preteklosti prebiral toliko kot letos?

»Cankar me pravzaprav spremlja od prvega osnovnošolskega branja – črtice Jutranji gost, zagotovo pa me je aktualni projekt spodbudil, da sem se v iskanju materiala zanj prebiranja njegovih del lotil bolj sistematično. Sicer sem se s Cankarjem posredno dvakrat srečal kot asistent režije, in sicer ob Mihi Golobu v predstavi Ivan Cankar – Poln profil v SSG Trst, kjer sem kasneje s Sebastijanom Horvatom delal še Hlapce. V Hlapcu Jerneju sta od Cankarja ostala zgolj naslov in ideja, ukvarjal sem se namreč predvsem s sodobnimi jerneji, tokrat pa se v Katarinini priredbi spet vračam nazaj k Cankarju.«

Sta se z dramaturginjo in avtorico priredb črtic Katarino Morano v odski postaviti prilagajala času, v katerem živimo, ali je bila vodilo predvsem osnovna ideja, ki izhaja iz vašega branja Cankarja?

»S tem, kdo in kaj je Cankar, se v času razvijanja ideje nismo ukvarjali. Vsaka ideja ima skozi proces dela svoj naravni razvoj in moja se začne z mislijo, da me vedno, kadar berem neko Cankarjevo delo, očara njegovo navdušenje nad življenjem. Vsa njegova dela se mi zdi jo hvalnica življenju. Življenje v najbolj pristnem smislu, kar pomeni, da je življenje vse, ne le tisto, kar je lepo, ampak tudi vse tisto, kar je grdo. Njegova pisava vedno vsebuje močno željo po tem, da je treba do konca živeti. Ob tem je ves čas spoj nečesa, ljubezni in političnosti, erotičnosti in boja. To me fascinira, še zlasti ker se mi zdi, da dandanes živimo v času, katerega osnovni pogon je strah. Bolj ali manj nas je strah življenja.

Zato sem najprej želel poudariti hvalnico življenju – v smislu, da se življenje skriva tudi v pogojih, ki so sicer videti grozljivi. Ampak življenje je v resnici samo po sebi boj. Ker se vsaka ideja razvija in ima neko svoje življenje, pa je prišlo do tega, da smo izbrali zgodbe, v katerih je podtalno skrit razredni boj

Režiser Žiga Divjak nekaj dni pred premiero na vstopu v Cankarjevo ulico streljaj od Prešernovega gledališča / Foto: Igor Kavčič

– ali če temu rečemo razredna determiniranost v smislu, da so vsi liki na neki način žrtve sveta, v katerega so se rodili, čeprav se zanj niso nikoli odločili niti si niso predstavljali, da bo tako videti.«

Je Cankarjevo prozo sploh mogoče brati drugače kot skozi optiko razrednega boja?

»Daleč od tega, da bi bil strokovnjak za Cankarja, vseeno pa se mi zdi, da se velikokrat skuša spraviti v neke obče humanistične okvire ali pa govoriti o njem skozi prizmo estetske vrednosti v smislu mojstra besede. To Cankar absolutno je, a se velikokrat pozablja na kvaliteto povedanega – ena od pomembnih stvari v njegovem pisanju je, da je dobesedno razžaljenim in ponižanim ljudem dal cel spekter čustev. V tem smislu mislim, da gre za pisatelja, ki v središče pozornosti postavi malega človeka, mu da prostor in besedo. S tem da besedo tudi boju in uporju v vsej njegovi kompleksnosti. To mi je pri Cankarju všeč, da je, česar koli se že loti, ves čas kompleksen. Lahko začutiš tisto, kar jaz recimo začutim dandanes – čutim, kje se konča moj svet in kje se začne političnost in kje tisto intimno v človeku.«

Hkrati pa njegovi literarni junaki običajno končajo slabo oziroma jim v njihovem boju ne uspe. A v sebi do konca vendarle ostanejo pokončni ...

»Tudi s tem, da o stvarih, ki se jim zdijo krivične, ne molčijo. Res pa je v njegovem pisanju, in tudi izbrane

zgodbe v naši predstavi so take, veliko tragičnega, ko na koncu ljudje umrejo ali propadejo. A se prav v njihovih – čeprav tragičnih – poskusih skriva neko upanje. To se mi zdi v črticah, kljub temu da gre vse narobe in navzdol, vseeno bolj optimistično kot pa krivico vedno znova zanikati ali o tem ne govoriti. Vedno znova ostaja upanje v možne spremembe ali neki preobrat.«

Hkrati pa za predstavo izbrane črtice govorijo tudi o posameznikovem intimnem svetu, o tistem, kar je tako značilno človeško ...

»Izbrali smo črtice, ki govorijo osebne zgodbe. Kar jih povezuje, pa se kaže v tem, da ti ljudje poskušajo živeti svoja življenja, a v tem ne uspejo zaradi različnih situacij. Imamo Anko, ki za mizerno plačilo šiva kravate. Nekega dne ji šefica naroči, naj gre v banko po denar. V skušnjavi tisti denar zapravi, hkrati pa ime en dan res lepo življenje, sive ulice postanejo polne življenja. Za to je potem ostro kaznovana, skorajda jo uničijo. Zakaj? Zato, ker je vzela nekaj, kar ji ne pripada. To je zanimiva situacija, v kateri živimo tudi danes. Zakaj za krajo prepoznamo, če si nekdo, ki nima kruha, vzame kruh, za krajo pa ne prepoznamo, če je človek premalo plačan za svoje delo? Zakaj je morala vedno usmerjena proti malemu človeku, kadar prihaja do večjih sistemskih kršitev, pa so te sprejete in razumljene. Te pa niso kraja.

Zanimivo je tudi, da je Cankar v tem smislu ves čas neizprosno do ljudstva. Ni posmehljiv do teh ljudi,

ampak jih vedno pokaže kot ujetnike nečesa. Več – ko se pojavi nekdo, ki bi mogoče lahko stvari premaknil, se ponavadi ljudstvo obrne proti njemu in s tem ohranja neko obstoječe stanje. Situacija, ki se mi zdi neskončno zanimiva in hkrati aktualna.«

Vprašanje smisla in tekočega traku?

»Dokler misliš, da moraš delati za tem tekočim trakom, dokler si prepričan, da moraš nekaj premikati zato, da te ne bo odneslo naprej, se ne more nič spremeniti. Vse tvoje življenje ostane pri tekočem traku, od tu vzajem in tja dam.«

Zdi se mi, da je gledališče ta čas izmed vseh umetnosti najboljši medij, skozi katerega lahko povemo to, o čemer govoriva in je pisal Cankar, mar ne?

»V gledališču gre pripoved vedno v živo. Vsi smo v istem prostoru in se lahko vsak trenutek zgodi neka skupnost oziroma nekaj, kar je na neki način skregano z današnjim časom. Živimo neko atomizirano življenje, a zdi se mi, da te v času teh twitter novic gledališče lahko za trenutek prisili, da si vzameš čas za nekaj, sedeš in mogoče nam te v gledališču uspe celo povabiti, da vstopiš v svet nekoga drugega. Verjamem, da gledališče lahko goji neko zavest o sočloveku, kar je majhna stvar in se mogoče sliši obrabljeno, ampak še kako drži. Začetek vsake prave spremembe je, da v sočloveku prepoznaš sočloveka na eni in nasprotnika ali nekoga, ki ti odžira nekaj, kar bi moralo biti tvoje.«

S Pokljuke v Hochfilzen

Biatlonske tekme svetovnega pokala se bodo ta teden nadaljevale v sosednji Avstriji. Na Pokljuki je med Slovenci največ pokazal Jakov Fak. Najvišje je bil na četrtem mestu.

MAJA BERTONCELJ

Rudno polje – Norveška mešana dvojica, francoska mešana štafeta, Francoz Martin Fourcade, Ukrajinka Julija Džima in po dvakrat Finka Kaisa Mäkäräinen in Norvežan Johannes Thingnes Bø so zmagovalci letošnje Pokljuke, uvodne postaje 42. sezone svetovnega pokala v biatlonu.

Najvišjo slovensko uvrstitev je dosegel Jakov Fak na posamični tekmi na dvajset kilometrov, na kateri je bil četrti. Na sprintu je zaradi slabšega streljanja končal na 39. mestu, 17 mest je nato pridobil na zasledovanju in prišel v cilj kot 22. Bil je edini Slovenec s poključskimi točkami na posamičnih tekmah, potem ko sta bila z Urško Poje za uvod enajsta v mešanih dvojicah. Na zasledovanje se je uvrstil le še Miha Dovžan, domačin iz Gorij. »Bil sem med petimi tekmovalci, ki so danes

Jakov Fak (desno) je v nedeljo na zasledovanju startal kot devetintrideseti, končal pa sedemnajst mest višje. Navdušil je skoraj pet tisoč gledalcev. V vseh dneh skupaj jih je bilo na Pokljuki nekaj manj kot dvajset tisoč. / Foto: Primož Pičulin

pridobili največ. Ne prepuščam se kakšni euforiji, popolnoma zadovoljen ne morem biti, sem pa zadovoljen,

ker sem delno uresničil cilj – napredovanje po lestvici. Glede na startno pozicijo nisem mogel veliko pričakovati. Na sprintu sem naredil preveč napak, v zasledovanju pa zgrešil enkrat, kar je solidno, ni pa odlično. Tekkuško se počutim v redu, ne sicer optimalno. Mislim, da so še rezerve, treba jih bo le najti nekje v sebi. Sproščeno grem lahko novim tekmam naproti. Zelo sem hvaležen, da se je na Pokljuki zbralo toliko gledalcev. Pred domačo publiko je zelo lepo tekmovali, saj te kar ponese. Sploh kadar ti gre dobro, je to res poseben užitek,« pravi Jakov Fak.

Oceno slovenskih poključskih nastopov je dal glavni trener Uroš Velepec: »Jakov je v treh startih pokazal,

da je zraven. V teku trenutno dominira Bø, ostali so dokaj blizu. Sprint se Jakovu žal ni izšel, kar je vplivalo še na zasledovalno tekmo. Zadovoljni smo lahko tudi z Mihom, drugi pa so preveč grešili. Urška je večeraj imela lepo tekmo, a je s padcem na koncu izgubila današnje zasledovanje. Imamo žensko ekipo, ki bo tri, štiri leta morala delati še zelo trdo, če se bo želela približati najboljšim, in fante, ki morajo le še malo dozoreti in bomo imeli dobro ekipo.«

Reprezentance so tudi po koncu nedeljskih tekem ostale na Pokljuki na treningu. Pred vrati so že nove tekme, ki jih bo ta teden gostil avstrijski Hochfilzen, kjer pa imajo težave s pomanjkanjem snega.

Poleg Faka se je na zasledovanje uvrstil le še Miha Dovžan. Nove točke so se mu razblinile na zadnjem streljanju, po katerem je moral odteči kar tri kazenske kroge. Končal je na 49. mestu. / Foto: Primož Pičulin

Domžale po jesenskem delu četrte, Triglav deveti

Končan je jesenski del tekmovanj v prvi slovenski nogometni ligi.

JOŽE MARINČEK

Kranj – Nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi Telekom so konec tedna odigrali tekme 19. ali zadnjega kroga jesenskega dela.

Nogometaši Domžal so na igrišču ob Kamniški Bistrici gostili Krško. V prvem polčasu zadetkov ni bilo, vsi pa so padli v zgoj desetih minutah drugega dela tekme. Najprej je Domžale v vodstvo popeljal Dario Meljak, na 2 :

o je povišal Amedej Vetrh, končni izid 2 : 1 pa je pet minut pred zadnjim sodnikovim piskom postavil Dalibor Telekom. Triglavani so gostovali pri Muri. V letošnjem prvenstvu sta se moštvi do te tekme srečali dvakrat. Prvič v prvem krogu v Murski Soboti, ko se je tekma končala z 1 : 1, drugič pa v desetem krogu v Kranju, ko je bilo 3 : 0 za Triglav. To je bila tudi prva zmaga Kranjčanov na domačem igrišču v letošnji

tekmovalni sezoni. Tudi tretja tekma se je končala po željah nogometašev kranjskega Triglava. Rezultat je bil 0 : 0, kar je pomenilo, da sta obe ekipi dobili eno točko, ki je Triglavu prinesla napredovanje na predzadnje, deveto mesto (16 točk).

Jesenski prvak je Maribor s 45 točkami, druga je Olimpija, ki jih ima 36, Domžale so četrte s 27 točkami. Spomladanski del prvenstva se bo začel 23. februarja.

Zmaga in poraz

Kranj – Za košarkarji so tekme osmega kola Lige Nova KBM. Domžalčani, košarkarji Helios Suns, so doma visoko premagali Zlatorog Laško s 87 : 65 (26 : 15, 21 : 14, 23 : 20, 17 : 16), Šenčur Gorenjska gradbena družba pa je v gosteh z 99 : 76 (28 : 16, 28 : 25, 18 : 21, 25 : 14) izgubil s Hopsi Polzela. »Tokrat smo se držali vseh dogovorov, ki smo jih sklenili pred tekmo. Fantje so pokazali pravi karakter, saj je Zlatorog letos že nekajkrat dokazal, da se znajo vrniti iz visokega zaostanka. Nadaljujemo s hitrim ritmom tekem. Čakajo nas tri nove v samo petih dneh,« je povedal Dejan Jakara, trener moštva Helios Suns, ki je na lestvici na osmem mestu, Šenčur je deveti.

Loški rokometiški blizu uspehu s Celjani

Loški rokometiški so gostili ekipo Celja Pivovarne Laško, ki je bila na koncu boljša za dva gola.

MAJA BERTONCELJ

Škofja Loka – Pretekli konec tedna je bil v Športni dvorani Poden v Škofji Loki zanimiv rokometni dvoboj 13. kroga Lige NLB med domačimi rokometiški RD Urbanscape Loka in ekipo RK Celje Pivovarna Laško, našo najboljšo rokometno ekipo.

Zmage so se veselili Štajerci, čeprav tudi člani edine gorenjske rokometne prvoligaške ekipe pred tristo gledalci niso bili daleč od uspeha. Rezultat je bil na koncu 28 : 30 za Celjane, ki so po prvem polčasu vodili za tri gole (14 : 17). Luka Plestenjak, igralec moštva Urbanscape Loka, je povedal: »Tekmo smo začeli s preveč spoštovanja do nasprotnika, kar tako dobra ekipa zna kaznovati. Nasprotniki so prednost ohranjali do sredine drugega polčasa, potem pa smo jih

ujeli. Na koncu nam je zmanjkalo tudi malo sreče in Celjani domov odhajajo s polnim izkupičkom.« Da so Ločani neugoden, dober nasprotnik, so potrdili tudi Celjani. »Loka igra doma zelo dobro, njihova igra je zelo neugodna za našo obrambo. V drugem delu so nam ves čas dihalo za vratnik, a smo na koncu vseeno uspeli osvojiti točki, za kar pa smo se morali v zaključku dobro potruditi,« je dejal Tilen Kodrin, igralec Celja Pivovarne Laško, vodilne ekipe na lestvici. Ločani so na šestem mestu.

V državnem prvenstvu do konca leta 2018 ekipo RD Urbanscape Loka čakata še dve tekmi: v 14. krogu bodo v soboto, 15. decembra, doma igrali z RK SVIŠ Ivančna Gorica (začetek tekme ob 20. uri), v 15. krogu pa jih 22. decembra čaka še gostovanje pri RK Maribor Branik. Sledil bo tekmovalni premor do 2. februarja.

V finalu pokala Slovenije Koper in Kamnik

Kranj – Vaterpolisti Slovenije so tekmovalno sezono 2018–2019 začeli z igranjem slovenskega pokala. V soboto sta bili dve povratni polfinalni tekmi, ki sta se odigrali v pokritem olimpijskem bazenu v Kranju. Na prvi tekmi sta se pomerila AVK Triglav in VD Koper Primorska. Srečanje se je končalo neodločeno z 8 : 8 (1 : 1, 2 : 1, 3 : 3, 1 : 2). Za AVK Triglav je tri zadetke dosegel Marko Gostič, dva Aljaž Troppan, po enega pa še Matic Rahne in Čedomir Todič. Ker so prvo tekmo Kranjčani v Kopru izgubili s sedmimi goli razlike, so se v finale pokala Slovenije, ki bo 19. decembra, uvrstili vaterpolisti VD Koper Primorska. V drugem srečanju sta se pomerila VD Kamnik in VK Ljubljana Slovan. Prvo tekmo so s tremi zadetki razlike v Ljubljani dobili vaterpolisti VD Kamnik. Druga se je končala z zmago VK Ljubljana Slovan z 9 : 8 (1 : 1, 3 : 0, 2 : 4, 3 : 3), kar pa je bilo premalo in v finalu so vaterpolisti VD Kamnika.

Balinarji Trate leto zaključujejo v vodstvu

Škofja Loka – Po šestem krogu balinarske superlige so na vrhu lestvice zasedbe škofjeloške Trate, sežanske Skale in Zabič, ki imajo tri točke naskoka pred zasledovalci. V šestem krogu so se Škofjeločani maksimalno zavzeto lotili obračuna na Belem Križu, tako da je bila Aikea Antena brez možnosti za uspeh. V klasičnih igrah je Robert Kontič sicer ugnal Damjana Sofroničevskega, a je imel premalo razpoložljivih soigralcev, tako da je bilo vprašanje zmagovalca rešeno že po štafeti. V vrstah Trate je bil znova najboljši Uroš Vehar, ki je za zdaj tudi statistično najboljši posameznik superligaškega tekmovanja. V letošnjem koledarskem letu tekem ne bo več. Naslednji prvenstveni krog bo namreč na sporedu 12. januarja 2019.

Stevens zaradi zapletov brez ene tekme

Kranj – Danes se na Kitajskem začne 14. svetovno prvenstvo v plavanju v 25-metrskih bazenih. Slovenijo bodo zastopali trije plavalci: Peter John Stevens (PK Triglav Kranj), Katja Fain (Branik Maribor) in Neža Klančar (Olimpija). Prvo ime je Stevens, ki je v zadnjem obdobju uspešno nastopal na tekmah svetovnega pokala. Želel si je naskoka na medaljo na petdeset metrov prsno in finala na sto metrov prsno. Zaradi zapletov z dokumenti pa na petdeset metrov prsno, kjer na velikih tekmovanjih redno osvaja medalje, sedaj ne bo mogel nastopiti. Prijavljen je tudi za nastop na sto metrov mešano.

Mladi Risi na svetovnem prvenstvu

Kranj – Slovenska hokejska reprezentanca do dvajset let je v soboto v poljskem Tychyju začela nastope na svetovnem prvenstvu divizije I-B. Za njimi sta dve tekmi, v katerih so najprej premagali Italijo, nato še Japonsko. Danes bo njihov nasprotnik Poljska.

PLANINSKI IZLET: STARI TABOR (603 N. M.)

Pogled v Sveto deželjo

Hrib s skromno višino pohodniku ponudi precej: v jesenskih dneh škrlatne barve čudovitega ruja, malce adrenalina pod vrhom, čudovit razgled ter pogled v Sveto deželjo. Mi ne verjamete? Pot pod noge in preverite.

JELENA JUSTIN

Ko se barve jeseni pokažejo na Krasu, večina pohodnikov iz leta v leto obiskuje ene in iste točke. Ja, seveda so čudovite, a Kras skriva obilico poti, ki so ravno tako čudovite, le malce manj znane. Tokrat vas bom popeljala v vas Povir, kjer se začne lep vzpon na Stari tabor, skromen hriček, ki pa presenetli.

Primorsko avtocesto zapustimo na izvozu za Divačo, od koder nadaljujemo v smeri Divače, nato sledimo smerokazom za Sežano, ko pripeljemo v vas Povir. Zavijemo levo v vas in sledimo oznakam za Gostilno pri Hribu, kjer je manjše parkirišče. Predlagam, da

povprašate, ali lahko parkirate, in ob vrnitvi v gostilni tudi pustite kak evro.

Nasproti gostilne se začne v začetnem delu neoznačena pot, kolovoz, ki nas pelje mimo nekaterih hiš, nato pa dosežemo širši kolovoz in manjši kal na desni strani. Od tod dalje je pot markirana. Nadaljujemo po kolovozu in kmalu smo na razpotju, kjer nadaljujemo desno proti Staremu taboru. V nekaj minutah dosežemo naslednje razpotje, ki označuje dve poti do Starega tabora, leva je težja, desna lažja. Pa pojdemo gor po težji poti, sestopili bomo pa po lažji ter naredili krog. Zavijemo levo in sledimo markacijam. Hodimo po travnati poti, bomo pozorni na markacije.

Kmalu pridemo na plan, kjer pred seboj zagledamo griček, ki je pod vrhom skalnat. Aha, tja gor gremo. Nekaj časa hodimo skoraj po položni poti s številnimi razpotji. Bodimo pozorni na markacije. Ko dosežemo gozd, se pot začne v okljukih dvigovati proti skalnemu delu poti. Ko dosežemo skalni del, zagledamo tudi nekaj metrov jeklenice, ki nam bo pomagala pri vzponu čez skalni del. Vzpon ni zahteven, je pa malce izpostavljen. Previdno. Ko s pomočjo jeklenice preplezamo skalni del, smo na vrhu, ki ga označujeta vpisna skrinjica z žigom ter lep razgled. Z vrha se nam odpre razgled po Krasu v smeri proti Nanosu in proti Vipavski dolini.

Na vrhu je v varnem zavetju pred vetrom postavljena tudi lična klop, kjer se lahko okrepčamo. Z vrha bomo sestopili po lažji poti, zato nadaljujemo po južni strani. In tik pod vrhom ... Sveta deželja. Domačini so namreč pod vrhom v kamniti ogradi pod streho iz brinovih vej postavili prizor jaslje Jezusovega rojstva. Morja priložnost, da Stari tabor obiščemo pred božičem.

Ko sestopimo do kolovoza, temu preprosto sledimo do izhodišča. Z leve se priključi uhojena pot od jame Vilenica. Škrlatne rdeče barve

Pot proti vrhu skal, kjer je Stari tabor / Foto: Jelena Justin

Vrh Starega tabora in razgled z njega / Foto: Jelena Justin

ruja nas bodo spremljale ves čas, če bomo hrib obiskali jeseni. Ogledamo si lahko tudi spodmol Šprinčca, ki je oddaljen pet minut. Sestopamo še naprej proti vasi Povir, ko nas smerokaz povabi, da si ogledamo še Hudičkov

spodmol, ki je oddaljen trideset metrov. Kmalu smo nazaj na razpotju, kjer smo prej zavili levo na težjo pot. Zdaj smo na poti, ki jo poznamo že z vzpona. Še mimo kala in že smo pri jeklenem konjičku v Povirju. Glede na

to, kje smo parkirali, pa zavijemo še v gostilno, ki je vedno dobro obiskana, hrana pa izjemno okusna.

Nadmorska višina: 603 m
Višinska razlika: 200 m
Trajanje: 2 uri in 30 minut
Zahtevnost: ★★★★★

Sveta deželja oz. jaslje pod vrhom, ki jih vidimo pri sestopu

Foto: Jelena Justin

Joga za zdravje in sprostitvev

MATEJA HABJANIČ,
TRENERKA PILATESA IN
SKUPINSKE FITNES VADBE

Joga je celovita znanost o življenju, ki se je razvila pred več tisoč leti. Je najstarejši sistem celovitega osebnostnega razvoja in obsega telo, um in dušo. Joga je edinstvena metoda, ki združuje pravilno telesno vadbo z dihalnimi, sprostilnimi in meditacijskimi tehnikami, ki skrbijo za naše zdravje, pomirjajo duha ter nas čustveno uravnovešajo. Vključuje še načelo pravilne prehrane in pozitivnega razmišljanja.

V zahodnem svetu je joga doživela razmah v zadnjih petdesetih letih in smo jo precej prilagodili svojim potrebam in načinu življenja, ki se razlikuje od načina življenja vzhodnega sveta. Za začetek lahko poskusite prevzeti le del jogijskih načel, vsa pa stremijo k

boljšemu celostnemu zdravju.

Dihalne vaje oziroma pranayama so sredstvo, s pomočjo katerega se naučimo globlje in pravilne dihanja. Popolno jogijsko dihanje vključuje vse tri načine dihanja hkrati (trebušno in prsno dihanje ter dihanje z vršički pljuč). Pri takem dihanju

uporabljamo celoten dihalni sistem in s svežim zrakom napolnimo celotna pljuča. V jogi velja, da ni globokega vdiha brez temeljitega izdih, zato se slednjemu pripisuje večji pomen kot prvega. Naučiti se je treba dolgega, temeljitega, enakomernega in počasnega izdih skozi nosnice. Vadba

jogijskega dihanja nam pomaga ohranjati vitalno energijo ter nadzoruje naše duševno stanje, saj nas psihično umirja in sprošča.

Vadba telesnih položajev oziroma asan deluje sistematično na vse dele telesa: povečuje prožnost in moč mišic, veča in ohranja gibljivost sklepov in hrbtenice, spodbuja delovanje srca in obtočil, uravnava delovanje žlez in drugih notranjih organov, izboljšuje sposobnost koncentracije in zavedanja ter uravnava delovanje živčnega sistema. Po vadbi smo sproščeni in polni energije. Bistvena je faza zadrževanja položaja (asana pomeni stabilen položaj), ki jo moramo izvesti s čim večjim zavedanjem. Asane, izvedene počasi in zavestno, presegajo zgolj fizične učinke in postanejo

mentalne vaje koncentracije in meditacije. Pravilna vadba asan mora biti prijetna za vadečega in hkrati koristna za telo, um in duha.

Vaje za sprostitvev spočijejo celoten organizem in obnovijo zaloge energije. Resnična (globinska) sprostitvev mora biti trojna: telesna, miselna in duhovna. Nepogrešljiv del vadbe joge je tudi meditacija, s katero dosežemo notranji mir.

S svojimi vplivnimi tehnikami za vzpostavitev notranjega miru in harmonije je joga zelo primerna za moderni svet. Glede na povečan tempo življenja, konfliktnost in stres je postala eno od pomembnih in učinkovitih orodij za ohranjanje ravnovesja in je dobra kombinacija s katerikoli drugo aktivnostjo.

GIBANJE ZA ZDRAVJE

Gorenjska, moj planet, četrtič Šenčur Kravosu

Skupna zmagovalca četrte sezone tekaške povezave Gorenjska, moj planet sta Ljubljančan Gašper Bregar in Gorenjka Nives Skube. Teki in pravila za sezono 2019 ostajajo enaki.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Zaključena je letošnja sezona tekaške serije Gorenjska, moj planet. Zadnji izmed sedmih izvedenih tekov je bil v začetku decembra Miklavžev tek, v letu 2018 pa so udeleženci tekli še v Trziču, Trzinu, na Brezjah, v Radovljici, Kranjski Gori in Kamniku. Odpadel je tek v Žirovnici.

To je bila četrta sezona serije, drugo leto zapored so se teki točkovali tudi za skupni seštevek. Zmagovalec letošnje serije je prvič Gašper Bregar (KGT Papež Kamnik). Drugi je Uroš Bertoncelj (ŠD Koloka),

tretji pa lanski zmagovalec Aleš Krajnik (AD Olimpik). V ženski konkurenci je lansko skupno zmago ubranila Nives Skube (Slo maraton & Proglas) pred Tadejo Knez in Darjo Dacar. Letos so prvič podelili tudi medalje najboljšim v starostnih kategorijah. Pogoj za skupni seštevek je bila udeležba na vsaj štirih tekmah. Ta kriterij je izpolnilo 42 udeležencev. Peterica, Gregor Vajs, Ismet Dečić, Lilijana Mohorč, Rajko Valant in Tadeja Knez, je pretekla vseh sedem tekov. Vsi z izpolnjenim pogojem so prejeli diplome in praktične nagrade. »Sezona

Aleš Šubic, koordinator povezave Gorenjska, moj planet / Foto: Aleš Senožetnik

je bila uspešna. Skupno število udeležb na vseh tekih je približno enako kot v prejšnji sezoni, ob tem pa se je nekoliko zmanjšalo število posameznikov, ki so sodelovali na katerem od tekov, povečalo pa število tistih z več udeležbami. Število tekačev, ki so bili na vsaj štirih tekih, se je glede na lani povečalo za skoraj polovico. Dve tretjini od teh je bilo novih,« je povedal Aleš Šubic, koordinator povezave Gorenjska, moj planet.

Po udeležbi izstopa Miklavžev tek. »Res ima največ odraslih udeležencev, če upoštevamo še vse mlajše

tekače, pa sta teka z veliko udeležbo tudi Tek po ulicah Trziča in Veronikin tek v Kamniku. Pri udeležbi je najpomembnejše, da organizator prireditev sam aktivno promovira, nekaj pa seveda prinese tudi promocija na nivoju serije, ki je vsako leto učinkovitejša,« meni Šubic.

Sezona 2019 se bo začela v Trziču 6. aprila s Tekom po ulicah Trziča. »V sezoni 2019 ostajajo teki in pravila enaki kot letos. Glede na to, da povezava uspešno deluje, se bomo za zdaj posvečali utrjevanju že zastavljenege,« je še povedal Šubic.

Nives Skube in Gašper Bregar, skupna zmagovalca serije Gorenjska, moj planet 2018 / Foto: Aleš Senožetnik

Za »kranjskimi ligaši« prvi krog

Obisk prvih petih tekem letošnje Kranjske zimske tekaške lige je bil rekorden.

MAJA BERTONCELJ

Predoslje – Za tekači, ki se udeležujejo Kranjske zimske tekaške lige, je prvi krog, kar pomeni prvih pet tekov. V nedeljo so ga zaključili z ravninskim tekom okrog

Brda, ki se ga je udeležilo natančno sto tekačic in tekačev. Peti tek v nizu je prepričljivo dobil Primož Porenta, ki je pred časom iz kolesarskih vrst povsem presedlal v tekaške, v ženski konkurenci pa je bila najhitrejša Tina Klinar.

Klinarjeva je med ženskami v vodstvu tudi v skupnem seštevku lige, medtem ko je pri moških na prvem mestu Janez Uršič. Timotej Bečan, zmagovalec prvih treh tekov, na zadnjih dveh ni bil na stratu. »Prvih pet tekem je

uspešno pod streho. Obisk je bil letos rekorden. Na Kališču, Joštu, Kravcu in Brdu je ligo obiskalo več kot sto tekačev. Veseli smo, da je vsako leto več navdušenih rekreativcev, ki jim tekovanje ni v ospredju, ampak predvsem druženje s sotekači. Dobre volje in zabave ne manjka, ne glede na vremenske razmere ob nedeljah. Vsakdo si najde koga, s katerim se lahko primerja in z njim tekmuje na progi, na koncu pa se vsi skupaj malo družimo in spijemo topel napitek. Potem pa družno nazaj v dolino. Ekipe časomerilcev je še vedno zagreta in se ji vsi od srca zahvaljujemo za podporo. Upamo, da nam v naslednjih tednih narava nameni še snežno podlago, tako da bodo še razmere prave zimske,« je povedal Klemen Udovič.

Drugi krog Kranjske zimske tekaške lige se bo začel to nedeljo, 16. decembra, s tekomo na Kališče, teden dni kasneje bo na vrsti Sv. Jošt, nato Kravec, Mohor in Brdo. Temu pa bo sledil še tretji krog petih tekem.

Prvi krog letošnje Kranjske zimske tekaške lige se je v nedeljo zaključil s tekomo okrog Brda. / Foto: arhiv organizatorjev

Peti ciklokros sezone je bil v Šenčurju.

MAJA BERTONCELJ

Šenčur – Pokal Slovenije v ciklokrosu se vsako leto ustavi tudi v Šenčurju. Cycling United ciklokros je lani štel za državno prvenstvo, letos samo za pokal. Proga je bila speljana v okolici Športnega parka Šenčur, krog pa so organizatorji iz KD Šenčur popestrili z mivko in umetnimi ovirami.

obdobju na novo sezono cestnega kolesarstva. V kategoriji master je bil drugi član domačega KD Šenčur Vladimir Kerkez. Med starejšimi mladinci je bil najhitrejši Jan Ravbar (KK Adria Mobil), med mlajšimi mladinci Fabijan Kralj (KK Pantal), drugi je bil Aljaž Petek (KK Kranj), med ženskami so bile na prvih treh mestih tri Gorenjke: zmagala je Tja-

Nik Čemažar iz Kolesarskega kluba Kranj, drugi absolutno in zmagovalac med člani / Foto: Gorazd Kavčič

V kategoriji članov in masterjev je prvi ciljno črto prečkal Matej Kravos (Tuš team), zmagovalec kategorije master. Drugi je bil v cilju član Kolesarskega kluba Kranj Nik Čemažar in s tem zmagovalec med člani, tretje mesto absolutno pa je osvojil njegov klubski kolega Jaka Primožič. Obema so tekme v ciklokrosu dober trening v pripravljalnem

ša Sušnik (KK Kranj) pred Sašo Žavbi Kunaver (BTC City Ljubljana) in Tajdo Mohorič (KK Kranj). Med dečki se je zmage veselil Anže Ravbar (KK Adria Mobil), tretji je bil Jan Lešnik (KK Kranj), med deklicami pa je bila najhitrejša Nuša Moroz (KD Sloga 1902 Idrija) pred članicama kamniške ekipe Calcit Bike Team Hano Kranjec Žagar in Zojo Kranjec.

Start kategorij člani in master; prvi v cilju je bil Matej Kravos (drugi z desne). / Foto: Gorazd Kavčič

Znova bodo tekli Božički

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – V ljubljanskem parku Tivoli bo v petek, 14. decembra, ob 18. uri start 14. Dobrodelnega teka in pohoda Božičkov z enakim namenom – tek in dobrodelnost z roko v roki.

S prireditvijo želijo spodbujati tek in hojo kot rekreacijo tudi v zimskem obdobju in zbirati sredstva za sklad Rdečih noskov klovnov zdravnikov. Zanj gre ves zbrani denar od prijavnin. Tek in pohod Božičkov je netekmovalni nočni tek in

pohod z lučkami. Pohod po parku je dolg okrog dva kilometra, tek čez Rožnik pa šest ali dvanajst kilometrov. »V humanitarnem društvu Rdeči noski delujejo umetniki, ki s pomočjo prijaznega humorja in igrive ustvarjalnosti opogumljajo in bodrijo otroke v bolnišnicah ter tako izboljšujejo njihovo čustveno počutje. Poslanstvo društva Rdeči noski je prinašati radost, veselje, pogum tja, kjer je to življenjskega pomena,« pravi Eva Škofič Maurer, ambasadorica in svetovalka društva Rdeči noski.

V ovinku naravnost

SIMON ŠUBIC

Bohinjska Bistrica – V nedeljo pozno popoldne so policisti v Bohinju obravnavali prometno nesrečo, ki ji je botroval alkohol. V prvem klicu na številko 113 jim je klicatelj sporočil, da je približno kilometer od Bohinjske Bistrice proti Sorici vozilo zapeljalo s ceste. Na vozilu so bili prižgani žarometi, slišala se je glasba, osebe pa naj bi bile po vsej verjetnosti še v vozilu. V drugem klicu pa jim je isti klicatelj razložil, da v avtomobilu dve osebi ležita nepremično.

Policisti in reševalci so takoj odšli na kraj nesreče in ugotovili, da je voznik v ovinku zapeljal naravnost in obstal na brežini na nasprotni strani ceste. Preizkus alkoholiziranosti je pri povzročitelju pokazal rezultat 0,92 mg/l alkohola. Policisti so mu odredili tudi strokovni pregled, ker se je sopotnica v nesreči po prvih podatkih lažje poškodovala, zato so bili izpolnjeni znaki kaznivega dejanja zoper varnost javnega prometa, so pojasnili na Policijski upravi Kranj, kjer proti vozniku še vodijo postopek.

Več vlomov v avtomobile

SIMON ŠUBIC

Godešič – Gorenjski policisti so zadnji konec tedna obravnavali več vlomov in poskusov vlomov v avtomobile in objekte. Na Godešiču je storilec z razbijanjem stekla in naviranjem vrat vlomil v dva avtomobila, še štiri podobni vlomi pa so ostali pri poskusu. Iz enega vozila je ukradel računalniško opremo, iz drugega pa torbo, računalnik, dokumente in denarnico. »Ko puščate stvari

v vozilih, imejte v mislih, da so takrat zelo lahka tarča za tatvine, in če obstaja možnost za tatvino, jo bo storilec izkoristil. Vlom izvedejo zelo hitro, na vozilu vam povzročijo škodo in odnesejo, kar je vrednega,« ob tem opozarja Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

V Kranju je nekdo sredi noči vlomil v kiosk s hitro prehrano, v Žireh pa je vlomilec v nedeljo popoldne iz stanovanjske hiše odnesel manjši znesek gotovine.

Preiskali sedem vlomov

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Jeseniški kriminalisti so pred dnevi preiskali sedem vlomov v različne objekte in za dejanja podali kazenske ovadbe zoper tri osebe. Šestih vlomov sta osumljena Jeseničan in državljani Slovenije z bivališčem v sosednji Avstriji. Kazniva dejanja naj bi izvrševala septembra letos, v vlomih

pa sta si prilaščala oblačila, tehnične stvari, denar in cigarete. Vlomila sta v prodajalne, gostinski lokal, frizerski salon in mlekomat.

Kriminalisti so preiskali tudi novembrski vlom v prostore ene od jeseniških družb. Storilca, ki je z orodjem poškodoval obešanko na delovni omari in iz nje odtujil za nekaj tisoč evrov orodja, so ovadili.

Voznike vabili na pihanje

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti so minuli petek poostreno preverjali psihofizično stanje voznikov. Na alkotest so povabili 265 voznikov. Pri trinajstih so ugotovili, da ne bi smeli voziti, ker so imeli v organizmu preveč alkohola, pri enem pa so posumili, da

je vozil pod vplivom prepovedanih drog. Slednjemu so odredili strokovni pregled, ki pa ga je odklonil. Vsem štirinajstim kršiteljem so policisti prepovedali nadaljnjo vožnjo. Ustavili so tudi dva voznika brez veljavnega vozniškega dovoljenja, zato so jima policisti zasegli vozilo.

Ponovili iskanje pod Triglavom

Triglav – Na območju Triglava so v petek znova iskali pogrešanega Uroša Šunte iz Boštanja, za katerim so se prejšnji mesec na poti s Kredarice v dolino vrat izgubile vse sledi. Reševalci so pregledali območje do še varne višine okoli 1800 metrov, višje pa je bilo preveč nevarno, so pojasnili na Policijski upravi Kranj. Pogrešanega tudi tokrat niso našli.

Policija našla celo navodila za spolno zlorabo otrok

Spolni prestopniki najlažje stopijo v komunikacijo s tistimi mladoletnimi žrtvami, ki imajo doma težave, ki imajo nizko samopodobo, psihične in druge težave, največkrat pa preprosto z mladoletniki, ki brez ustreznega nadzora dostopajo do interneta, opozarja policija.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Preko spleta se izvršuje vse več kriminalitete, najbolj ranljivi so otroci in mladostniki, ki so žrtve virtualnega izsiljevanja, nasilja in kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, zato policija opozarja starše, naj bodo pozorni na to, kaj njihovi otroci počnejo na spletu in tudi kakšne fotografije svojih otrok sami objavljajo na medmrežju. Slovenski policisti so leta 2016 obravnavali 110 kaznivih dejanj prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva, lani že 187, letos se je ta številka že dvignila nad 120 primerov. Leta 2017 je policija identificirala 110 žrtev kaznivega dejanja, ki so mlajše od 18 let, ter ovadila 183 osumljencev. »Otroci in mladoletniki so danes vse pogostejše brez ustreznega nadzora, neopremljeni so z znanjem o pasteh in nevarnostih, ki prežijo nanje preko interneta, prav tako so nevedši znanja o pravilih in zaščiti pri delu ter igri v virtualnem svetu,« je pred dnevi na novinarski konferenci o tej tematiki poudaril Robert Tekavec iz Sektorja kriminalistične policije Policijske uprave Ljubljana, kjer se v zadnjih letih tudi vse bolj posvečajo preiskavam kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost otrok in mladoletnikov preko spleta. »Da gre dejansko za nevarne ljudi, kaže tudi dejstvo, da je bil najden celo priročnik, ki opisuje, kje in na kakšen način pristopiti do otroka in na kakšen način zakriti sledi spolne zlorabe,« je dodal.

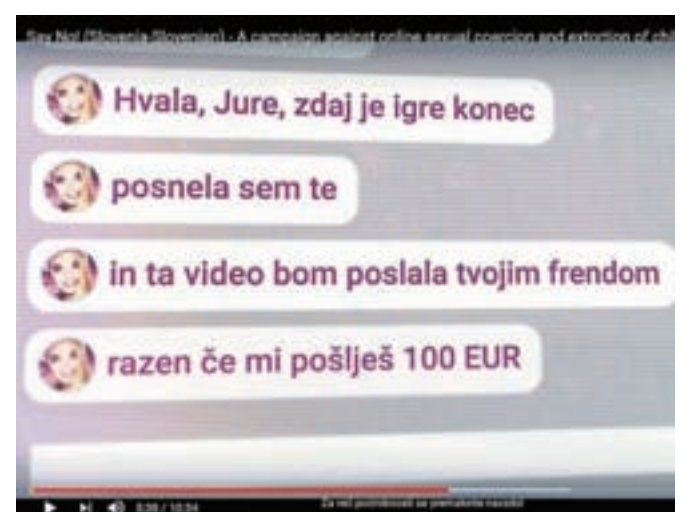
Nagovarjal dekleta, naj se slikajo gole

V preiskanih primerih je komunikacija storilca z žrtvijo večkrat najprej stekla preko aplikacij in se končala z neposredno zlorabo otroka, sporoča policija, ki ima za preiskovanje tovrstnih kompleksnih kaznivih dejanj v svojih vrstah na voljo različne strokovnjake, skoraj pri vsaki preiskavi pa poteka tudi sodelovanje s tujimi varnostnimi organi in agencijami Interpol ter Europol. V Sloveniji se sicer s preiskovanjem zlorabe

spolne nedotakljivosti otrok preko spleta ukvarja enajst kriminalistov, ki jim občasno v obsežnejših preiskavah pomagajo tudi drugi kriminalisti, zadolženi za preiskovanje mladoletniške kriminalitete in nasilja v družini. V letih 2017 in 2018 so tako kriminalisti v Sloveniji samo v večjih preiskavah zavarovali in pregledali več kot 1,5 milijona slikovnih datotek, več kot 120 tisoč videoposnetkov različnih časovnih dolžin. Pri tem so za potrebe predkazenskega postopka izločili okrog 400 tisoč slikovnih datotek, ki prikazujejo spolno zlorabo otrok, in približno 10 tisoč videoposnetkov.

V eni od preiskav so kriminalisti prijeli osumljenca, ki je v zadnjih desetih letih preko različnih družabnih omrežij nagovarjal mladoletna dekleta k izdelavi golih fotografij, ki jih je nato hranil na različnih elektronskih napravah. »Z nekaterimi se je tudi srečeval in jih fizično spolno zlorabil – imel je z njimi spolne odnose,« je izpostavil Tekavec. Omenjenemu storilcu je preiskovalni sodnik po zaslišanju odredil sodni pripor. »Posebnost tovrstnih preiskav je ta, da žrtve večinoma molčijo in dejanja brez kriminalistične preiskave ne bi bila odkrita in preiskana,« je poudaril.

Storilci najlažje stopijo v komunikacijo s tistimi mladoletnimi žrtvami, ki imajo doma težave, imajo nizko samopodobo, psihične in druge težave, največkrat pa preprosto z mladoletniki, ki so brez ustreznega nadzora doma, v šoli ali kjerkoli drugje, kjer imajo neoviran dostop do interneta, opozarja Tekavec. Spolni prestopniki v komunikacijo z mladoletniki vstopajo preko spletnih iger s spletnimi klepetnicami, preko družabnih omrežij, forumov ... »Mnogokrat so žrtve ustrahovane in storilci z njimi manipulirajo do te mere, da se jim popolnoma podredijo. Posledice teh kaznivih dejanj so pogosto tudi samomori oz. poskusi samomorov. Z dosedanjimi preiskavami je bilo ugotovljeno, da ima lahko en storilec v večini primerov stike z več deset, lahko tudi sto in več mladoletnimi osebami. Govorimo o

V okviru Europolove preventivne kampanje Reci ne! (Say No!) je nastal video, ki prikazuje najpogostejše načine spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok na spletu.

slovenskih deklicah, včasih tudi fantih,« je opozoril Tekavec.

Starši najbolj odgovorni

Starši se morajo zavedati, da je lahko tudi njihov otrok potencialna žrtev spolne zlorabe preko spleta, zato se morajo z otroki ukvarjati, pogovarjati in si tudi zapupati. Če starši svojega otroka ne poznajo, potem ne morejo opaziti sprememb v njegovem vedenju. Vsako spremembo v vedenju namreč ne gre pripisati odraščanju. Pomemben je tudi določen nadzor staršev nad dejavnostjo otroka, mladostnika, bodisi z varnostnimi nastavitvami socialnih omrežij, spletnih klepetalnic, brskalnikov ... bodisi s fizičnim nadzorom.

Policisti opozarjajo, da otroci začno uporabljati elektronske naprave prehitro, za kar so odgovorni prav starši, ki jih tudi premalokrat opozorijo na nevarnosti in odgovornosti, ki so povezane z njihovo uporabo. »Pomembno je tudi, daje staršev vzgled otroku. Pogosto se dogaja, da so starši tisti, ki objavljajo fotografije sebe

in svojih otrok na različnih družabnih omrežij ob različnih priložnostih, včasih vsakodneвно,« ugotavlja Tekavec. Vsekakor morajo biti starši vzor otrokom s tem, da ne hlastajo po všečkih z objavami, v katere vključujemo tudi svoje otroke. »Z vsako objavo namreč znancem in tudi neznancem sporočajo nekaj o sebi in kar kmalu se lahko zgodi, da bodo to izkoristile osebe, ki otroku želijo škoditi,« je dodal Vinko Stojnšek z generalne policijske uprave. Starši naj otroke naučijo reči ne, ko komunikacija zaide v napačno smer, ko oseba na drugi strani zahteva nekaj več, ko zaide pogovor na spolnost. Osebe na drugi strani niso vedno to, za kar se predstavljajo, in njihov cilj je lahko vse prej kot pomagati in sočustvovati. Policija v zvezi s tem staršem priporoča, da si skupaj z otroki ogledajo video, ki je nastal v okviru Europolove preventivne kampanje Reci ne! (Say No!), v katerem sta predstavljeni zgodbi, ki prikazujeta najpogostejša načina spolne zlorabe in spolnega izkoriščanja otrok na internetu. Video je prirejen tudi v slovenski jezik.

»Cankarjevanje« 2018 gre počasi h koncu, a prav zdaj doživlja svoj vrh. Cankar je umrl 11. decembra 1918, sto let ga že ni, vendar se zdi, da še vedno živi. Njegov duhovni vpliv v teh sto letih še nikoli ni bil tako živahen in svež kot prav v tem letu ...

Ivan je mrtev, živel Cankar!

MIHA NAGLIČ

V izjemno številnih dejanjih, s katerim smo skozi vse leto častili Ivana Cankarja ob stoti obletnici njegove smrti, smo o njem izvedeli veliko novega in ga doživeli v novi in drugačni luči. Kaj vse je takega, novega in drugačnega, sem skušal nakazati že v uvodniku v prejšnja Cankarjeva Snovanja. Ta so že druga, posvečena Cankarju, lahko bi jih bilo še več, saj cankarjanske snovi ne zmanjka. Cankarjev opus je pravi rudnik.

Kaj je torej v teh Snovanjih? Sestavljena so iz odlomkov. Na drugi in tretji strani je Cankarjevo berilo, izbor nekaj značilnih odlomkov iz njegovih del po mojem okusu. Sledijo kar štiri strani o Cankarjevih ženskah – Cankaricah. Neverjetno, koliko je imel ta po postavi mali in drobni mož opraviti z ženskami in kako rade so ga imele! Začnimo pa na zadnji strani, kjer skušam na kratko povzeti, kako je ta mali veliki mož umrl in kako so ga pokopali. Umrl je v velikih mukah, pogreb je bil pa tak, kot da bi pokopavali človeka, ki je že za življenja postal svetnik. Človeka, ki ga je narod spontano vzel za svojega vodnika in že sto let hodi za njim. Slabo se je takrat odrezal samo Poljanec Ivan Tavčar, ki kot ljubljanski župan ni naročil, da bi v mestu izobesili žalne zastave velikemu Vrhničanu v slovo.

Z gorenjskega juga ni daleč do Vrhničke. To se je pokazalo tudi v »personalni« zadevi, ki je bila prav v Cankarjevem letu razkrita v Gorenjskem glasu. Žirovska rodoslovca Janez Jereb in Martina Horvat sta namreč že sredi februarja z gotovostjo ugotovila, da je bil stari oče Cankarjeve matere Neže Pivk gostič Janez Pivk (roj. 1754), ki je živel v Idrški in Žirovnici, slednja pa je takrat sodila v žirovsko faro

in občino. Janezov najmlajši sin Martin Pivk (1814–1847) se je priženil na Vrzdenc in tam postal oče Neže in čez čas tudi stari oče pisatelja Ivana. Rojstva vnuka Ivana ni dočkal, ker se je že 29 let prej smrtno ponesrečil pri poseku hrasta. Cankar je materi Neži postavil spomenik v romanu Na klancu, v katerem »nastopa« kot Francka. V znamenitem uvodnem prizoru, ko metaforično teče za vozom, ki ga nikoli ne doteče, ji ena od oseb, ki sedijo na vozu, zakliče, naj ne teče in naj vendarle prisede ... In ta oseba je možki, pa še Žirovec in veseljak povrhu. Vprašanje: zakaj Cankar to vlogo in držo človeka, ki s svoje sedeče in cinične distance zasmehuje nesrečno dekle, nameni ravno Žirovcu? Odgovora ne vem, le vprašam.

Dejstvo pa je, da ima Cankarjeva mati Neža (pre)veliko vlogo v sinovem življenju. Pa ne zato, ker ga je rodila, to velja za vsako mater.

Bolj zato, ker je bila ona tista, ki je morala ob bankrotiranem in zapitem očetu krmariti obubožano družinsko barko. In plačevati šolanje dvema od sinov – Ivanu in mlajšemu bratu Karlu, ki je postal duhovnik. A ta vez med materjo in sinom ni bila le »podporniška«, bila je mnogo globlja in tako močna, da je zgodaj umrla mati (1897) vezala sina nase s svojo duhovno gravitacijo vse do njegove prezgodnje smrti. To je očitno iz mnogih del v njegovem opusu, kjer ima mati očitno oltarno vlogo. Sin jo je v svojih delih povzdignil na oltar. Kar pa ga ni odvrnilo od tega, da ne bi ves čas »nečistoval« z drugimi ženskami. Njegov erotični apetit je bil velik, tako rekoč neskončen. Zapletel se je v številna ljubezenska razmerja, v Cankaricah jih povzemamo le devet. Hkrati je dejstvo, da ga ni nobeno od teh razmerij povežalo v trajno družinsko skupnost. Vsaj dve od Cankarjevih

žensk sta imeli status njegove neveste, Dunajčanka Štefka Löffler in Ljubljanka Milena Rohrmann, ki si je dala ta status napisati tudi na svoj nagrobnik na Žalah: »Nevesta Ivana Cankarja«. Naš pisatelj je bil res nadarjen za te reči, hkrati pa je prav tako očitno, da teh vezi ni znal, mogel ali hotel povezati do konca. Me prav zanima, kaj bi o Cankarjevih protislovnih razmerjih z ženskami porekel njegov dunajski sodobnik Sigmund Freud.

Še eno zanimivo dejstvo je: skoraj vse Cankarjeve dame in damice so bile učiteljice, z ambicijo postati intelektualke, »fizikalka« je bila le Dunajčanka Štefka; tudi ona si je želela postati učiteljica, a se je morala po sili razmer preživljati kot šivilja in trgovka. Zakaj ravno učiteljice? S sociološkega vidika je odgovor enostaven: učiteljski poklic je bil pravzaprav edini od intelektualnih študijev in poklicev,

ki je bil ženskam dostopen že takrat ...

Šolskega vprašanja, kaj nam Cankar pomeni danes, si tu ne bom postavil. Še lani se je zdelo, da je že precej pozabljen. Ob stoti obletnici smrti pa doživlja pravo vstajenje. Razstave, proslave, simpoziji, nove knjižne razlage, filmi, celo strip ... Vse to je Cankar za današnjo rabo. Ob njegovi veličini je očitno, da bi tudi danes potrebovali avtorja njegovega formata, ki bi slovenski družbi in nam vsem nastavljal kritično ogledalo. Cankar sam ga ne more. In ko ga bomo začeli v letu 2019 počasi spet pozabljati, se pozabi upremo tako, da preberemo katero od njegovih del ali pa letos izdanih knjig o njem. Predvsem pa tako, da smo vsaj nekoliko cankarjanski – kritični do aktualnih družbenih razmer in do ustanov in posameznikov, ki nam jih vsiljujejo, kot da so naravni zakon. Cankar naj bo predvsem za navdih, ki omogoča kritično in uporno držo.

Umrl je v velikih mukah, pogreb je bil pa tak, kot da bi pokopavali človeka, ki je že za življenja postal svetnik. Človeka, ki ga je narod spontano vzel za svojega vodnika in že sto let hodi za njim ...

Prosto po Nejcu Zaplotniku: Cankar je še vedno na vrhu in ostaja cilj, še bolj važne pa so poti, ki vodijo do njega; ena od njih je bralna ... / Foto: Gorazd Kavčič

V letu 2018 je ob stoti obletnici smrti Ivan Cankar deležen tolikšne pozornosti, da se marsikomu zdi, kot da bi od mrtvih vstal. Namen te pozornosti pa bi moral biti tudi ta, da bi vzeli v roke njegova dela in jih znova ali celo prvič prebrali. Za spodbudo navajamo nekaj izbranih in odličnih odlomkov ...

Vrhnika, prečuden kraj!

MIHA NAGLIČ

Začnimo na začetku. S prvo verzijo avtobiografske črtice *Moje življenje*, v kateri je pisatelj popisal svoje najzgodnejše spomine.

»Kako da je bilo ob mojem rojstvu, se ne spominjam več. Mati mi je pravila, da sem imel kaj kmalu dolge lase (ki so znamenje učenosti) in da mi jih je na temenu zvezala v čop, tako da sem bil podoben korejskemu vojščaku. Sedel sem čopast na peči in sem cuzal palec svoje desne roke, dokler mi ga niso obvezali z debelo cunjjo. / Ko sem dosegel tretje leto, sem doživel najsrečnejši dan svojega življenja. S sestro sva bila na vrhu pri sveti Trojici, ko se je prikazal lep plamen pri svetem Lenartu. "Pri nas gori!" je vpila sestra. Jaz pa sem rekel: "Teta Micka dela štruklje!" – Sestra me je vlekla po klancu, da sem se čudežno prevračal; ali trpel sem za idejo (kakor zmirom) in sem rekel: "Teta Micka kuha štruklje!" – O Bog, kakšni štruklji so bili! Blagodišeči, beli, omamljivi kakor bajka, kakor sen! In vse je bilo tako belo, blagodišeče, nedolžno – izba, prt na mizi, teta Micka in jaz. – Najsrečnejši dan mojega

življenja je bil, še zdaj se s sladkostjo spominjam nanj. Hiša je pogorela do tal. Rešili smo samo staro stensko uro; ko sem jo nekoč naskrivoma navijal, mi je padla na glavo in ni šla nikoli več. – Navsezadnje pa je vendarle škoda, da je pogorela tista hiša na klancu pri svetem Lenartu, če bi bil jaz n. pr. imeniten človek, bi mi po smrti vzdicali spominsko ploščo. Ko so jo odkrivali slavnemu kolofoktarju Stanku Vrazu, je stal pred njo učenjak, razprostiral je roke in je vpil: "Sta-a-anko!... Sta-a-anko!" Kdo bo meni vpil: "Ja-a-anez!" ... "Ja-a-anez!" Škoda! / Prve svoje nauke sem služil v slavni enajsti šoli pod mostom na Vrhniki. Tam smo lovili kapeljne, ki smo jih, nedolžne živalce, za silo spekli ter pojedli z glav in repom. So pa v enajsti šoli še druge učenosti. Z mosta, iz krčme, odkoderkoli prilete v Ljubljano različne važne reči: razbiti lonci, rjasti lijaki, ponve brez ročaja – sploh reči, ki jih mlad učenjak ne sme in ne more prezreti. Zavihali smo si hlače do kraja ter smo se napotili v obljubljeni dežel. Tista obljubljeni dežela pa je nekoč narasla in je odnesla moje hlače, ko sem bil ravno jaz v njih. Zdelo se mi je, da jaham na vodi in da se nebo

vrti v sijajnem kolobarju. Iz teh lepih sanj mre je vzdramil krčmarjev hlapec, ki me je za lase in za ušesa privlekel na breg. Komur ni prav, da sem na svetu (in mnogo je takih pravičnikov), naj se pritoži pri tem hlapcu. Jaz nisem kriv! / Preden so me, nedolžnega človeka, gnali v pusto šolo na Hrib, mi je oče napravil lepo, novo, črno obleko. Brat Jože me je vodil za roko. Tam pod Hribom pa je bil most in sredi tega mosta je bila velika luža in v tisto veliko lužo sem padel; kar na obraz. In brat Jože je rekel, da nikoli ne bom učenjak, in brat Jože je imel prav! Tako se je začelo moje šolanje – o, ko bi se nikoli ne bilo!«

Vir: *Moje življenje*, 1912, ZD 24, str. 301–303

Tičnica, kraj ene prvih ljubezni

Tičnica je prijazna vzpetina severozahodno od Vrhnike, za cerkvijo sv. Trojice. Tu je Cankar doživel »ene ga izmed svojih najlepših in najbolj poetičnih doživljajev« svoje mladosti in ga opisal v črtici *Tičnica*, ki jo navajamo v celoti. Helena je poznejša učiteljica Helena Pehani, več o njej na naslednjih straneh.

»Ugledaš kraj, ki si ga videl in ljubil v davnodavnih

dneh; začenaš staro, pozabljeno melodijo; zaduhaš v vetru vonj z daljnega vrta; – in mahoma je pred teboj kos preteklosti, tako jasen, da živiš v enem samem hipu leto življenja, ki je bilo.

Nad Vrhniko, na holmu onkraj Svete Trojice, je majhen smrekov gozd, Tičnica. Toplo mi je pri srcu, kadar se domisljam nanj. Bilo je v tisti zgodnji, čisti mladosti, ki je, Bog se usmili, že tako daleč, da jo vidim komaj še z očmi svoje duše. Vidim jo, kadar se spominim na temno, senčno Tičnico, kadar ugledam na cesti svetlomodre, smehljajoče se oči, kadar zaduham vonj ciklamna.

Tista prepolna radost je bila v nas, ki napenja prsi in duši in grlu. Napotili smo se, sami mladi ljudje, preko Svete Trojice v Tičnico. Vroč dan je bil; nebo čisto, visoko razpeto, mirno v svojem sončnem sijaju. Stopali smo počasi v zložni klanec. Svetlo in sladko se mi je meglilo pred očmi. Videl sem Heleno poleg sebe, ne da bi se bil ozrl nanjo. Vsa lahka in nežna – bel metulj, krila se leskečejo v solncu. Na zlatopšeničnih laseh se je pozibaval širok bel slamnik. In bilo mi je, kakor da je vse ena sama, nerazdeljiva, prečudežna lepota: rodna

pokrajina in bleščeče poletno nebo nad njo, cerkev Svete Trojice, Helena, mladost in ljubezen, in tiste otroške plahe prve pesmi, ki so bile takrat v meni.

Ko smo dospeli do Tičnice, nas je pozdravil prijeten hlad izpod črnih smrek; in zadišalo je opojno po ciklaminih. Polegli smo v senco, Helena si je odpela slamnik: skozi temno vejevje je en sam tenek žarek trepetaje poljubil njene lase. V lica, ozka in nežna, je bila nekoliko zardela, ustnice so bile narahlo odprte; žarka svetloba, ki je oblivala cerkev, je tiho odsevala v njenih sinjih očeh.

Mir je bil v zraku, bila je nevidno in neslišno trepetajoča tišina poletnega dne. Ves božji svet in mi sami, naša mladost in vse naše misli, vse je bilo s svetlobo prepojeno. Meni so bile ustnice suhe; kljub hladu iz Tičnice me je žgalo v lica in občutil sem, da naju silna dlan rahlo in skrbljivo vzdiga proti žarkemu nebu, naju obvlada, samo naju dva, Heleno in mene.

Smehljaje in tiho mu je ukazala:

»Prinesite mi ciklamnov!« Šel sem v goščavo med mlado smrečeje in sem nabral ciklamnov poln naračaj. Prinesel sem jih in sem posul z njimi Heleno vso, kakor je ležala v travi; slamnik, obraz, belo obleko in tudi tiste ljube drobne šolne. Ni se ganila, samo smehljala se je. In taka, bela, z rdečimi ciklamni posuta, je ostala v mojem srcu kakor pravljičica ...

Vse to je bilo zdavnaj, zdavnaj.

Zadnjič sem bil hudobol in napotil sem se na Vrhniko. Kadar je človek žalosten, išče, da bi ugledal drag obraz. Ljubeznivo se je smehljala s holma bela Sveta Trojica; vsak korak na široki cesarski cesti mi je bil nov spomin. Moja zgodnja mladost, angel božji, je šla tiho poleg mene, držala sva se za roke. Pogovarjala sva se o grenkih in o veselih dneh; več je bilo grenkih. Ali edina pravica, ki jo je ustanovilo in potrdilo človeško srce samo, je ta: kar je bilo grenkega, usiha in usahne, komaj da še ostanejo znamenja na čelu; kar pa je bilo veselega, čeprav veselega v bridkosti – le ena ura, le

»Vrhnika, prečuden kraj!

V mehkem domotožju mi

zakoprni srce ob mislih nate.

Kdo te je videl z bedečimi očmi,

kdo te je spoznal? Šli so mimo,

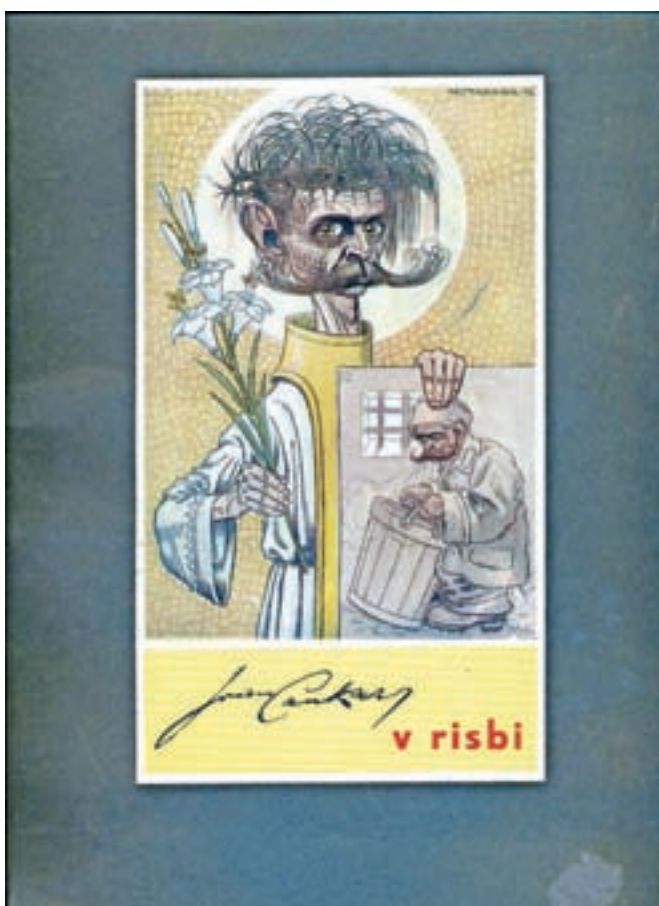
videli so bele ceste, bele hiše,

in so šli dalje. Jaz pa sem ti pogledal

v obraz kakor ljubljenu dekletu

in zdaj je moje srce

bolno po tebi ...«

Ivan Cankar v risbi, uredil in uvod napisal Miha Maleš, Ljubljana, 1943; naslovna risba Hinko Smrekar

Ivan Cankar: *Za križem*, L. Schwentner, Ljubljana, 1909; naslovna risba Hinko Smrekar

BERILO

Snovanja

en hip – je neumrljivo, s temi trenutki je žalostno srce prepletено kakor ponočno nebo z zvezdami tolažnicami.

Stopal sem v klanec počasi, v tisti sladki omotici, ki je pol radost, pol bolešt. Kamor sem se ozrl, od povsod me je pozdravljalo, se mi je prijazno in ljubo smehljalo. In vendar so bili povsod sami nagrobni spomeniki; tam spodaj so spali davni dnevi, dragi mrtveci; ko sem šel mimo, so odpirali oči, so mi šepetali pozdrave. Sijajno se bleščeči v solncu. Sveta Trojica, kraljica vrhniška. Svetli spomini - dragi kamni in biseri na belem oblaku. Kolikokrat so romale knji moje misli, bežne lastovke, v tujni po gnezdu koprneče.

Zavil sem ob cerkvi na ono stran, da bi videl Tičnico. Tesno mi je bilo pri srcu – tako se vrača popotnik po dolgih letih domov; vzkljnil bi rad iz stisnjenega grla in v vzkriku bi bilo oboje, solza in smeh, dekla in hlapec ljubezni.

Zastrl sem oči z dlanjo, ker se mi je bleščalo v popoldanskem solncu. Tam je Tičnica ... tam so tiste svetlosinje, smehljajoče se oči, tam je belo krilo, posuto z rdečimi ciklamni, tam je moja mladost ... Milost božja! Ali so oslepele moje oči? Ni je več! Ne več!

Vse posekano, od debla do stebela! Trda sončna svetloba lije, lije, lije na grobišče; niti usmiljene ciprese ni. Skorja na štorih je črna; strjena kri ...

Temno in težko mi je seglo v srce. Kako vam je bilo, smreke, ob tisti uri, ko ste padale? Kam so zakopali vaša uboga trupla? — Kako ti je bilo, moja mladost, ob zadnji uri? Kje je tvoj grob?«

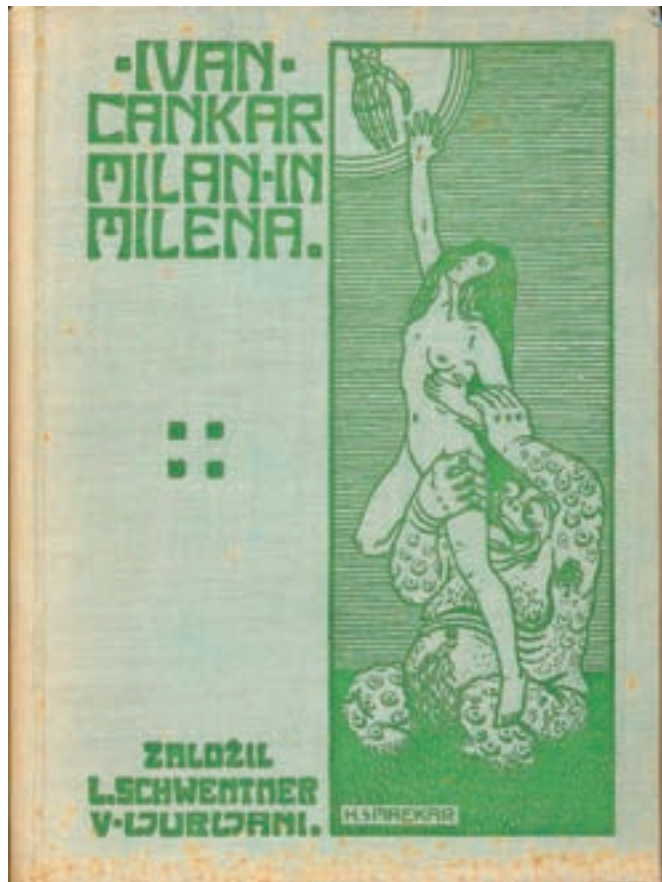
Vir: Tičnica, Slovenski narod, 23. november 1912, ZD 21, str. 46–48

Vrhnika, prečuden kraj!

Cankarjeva Vrhnika pogosto »nastopa« v njegovih delih. Ena najlepših ljubzenskih izjav pisatelja svojemu rojstnemu kraju je tale, ki sledi.

»Vrhnika, prečuden kraj! V mehkiem domotožju mi zakoprni srce ob mislih nate. Kdo te je videl z bedočimi očmi, kdo te je spoznal? Šli so mimo, videli so bele ceste, bele hiše, in so šli dalje. Jaz pa sem ti pogledal v obraz kakor ljubljenemu dekletu in zdaj je moje srce bolno po tebi ...

Kraj ravni pod gozdom, pod temnim, mogočnim Raskovcem sedi jata golobov; bele peruti se leskečejo v soncu. Tam je Vrhnika. Čez bore, čez hoje, od tihega Krasa, od morja šumi

Ivan Cankar: Milan in Milena, L. Schwentner, Ljubljana, 1913; naslovna risba Hinko Smrekar

burja, plane v ravan, postane, vztrepeče, osupla in utolažena ob toliki lepoti. Bela kakor nevesta se sveti na holmu sveta Trojica, razgleduje se po sončni ravni, po tihem, sanjajočem močvirju, do Žalostne gore in do Krima. Zamolkla pesem, kakor vzdih iz globoke zemlje, od visokega neba, pretrese jasno tišino; na Žalostni gori je zapel veliki zvon, ki kraljuje od Krima do Ljubljanskega vrha. Pod pesmijo, nad ravnino trepetajočo, se lesketajo vasi, ugašajo in se vžigajo v čisti beloti: blešči se jim pod mladim soncem; kakor ob prostranem jezeru leže, bele, tihe; a iz jezera, v tišini sanjajočega, se vzdigajo samotni otoki, nizke, s slamo krite kolibe, gruče brez in vrb in visokih jagnedi ...«

Vir: Aleš iz razora, 1907, ZD 14, str. 199–274

O človeku, ki je izgubil prepričanje

»Job Mrmolja je imel jako lepo, v zeleno usnje vezano in le na robek nekoliko obrabljeno prepričanje. Zgodilo pa se je nekega jutra, da se je Job Mrmolja vzbudil ter se v tistem trenutku neizmerno prestrašil. Imel je navado, da se je ozrl po svojem prepričanju, predno se je zadnjikrat obrnil na postelji. Dolej je ležalo zmerom deviško in nedotaknjeno na mizi, in Job je zatisnil oči ter se v polusanjah zadovoljno potapljal po trebuhu. Danes ni bilo prepričanja nikjer. Planil je vznemirjen s postelje ter razbrskal in premetal vse knjige in listine, raztresene po mizi. Naposled je dvignil prst ter pogledal podenj. No, prepričanja tudi pod prtom

ni bilo ... "Na vsak način, – pozabil sem ga v suknji; a vrag vedi, kako je to prišlo ..." Pretipal je suknjo. "Ne, v suknji ga ni ..." Segel je po trikrat v vsak žep posebej, v spodnjega štirikrat. In žepi so bili prazni. V nervozni raztresenosti je iskal celo po hlačah in telovniku, par hipov pozneje pa je izprevidel sam brezmiselnost svojega početja. "Kako bi se taka stvar tako neumno izgubila? Saj ni nikaka igla. Prepričanje je dolgo najmanj triindvajset centimetrov, – kako bi moglo zaiti v hlače ali v telovnik?"

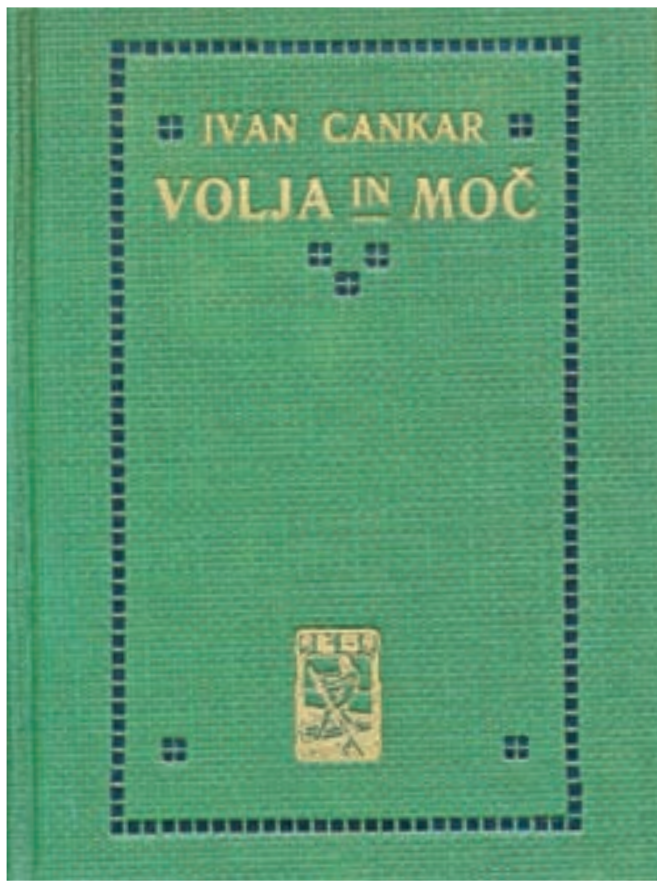
Mrmolja je zmajal z glavo ter pogledal v strop.

"Ako se reč pretehta, – kako vrednost ima takozvano prepričanje? Kadar bi ga rabil, takrat ti je v nepriliko, posebno če je trdo vezano in debelo; a kadar ga ne potrebuješ, pogrešaš ga brez vsake škode, – naravno! ... Ne toguj; to ni zdravo; človek izgubi apetit ... Pogledj mene: – tu je moje prepričanje ..."

Iz vlekel ga je iz žepa ter listal po njem; bilo je res že jako zamazano. Zdelo se je celo, da so nekateri listi iztrgani.

"Kaj mi je do njega? Palo mi je v blato enkrat – desetkrat; če mi pade enajstič, ne poberem ga več. Neumnost! ... Po svetu hodijo različni lopovi in smrkavci, ki nosijo s sabo eleganten zvezek javnega mnenja, namesto svojega prepričanja. In godi se jim dobro ... Sploh je ta stvar že zastarela; svet napreduje neprestano in sčasoma bo vrgel v kot vse te smešne fosilije ..."«

Vir: O človeku, ki je izgubil prepričanje, Vinjete, 1899, ZD 7, str. 18

Ivan Cankar: Volja in moč, L. Schwentner, Ljubljana, 1911; naslovna risba Hinko Smrekar

Zlodejev monolog

»Zlodej (ves žalosten in zamišljen, kazalec na čelu, podoba absolutne klavrnosti). Zdaj bi le rad vedel – ali je to, kar pravi, da je; ali je več, ali je manj? In ali je sploh? In če on ni, kar je, kdo je, kar on ni? In če je storil, kar bi ne smel storiti, če ni, kar bi bil – kaj bi porekel tisti, ki bi bil, kar pravi tisti, ki ni, da je! In če bi tisti, ki je, dasi ni, nenadoma nastopil in bi rekel tistemu, ki ni, dasi je: ti, ki si, dasi nisi ... o, zavozlana logika! Bog z njo! – Drugače je vse v redu: toliko je gotovo, da je pekel blamiran. – Od začetka se mi je zdelo, da je stvar težka, pa je bila nenadoma lahka; in komaj je bila lahka, je bila nenadoma težka. Kedaj je doživel svet, da bi bil gospodar hlapec svojega hlapca? Da bi tat uklepal okradenca, slepar sodnika? In vendar se je naredilo, da je zlodej sam hišnik in oskrbnik pri potepuhu Petru, svojem podložniku na vekomaj! Naj bi bil hišnik in oskrbnik pri potepuhu Petru, če bi bil potepuh res potepuh in Peter res Peter! Na plavu, se mi zdí, na gnilih tramovih da stojim in da se zibljem med nebom in vodo; in kmalu ne bom vedel več, če je zlodej res zlodej, ali če se je zapisal v družbo različnih čednosti ... Kdo je, kdo sem? Večnost, izlij se v večnost, nehaj se pojavljati v karikaturah in usmili se svojih služabnikov, ki tavajo zaradi tebe v zmoti in nadlogi! In najbolj se usmili tega hišnika, zlodeja siromaka, ki sam ne vé, kako živi in čemu! Pekel bo kmalu dolgočasnejši od nebes in grešnik se ne bo razločil

od svetnika niti po obleki! Nebesa pekel, pekel nebesa – razvoj pleše v kolobarju; in komaj se zlodej zave, je že svetnik; in komaj se svetnik pokriža, plane v greh ... Tako sem prišel, da bi ukanil, in strah mi sega v srce, da sem ukanjen! ...«

Vir: Pohujšanje v dolini šentflorjanski, Farsa v treh aktih, 1908; tretji akt, prvi prizor, ZD 4, str. 104–105

Jernejev očenaš

»"Oče naš, kateri si v nebesih ... tvoje pravice iščem, ki si jo poslal na svet! Kar si rekel, ne boš oporekel; kar si napisal, ne boš izbrisal! Ne v ljudi ne zaupam, ne v svojo pravico ne zaupam, v tvoje pismo zaupam. Oče naš, kateri si v nebesih ... neskončno si usmiljen, daj beraču vbogajme; neskončno si pravičen, daj delavcu plačilo! Oblagodari hlapca, ki je pravice lačen in žejen, nasiti ga in napoji! Samo ukaži, pa bo živa tvoja beseda in bo napolnila vsa srca, da bodo spoznala pravico! ... Oče naš, kateri si v nebesih ... ne izkušaj jih predolgo, dotakni se s prstom njih oči, da bodo čudežno izpregledale; in tudi svojega hlapca ne izkušaj predolgo, ker je že star in nadložen; in potolaži ga, ker je potr in slab od bridkosti! Oče naš, kateri si v nebesih ..."

In Bog ga je potolažil in bridkost je izginila in mirno je bilo njegovo srce.«

Vir: Hlapec Jernej in njegova pravica, poglavje VIII, ZD 16, str. 30
P. S. Članek sem opremil s posnetki naslovnih prvih izdaj Cankarjevih del, ki jih hranim v svoji knjižnici.

»Zdaj bi le rad vedel – ali je to, kar pravi, da je; ali je več, ali je manj? In ali je sploh? In če on ni, kar je, kdo je, kar on ni? In če je storil, kar bi ne smel storiti, če ni, kar bi bil – kaj bi porekel tisti, ki bi bil, kar pravi tisti, ki ni, da je! In če bi tisti, ki je, dasi ni, nenadoma nastopil in bi rekel tistemu, ki ni, dasi je: ti, ki si, dasi nisi ... o, zavozlana logika! Bog z njo!«

Po eni strani soglašamo, da je Ivan Cankar ustvaril največji opus v zgodovini slovenske literature, tako po obsegu kot po dosegu. Po drugi pa ni ustvaril tistega, kar je prva naloga večine moških – ni si ustvaril družine. Bil pa je zelo dejaven in tudi uspešen v tistem, kar običajno vodi do družine – v osvajanju ženskih src ...

Cankarjeve ženske: od matere Neže do nesojene žene Milene

MIHA NAGLIČ

Ženski, ki je gospodarica ali vsaj gospodinja nekega Cankarja, rečemo po domače Cankarca, knjižno naj bo Cankarica. In zdaj se vprašamo, katere so bile tiste ženske, ki so odigrale veliko ali vsaj večjo vlogo v življenju Ivana Cankarja? Izbral sem jih deset, »top ten«. Na prvo mesto postavim po naravnem redosledu njegovo mater Nežo Cankar (1843–1897), rojeno Pivk. Ta je tudi prva dama njegovega opusa. Sledi devet oseb, ki so v njegovo življenje vstopale kot ženske. Izbranih devet, dejansko jih bilo še več. Vstopale so in izstopale, saj ni v njegovi bližini nobena zares obstala. Te dame so – po časovnem redu vstopa, ne po intenzivnosti razmera: Olga Gruden, Franja Opeka, Helena Pehani, Pavla Kermavner, Anica Lušin, Minka Lušin, Štefka Löffler, Mici Kessler in Milena Rohrmann. V nadaljevanju sledijo portreti vseh desetih. Mater je večkrat upodobil sin sam, navajam le eno od teh podob. Biografije drugih devetih Cankaric pa je spisal literarni zgodovinar France Dobrovljic in jih navajam po njegovem Cankarjevem albumu iz leta 1972.

Neža Cankar (1843–1897)

Cankarjeva mati se pogosto pojavlja v njegovih delih. Nimamo njene podobe, tudi natančnega življenjepisa ne. V romanu Na klanecu (1902) pa ji je sin postavil pravi knjižni spomenik. »To je spomenik moji materi – in takega spomenika še ni imela kmalu človeška mati.« (I. Cankar, 6. 8. 1902) Tu pa si o njej preberimo tale odlomek. »Veliko prenese človek, to vem sam; par konj bi ne zvleklo tovara, ki ga nosi na plečih že otrok. Ali da se da trpeti toliko in tako dolgo,

kakor je trpela moja mati, je bil čudež, ki si ga še zdaj ne morem natanko razložiti. Žena je devetkrat močnejša od moža, mati pa devetkrat devetdesetkrat. Če bi bil rekel svoji materi, da naj mi za ped odmakne Ljubljanski vrh, zato ker preveč tišči na Močilnik, bi ga bila najbrž zares odmaknila. Bog daje materam čudne uganke. Na primer: kako bi se pripravilo kosilo za osmero ljudi, če ni groša v hiši in če ne da štacunar niti soli na upanje? Kosilo je na mizi. Skrivnostno gre življenje dalje od dne do dne in se ne ustavi. Strma in grapava je pot, težek je voz; na vozu sede otroci, osmero jih je; jedo in pijo, smejo se in kriče; mati je vprežena; če bi se odpočila, če bi stopila prepočasi, bi ji švrnilo preko sključenih pleč: "Hej, potegni!" Tam kje pod visokim klancem omahne. Omahne in umrje. In še umreti jo je sram; zdi se ji, da je storila krivico tistim, ki so živeli od njenega življenja. – Dolgo v noč nisem zaspal. Oče in mati sta bedela. Oče je šival mojo obleko, mati je gladila in spravljala moje perilo. Vročje in zatohlo je bilo v izbi. "Naj bi šel rajši za hlapca!" je rekel oče. Mati je molčala. Ko sta upihnila luč, je žarko zasvetil mesec skozi okno; tako bela in sijajna je bila mesečina, da bi bil lahko bral ob nji. Vedel sem, da bo treba zgodaj vstati, zato sem zatisnil oči, da bi zaspal. Kadar jih nisem klical, so potrka le sanje same na trepalnice in toliko jih je bilo, da sem izbiral med najslajšimi; ali kadar sem jih vabil in prosil, ni bilo glasu od nikoder. Pusto in težko mi je bilo srce. Okrenil sem se, da bi zastrl okno, ker mi je sijala rezka mesečina še skozi trepalnice. Ugledal sem mater, ki je klečala ob svoji postelji. V mesečini je bil njen obraz bel in čist, kakor od kamna. Tudi ona se je ozrla name. "Kaj ne spiš?" "Ne morem!"

Olga Gruden, fotografirana 1896 (levo) in ob poroki s Franom Kettejem, bratrancem pesnika Dragotina / Vir: Cankarjev album, 1972

Vstala je, stopila k meni ter me pokrižala; koj nato sem zaspal. Ko sem se ob rani zori vzdramil, sem imel lica vsa mokra od solz.«

Olga Gruden (1876–1898)

»Olgica Gruden se je rodila 8. avgusta 1876 na Brdu št. 1 pri Lukovici, kjer je bil njen oče Ivan Gruden davčni kontrolor. Mati Ana je bila sestra vrhniškega veleposesnika in župana Gabrijela Jelovška. Po njeni smrti se je oče, ki je bil medtem službeno premeščen na Vrhniko, 1883 drugič poročil s sestro vrhniškega trgovca Mihe Tomšiča. Olga je bila drobne postave, plavalosa, sivo-modrih oči in zelo tihega, mirnega značaja. Bila je šibkega zdravja in slabokrvna in se je morala zgodaj zdraviti. Obiskovala je kaka štiri leta ljubljansko šolo pri uršulinkah, nato pa je ostala doma. Za svoj čas je bila dovolj razgledana in načitana. Na stanovanju pri Grudnovih, ki so bivali najprej v hotelu "Pri črnem orlu", po letu 1898 pa v poslopju vrhniške Kmečke posojilnice, se je rada zbirala razgibana dijaška družba, ki se je zabavala z raznimi družabnimi

igrami; teh se je udeleževal tudi Cankar. Olga Grudnova je bila dobra prijateljica s Cankarjevo poznejšo znancko Franjo Opekovo. Leta 1897 se je poročila z učiteljem Franom Kettejem, bratrancem pesnika Dragotina. Umrila je za sepo ob porodu sina 25. januarja 1898 v Pišecah na Štajerskem, kjer je njen mož učiteljeval. Cankar je Olgo poznal od mladih nog, saj je zahajal z drugimi dijaki v njeno družino. Ob njej so se mu zbudile prve mladostne ljubezenske sanje, a plod tega sanjarjenja je bil med drugim tudi sonetni venec, ki ga je spletel Olgi na čast, celo z akrostihonom na njeno ime.«

Franja Opeka (1878–1941)

»Franja Opekova se je rodila 27. februarja 1878 očetu Mihaelu, kmetu, in materi Franciški "pri Šarovcu" na Vrhniko. Bila je sestra pesnika in cerkvenega govornika dr. Mihe Opeke in Ivana, poznejšega župnika v Šmartnem v Tuhinju. Po dovršeni ljudski šoli na Vrhniko je nadaljevala šolanje kot odlična učenka na notranji osemrazredni dekliški šoli pri uršulinkah v Ljubljani.

Leta 1894/95 je tam obiskovala tečaj za otroške vrtnarice, a naslednje leto je vstopila na ljubljansko učiteljsko, kjer pa je dokončala samo dve leti (1895–1897), ker se je 5. septembra 1897 poročila z učiteljem Jožetom Svetličem iz Škofje Loke. Po moževi smrti 1909 je s hčerko Ano (roj. 1904), ki je edina ostala živa od štirih otrok, živela pri bratu, ljubljanskem kanoniku Mihi Opeki. V začetku leta 1911 je prišla za gospodinjo k drugemu bratu Ivanu, takrat župniku v Komendi na Gorenjskem. Z njim se je preselila 1916 v Šmartno v Tuhinju, kjer je živela do 6. julija 1941, ko so jo Nemci hkrati z bratom župnikom preko Šentvida preselili v Slavonško Požego. Po enem mesecu se jima je posrečilo priti preko Sremskih Karlovcev nazaj v Slovenijo in je nato prebivala ves čas okupacije pri hčeri Ani, por. Javornik, učiteljici na Krki pri Stični. Konec julija 1945 se je z bratom Ivanom vrnila v Šmartno, kjer mu je gospodinjala do svoje smrti 26. februarja 1950. Pokopana je bila najprej na šmartenskem pokopališču, po smrti brata Ivana pa je bila v maju 1952 skupaj

Ženski, ki je gospodarica ali vsaj gospodinja nekega Cankarja, rečemo po domače Cankarca, knjižno naj bo Cankarica. In zdaj vprašanje: katere so bile tiste ženske, ki so odigrale veliko ali vsaj večjo vlogo v življenju Ivana Cankarja? Izbral sem jih deset, »top ten«.

CANKARICE

Snovanja

Vrhničanka Franja Opeka, fotografirana ok. 1894 / Vir: Cankarjev album, 1972

Logatčanka Pavla Kermavner, fotografirana ok. 1898, umrla naj bi v Bengaziju v Libiji

z njegovimi posmrtnimi ostanki prepeljana na vrhniško pokopališče. S Cankarjem sta se poznala še iz otroških let, saj sta 1888 kot najboljša učenca vrhniške šole nastopila skupaj na javni šolski slovesnosti o priliki 40-letnice vladanja cesarja Franca Jožefa I. Ko se je šolala v Ljubljani 1894–95, se je med njima vnela dijaška ljubezen, ki ji je Cankar dal izraz v vrsti lirčnih pesmi. Stalno jo je obiskoval na stanovanju pri Zarnikovih na Ambroževem trgu v Ljubljani in ji prinašal poetična pisma, ki jim je navadno dodajal pesmi, okrašene z nežnimi vinjetami. Nekateri teh pesmi so izšle v Ljubljanskem zvonu, najboljše izmed njih pa je uvrstil v pesniško zbirko Erotiko (1899) v ciklu Iz lepih časov. Veliko število njej posvečenih pesmi se je ohranilo v njegovih beležnicah iz 1894–95, ki so bile objavljene šele v 2. zvezku njegovega Zbranega dela (1968). Neznaten vzrok je to idealno šolarsko ljubezen kmalu razdril. Ta razdor je Cankarja tako močno prizadejal, da je nato ves izgubljen taval po Zeleni jami v Ljubljani, kakor piše Franja sama v nekem ohranjenem zapisku iz poznejših let. Pisatelj ji je še leta 1910 poklonil broširan izvod svoje knjige Krpanova kobilica s posvetilom: "Gospoj Francki za lepo pozdravljenje in v znamenje starih časov. 15. II. 1910. Ivan Cankar".«

Helena Pehani (1875–1953)

»Helena Pehanijeva se je rodila 31. maja 1875 v Mokronogu na Dolenjskem očetu Jožetu, notarju in posestniku, in materi Florentini, roj. Jabornegg pl. Altenfels, ki je bila doma iz Tržiča na Gorenjskem. Stari oče Franc je bil italijanski emigrant, lastnik dveh graščin v

Mokronogu. Helena je imela 6 sestra in 3 brate. Otroška leta je preživela v Mokronogu v ugodnih razmerah. Oče je bil velika dobričina in je rad pomagal kmetom pri njihovih gospodarskih težavah. Zadolžil se je za večjo vsoto in ko je 1888 nena doma umrl, je bilo njegovo posestvo pod ceno prodano. Družina je docela ubožala in se preselila v Ljubljano. Tam se je Helena po dovršeni ljudski šoli vpisala 1891 na ljubljansko učiteljsko in ga končala z maturo 1895. Njeno prvo službeno mesto je bilo v Lichtenthurnovem zavodu (danes: Dom Anice Černejeve) v Ljubljani, nato je učila eno leto v Grahovem, nazadnje pa od 1897 do 1899 v Postojni. Leta 1900 se je porodila s Cankarjevim sošolcem iz realke, geometrom Srečkom Justinom, ki je kot realčan z našim pisateljem sodeloval v dijaški Slogi in pri njeni literarni knjigi (1892). Otrok v zakonu ni bilo. V svojem stanovanju

v Ljubljani na Rimski cesti št. 7/I je zadnji dve desetletji pred smrtjo Helena živela priklenjena na posteljo zavoljo kroničnega sklepnega revmatizma in je umrla tam 11. avgusta 1953. S Cankarjem se je seznanila poleti 1895 na Vrhniki, ko je kot maturantka bivala na počitnicah pri sestri Jeanetti, por. Vidic, poštni ekspeditorici. Stanovala je na pošti v Obrezovi hiši, kamor je Cankar prihajal po pisma. V večji družbi mladih ljudi, večinoma študentov, je s Cankarjem hodila na izlete, največkrat na Tičnico ali v Močilnik ter se sprehajala po cesti proti Ljubljani do gostilne "Na stari Šrangi" na Drenovem griču, kjer so se zabavali in prepevali in si še drugače kratili brezskrbni čas dijaških počitnic. Cankar se je vanjo zaljubil in je bila to "morda najbolj čista, najbolj idealna njegova ljubezen" (Fran Govekar). Posvetil ji je vrsto pesmi, ki jih je največ v ciklu Helena objavil

najprej v Ljubljanskem zvonu 1896, nato pa v Erotiki. Helena te ljubezni ni jemala resno, godilo pa ji je dvorjenje duhovitega in načitnega dijaka, ki ji je v ognju razžarjenega čustva z veseljem izkazoval majhne kavalerske usluge. Še pozneje, ko se je vrnil za stalno v Ljubljano in je bila poročena z Justinom, ji je podaril več svojih knjig s posvetili, kakor ji je v mladih letih nosil pesmi in risbe. Leta 1910 jo je med drugim s svojo ožjo bohemsko družbo, v kateri so bili tudi Vladimir Levstik, Viktor Zalar in Miha Čop, obiskal na stanovanju na Rimski cesti in ji prinesel šopek nageljnov, česar se je pozneje še dolgo z veseljem spominjala. Nazadnje sta se srečala malo pred njegovo smrtjo v družbi z možem Srečkom v kavarni Union v Ljubljani. Poleg omenjenega pesniškega cikla ji je Cankar posvetil novelo Tisti lepi večeri, a v novelah in črticah kakor Sreča, V marcu, Tičnica, To so pa rože! in drugod se mu v spomin vračajo dogodki, ki jih je preživel v njeni družbi. V njegovi zavesti je do kraja živela "kakor daljna sončna pesem o veselju, svetlobi in ljubezni", kakor piše v melanholični črtici V marcu.«

Pavla Kermavner (1879–?)

»Pavla Kermavnerjeva se je rodila 31. oktobra 1879 v Cerkovski vasi (Gornji Logatec) učitelju Ivanu Kermavnerju in Tereziji, roj. Drašler. Od začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja je živela z očetom, ki je medtem postal nadučitelj in se je po smrti prve žene drugič poročil, v Šentvidu nad Ljubljano. Na osemrazredni

dekliški šoli pri uršulinkah v Ljubljani je dokončala 5 razredov, nato pa jo je kmalu po očetovi smrti 1890 hkrati z bratom Stankom vzela k sebi Avrelija Tomšič, materina sestra in soproga vrhniškega usnarja in posestnika Ivana Tomšiča, za varuhinjo svojemu sinu Dušanu. Pavla se je razvila v prikupno, postavno dekle, ki je s svojo živahnostjo in zgovornostjo pa uglajenim vedenjem privabila v hišo vrsto častilcev. Med njimi je bil tudi prijatelj Ivana Tomšiča, poznejši akad. slikar Matej Sternen, ki jo je doma v Verdu po naravi portretiral. Leta 1903 se je vrnila v Ljubljano, da bi stregla svoji bolni teti Mariji Drašler. Po tetini smrti ji je ljubljanski zdravnik dr. Emil Bock, dober očetov prijatelj in sošolec, priskrbel službo v prodajalni dišav in pisarniških potrebščin Mahr v Židovski ulici. Tu se je med drugim spoznala z Edvardom Stolbo, knjigovodjo pri Kranjski stavbni družbi, s katerim se je ok. 1905 poročila. V zakonu, ki ni bil srečen, je imela tri sinove in hčer. Z možem se je nato preselila v Opatijo, po prvi svetovni vojni pa se je ločila od njega in odšla k svoji hčerki v Bengazi v Severni Afriki, kjer je bila poročena. Tam je Pavla leta 1938 še živela. / Z Ivanom Cankarjem se je seznanila o počitnicah 1896 malo pred njegovim prvim odhodom na Dunaj, v hiši svoje tete Avrelije Tomšič na Novi cesti, kamor je hodit prebirat dunajske časnike, se pogovarjat in zabavat k duhoviti in izobraženi gospodinji ter si izposojat knjige iz bogate Tomšičeve domače knjižnice, iz katere je dobival knjige na posodo tudi Cankarjev

»Veliko prenese človek, to vem sam; par konj bi ne zvelklo tovara, ki ga nosi na plečih že otrok. Ali da se da trpeti toliko in tako dolgo, kakor je trpela moja mati, je bil čudež, ki si ga še zdaj ne morem natanko razložiti. Žena je devetkrat močnejša od moža, mati pa devetkrat devetdesetkrat ...«

Učiteljica Helena Pehani ob poroki s Srečkom Justinom, 1900 / Vir: Cankarjev album, 1972

Helena Justin ob božiču 1914; kakih dvajset let pred tem je bila Cankarjeva muza / Vir: Cankarjev album, 1972

CANKARICE

Snovanja

oče. Z Dunaja ji je pisatelj poslal nekaj pisem, ki pa niso vsa ohranjena. Njegovo ljubezensko razmerje s Pavlo pa zavoljo ljudskih govoric ni bilo po volji njeni skrbni teti, zato se je razdrlo kmalu po njegovi vrnitvi z Dunaja po končanem prvem semestru 1896/97. Cankar je Pavli poleg nekaj pesmi (npr. Ti, tega pisma nisi ti pisala; Narisal sem nekdanjo podobo tvojo ...) posvetil še novelo Ob smrtni postelji, v kateri je precej svobodno orisal svoje razmerje do nje in do Tomšičevih; dalje črtico A jaz pojdem in Nepotreben človek, a v spremenjenih okoliščinah je orisal svoj doživljaj z njo v črtici Utrinek iz mladosti. Ko je pozneje proti koncu leta 1903 prišel z Dunaja v Ljubljano zavoljo uprizoritve svoje drame Kralj na Betajnovi in je stanoval pri teti Mariji v Križevniški ulici št. 11 ter je verjetno hodil v mesto skozi Židovsko ulico, kjer je bila Pavla v službi pri Mahru, jo je slučajno srečal in jo v trgovini tudi po večkrat na dan obiskoval, kakor piše v svojih spominih Avrelija Tomšič. Ob tej priliki je Cankar v svojo beležnico iz 1903 zapisal - morda z namenom, da to ponovno srečanje z njo leposlovno obdela - naslednje: "Pavla Kermavnerjeva. Kako so se punce spremenile: Pavla, Minka ..."«

Anica Lušin (1881–1910)

»Anica Lušinova, učiteljica, roj. 30. maja 1881 v Ljubljani, umrla je za jetiko 3. februarja 1910 na Plešivcu pri Velenju. Kot dijakinja je bila sirota brez staršev in je stanovala s sestro Minko pri svoji mačehi in njenem drugem možu Alfonzu Pelanu, privatnem uradniku, v ljubljanskem Koližeju. Stanovanje je bilo večsobno z okni proti Tivoliju. Od rojstva je imela pohabljeno desnico, zavoljo česar je navadno nosila rokavice. Po dovršeni meščanski šoli pri uršulinkah je od 1899 dalje obiskovala ljubljansko učiteljsko in ga končala z maturro leta 1903. Njena prva služba je bila pri Benediktu v Slovenskih goricah, kjer se je 1905 poročila s Hinkom Bergantom, svojim stanovskim tovarišem na isti šoli. Bolehala je več let, pri čemer je jemala zdravila čez mero. Zadnja leta življenja je prebivala kot učiteljica ročnih del v Plešivcu pri Velenju, kjer je pokopana skupaj s sestro Minko, ki je umrla pri njej o priliki nekega obiska. Na njenem nagrobniku je vrezan citat iz Cankarjeve pesmi Kaj boš zakrivala plašni obrazek svoj: "Tiho zdaj

v grobu spi – tvoja in moja – vesela mladost." Napis je dal napraviti njen mož Hinko Bergant. Po lastnem pripovedovanju je napisala kot dijakinja s psevdonimom Marta Flotow črtico z naslovom Pevec ter jo nesla v uredništvo Slovenskega naroda. To je tista črtica, po kateri jo Cankar sprašuje v pismu z dne 3. februarja 1904. Znana pa je še njena druga črtica Moja svakinja Krista, ki je izšla pod šifro B. L. v Domačem prijatelju 1908. S Cankarjem se je seznanila v Ljubljani sedemnajstletna v maju 1898. Navadno se je sestajal z njo v Lattermanovem drevoredu ("Cankarjeve breze") ali pa v majhnem parku za Koližejem na Južni strani, ki ga danes ni več. Ko je odšel pisatelj v Pulj, se je razvila med njima obsežna korespondenca, ki se je (Cankarjeva) ohranila, in je seveda prenehala po pisateljevi vrnitvi iz Pulja. Po njegovem odhodu na Dunaj pa se je razen enega pisma pretrgala in se obnovila šele po treh letih (1901), ko sta se docela odtujila, in je trajala skoraj do konca leta 1904 v popolnoma prijateljskem tonu. Medtem se je namreč Cankar vnel za njeno sestro Minko. V pisateljevem delu je izmed vseh njegovih znank zapustila največ sledov. Posvetil ji je najlepše pesmi iz drugega dela

prave ljubice, srne, rjavooke Anke". Po dolgih šestih letih se ji celo izpove: "Zakaj resnica je, da si Ti edina ženska, ki sem jo ljubil." (Pismo z dne 7. III. 1904).«

Minka Lušin (1879–1906)

»Minka Lušinova, sestra Anice Lušinove, roj. 21. aprila 1879 v Ljubljani, umrla 1. januarja 1906 v Plešivcu pri Velenju. Kakor je imela Ana pokvarjeno desno roko, tako je Minka imela bolno nogo. Hodila je s težavo in je malo šepala ("uboga pokvečica", pravi v bridki ironiji sama o sebi). Bila je lepša od Ane in je službovala na katastrskem uradu v Ljubljani, kjer se je seznanila z geometrom Antonom Grubišičem in se z njim poročila 1905. V zakonu ni bila srečna. Bila je bolehnata in je iskala zdravje po raznih krajih na Gorenjskem. Po mnenju dr. Lojza Kraigherja (15. XII. 1950) ni umrla naravne smrti. Cankar se je seznanil z njo preko Anice. V pismih iz Pulja na to znanko je večkrat pripisal pozdrave tudi za Minko. Tesneje se je zblizal z njo o priliki njenega bivanja na Dunaju avgusta 1900 in takrat se je zaljubil vanjo "z vsilo". V času njenege znanstva s Cankarjem jo popisuje Vida Jerajeva, ki jo je videla na premieri pisateljeve drame Jakob Ruda v Lju-

pravica za pravico, v katere eni izmed dveh prepletajočih se zgodb nastopa Minka pod imenom Olga kot skoraj demonski izpraševalec pisateljeve slabe vesti. Poleg tega je v Cankarjevem literarnem delu zapustila še več drugih sledov. V pesmi Oblatil sem ljubezen tvojo čisto (prvotni naslov Minka) se dotika razmerja do obeh sester, v Epilogu Vinjet se obrača nanjo, ji posveča Epilog nove izdaje Erotike, jo slavi v črtici Dunaj poleti, jo apostrofira na začetku novele Kralj Malhus, a njenemu dunajskega obisku velja črtica Rdeča lisa. Cankarjeva pisma na njen naslov so uničena.»

Štefka Löffler (1887–1962)

»Štefka Löffler se je rodila 11. decembra 1887 na Dunaju. Šolske izobrazbe ni imela veliko. Po opravljeni osnovni šoli je končala tri razrede meščanske šole in želela postati učiteljica, vendar ji domače razmere tega niso dopuščale. Morala je opustiti nadaljnje šolanje in pomagati doma pri šivanju kravat, da se je številna družina lahko za silo preživljala. Ob Cankarjevem prihodu k Löfflerjevim ji je bilo 12 let. Zgodaj se je razvila v krepko, postavno dekle, obdarjeno z odločnostjo in tešnjo po uveljavljivi lastne volje. Bila je plavo-

Ko je med leti 1907 in 1909 večkrat bival v Ljubljani, ji je zlasti v času svoje socialistične kandidature pisal obširna pisma, ki so ohranjena, v katerih ji je nadrobno opisoval svoje doživljaje iz volilnega boja in ljudi, s katerimi se je takrat srečal. Med svojim bivanjem v Ljubljani 1907 pa se je z nenavadno elementarno močjo zaljubil v dijakinjo Mici Kesslerjevo, ki pa njegove ljubezni ni uslišala. V hudi moralni zadregi je nato Cankar nihal med to novo ljubeznijo in občutkom dolžnosti do Štefke, ki ji je zakon obljubil. Iz tega neprijetnega položaja ga je rešilo 1909 vabilo sarajevskega nadškofa Josipa Stadlerja, naj kot njegov gost preživi nekaj časa v bosenski prestolnici. Pri tem vabilu je imel precejšen delež pisatelj brat Karlo, ki ga je na Dunaju obiskal in ni bil zadovoljen s Cankarjevo izbiro neveste. Zato ga je skušal iztrgati iz - po njegovi sodbi - neprimerne okolja. Cankarjev odhod z Dunaja septembra 1909 je bil naravnost beg iz nerazrešljive zadrege. V korespondenci s Štefko, ki je bila čimdalje bolj redka in kratka, se ji je vedno bolj oddaljeval, dokler ni junija 1910 stike z njo dokončno pretrgal. Štefka Löfflerjeva je Cankarju njegovo ravnanje zamerala, vendar se je polagoma

»Videla sem v loži lepo, blede Cankarjevo ljubico, ki ima okrogle, črno obrobljene, smejoče se in strastne oči, lene kretnje in črne, krasne kodre, pripete s tankim srebrnim obročkom.«
(Vida Jeraj o Minki Lušin v letu 1900)

Anica Lušin, fotografirana ok. 1905, ko je bila učiteljica v Benediktu v Slovenskih goricah / Vir: Cankarjev album, 1972

cikla Iz lepih časov v Erotiki (1902), snoval poseben Sentimentalni album njenih pesmi, ki ga ni dokončal, jo porabil za model Ane v Jakobu Rudi in v Tujcih ter opisal svoje razmerje do nje v vrsti feljtonov, kakor so npr. Na večer, Moja miznica, Pričakanje, Polnočnica, V marcu, Mimogrede in drugod. Na poseben način jo je vpletel v zgodbo svoje novele Pravica za pravico ... Še v zadnji svoji knjigi Podobe iz sanj se spominja "svoje prve

bljanskem gledališču 1900, takole: "Videla sem v loži lepo, blede Cankarjevo ljubico, ki ima okrogle, črno obrobljene, smejoče se in strastne oči, lene kretnje in črne, krasne kodre, pripete s tankim srebrnim obročkom." Pisatelj jo je nazadnje srečal in dvakrat govoril z njo o priliki, ko je od konca oktobra 1903 do začetka februarja 1904 zavoljo premiere svoje drame Kralj na Betajnovi bival v Ljubljani. Literarni odmev teh srečanj je novela

Sestri Minka in Anica Lušin, fotografirani ok. 1902

/ Vir: Cankarjev album, 1972

laska vesele narave, ne posebno izbirčna pri oblačenju, ki ni kazalo izbranega okusa. Dasi ji je Cankar nosil knjige ruskih in francoskih pisateljev, kakor so bili Dostojevski, Tolstoj ali Maupassant, je rajši prebirala lahkotnejše berilo, kot so bili npr. romani Courths-Mahlerjeve. V letih 1904–05 se je pisatelj vanjo zaljubil in se hotel pozneje z njo poročiti. Priskrbel ji je že poročno obleko, v domovini pa je skušal dobiti primerno posojilo.

umirila in nato še nekaj let živela skupaj z materjo, pri čemer sta si izboljšali materialno plat svojega življenja. Leta 1914 se je poročila s prokuristom Anglobanke, Friederichom Richterjem, in se od matere odselila. Mož, od katerega se je ločila po 13 letih zakona brez otrok, je bil bogat in spreten trgovec, prijeten družabnik zunaj doma pa oblasten in prostaški. Pomagal ji ni niti v hudi boleznini leta 1924, marveč je živel z drugo žensko, s

CANKARICE

Snovanja

Dunajčanka Štefka Löffler, fotografirana 1907, ko je kazalo, da bo Cankarjeva nevesta / Vir: Cankarjev album, 1972

katero se je nazadnje poročil. Po ločitvi z njim leta 1927 je prejela od njega nekakšno odpravnino, s katero si je na Kaiserebersdorferstrasse št. 289 v XI. dunajskem okraju kupila majhno trgovino z živili, s katero se je do smrti preživljala. V tridesetih letih se je drugič poročila z Josefom Döschlom, ki je bil izučen trgovec. Ko se je spoznala z njim, je bil podoficir, sicer pa prijeten človek aristokratskega rodu. Ko je izstopil iz vojske, se mu ni dalo delati, marveč je živel na njen račun. Po političnem prepričanju je bil socialist, ki pa je pod vplivom svojega svaka nacistični tabor, da bi se spričo velike brezposelnosti v Avstriji lahko zaposlil v Nemčiji. Formalno se s Štefko nista ločila, vendar ji iz Nemčije ni pošiljal nobene podpore. Po zmagi nacizma v Avstriji se je vrnil in dobil visoko namestitev, vendar se za Štefko ni več zmenil, temveč se je poročil z drugo žensko. Po mnogih razočaranjih in hudih izkušnjah je Štefka ostala sama in se prebijala skozi življenje brez prijateljev z dokaj vedrim optimizmom. Umrila je 20. februarja 1962.«

Mici Kessler (1890–1962)

»Mici Kesslerjeva se je rodila v Novem mestu 12. maja 1890. Ko se je Cankar seznanil z njo, je bila še dijakinja višje dekliške šole na liceju. Nato je prestopila na pedagoški tečaj na isti šoli in 1910 opravila maturo na državnem učiteljskišču v Ljubljani. Zadnji veliki ljubezenski žar, ki je vzplamenel v Cankarju že ob prvem srečanju z Mici Kesslerjevo, mu je dal spodbudo za

nova literarna dela, ki so njej posvečena. Tako velja njej predvsem povest Novo življenje (1908), z mislijo nanjo je izdali zbirko novel Za križem (1909) ter napisal farslo Pohujšanje v dolini šentflorjanski (1908). Neredno bohemsko življenje, starostna razlika med njima, zlasti pa skrbna materina roka, vse to je bilo vzrok, da se Mici ni vnela za Cankarja, čeprav je v njem močno cenila pisatelja. Zunanje znamenje tega nerazporejenosti so bili njeni redki odgovori na pisateljeva dolga pisma. / Po maturi je Mici Kesslerjeva nastopila službo začasne učiteljice v Borovnici, kjer jo je Cankar iz Ljubljane večkrat obiskal, nato v Bohinjski Bistrici in nazadnje na Jesenicah. Tam je 1919 izstopila iz šolske službe in se poročila s pisateljevim prijateljem Miho Čopom. Na poro-

Mici Kessler Čop, ok. 1920 / Vir: Cankarjev album, 1972

čni sliki sedi levo od neveste njena mati Marija Kesslerjeva. Od uglednejših svatov stoji na skrajni desni Oton Župančič z ženo Ano, levo od njiju Fran Albreht z ženo Vero, drugi od leve v zadnji vrsti stoji dr. Niko Zupanič. Lastnica fotografije je bila Vera Albrehtova v Ljubljani.

Micin mož Miha Čop (1888–1938), doma z Blejske Dobrave, je študiral pravo, se 1912 kot navdušen Sokol prostovoljno udeležil balkanske vojne na črnogorski strani (boji za Taraboš, kjer je bil ranjen), bil na začetku prve svetovne vojne hkrati s Cankarjem zaprt na ljubljanskem gradu, nato kot politično nezanesljiv konfiniran v Lebringu. Po vojni je bil koroški borec, po plebiscitu pa je stopil v carinsko službo. Z Mici Kesslerjevo je najprej živel v Trzinu, nato na Rakeku in nazadnje na Jesenicah, kjer je bil upravnik carinarne. Ves svoj prosti čas je potem posvečal sokolstvu, smučanju in alpinizmu ter je bil 10 let predsednik alpinističnega kluba Skale. Po moževi smrti se je Mici preselila v Ljubljano in se nastanila v Rdeči hiši na Poljanskem nasipu. Sin edinec Miha je v dobi okupacije kot šestnajstleten fant odšel v partizane in je 1944 padel v bojih z Nemci pri Mozirju. Kot sin je tudi Mici Čopova sodelovala z OF in bila zavoljo tega večkrat zaprta. Nazadnje so jo domobranci spomladi 1945 odvedli v Ribnico, kjer jo je rešila napredujoča JA. Umrila je v Ljubljani 23. februarja 1962.«

Milena Rohrmann (1885–1945)

»Milena Rohrmann, učiteljica, rojena 28. novembra 1885 v družini ljubljanskega trgovca Viktorja Rohrmanna, je po dovršeni ljudski šoli vstopila na učiteljskišče, ki ga je z odliko končala 1905. Nato je bila nekaj časa učiteljica v Ljubljani in v Trstu. Umrila je 29. septembra 1945 v bolnišnici za duševne bolezni v Ljubljani. S

Ivana Kobilca, Mici Kessler Čop, olje, 1922/23

Milena Rohrmann ok. 1905 kot »k. k. Lehrerin«, c. kr. učiteljica / Vir: Cankarjev album, 1972

Cankarjem se je seznanila že leta 1907 – verjetno v družbi s Kesslerjevimi – takrat, ko je pisatelj zavoljo svoje kandidature na socialistični listi prišel z Dunaja v Ljubljano. Pozneje – kakor sama piše v nekem pismu prijateljici – se je 1910 ljubezensko vnela zanj na Rožniku, kjer ga je v času, ko je tam gospodaril Karel Bergman z ženo Nino, pogosto obiskovala sama ali s Kesslerjevimi dekleti. Ko je posestvo na Rožniku prevzel 1911 Ferdinand Pfeifer z ženo Mici, so njeni obiski postajali redkejši. Svoje ljubezensko nagnjenje do pisatelja je 1912 na ljubo svoje matere zatrla, pozneje pa se je z njim spet zblížala, tako da sta hodila skupaj na izlete, zlasti na Vrhniko in na Bled. Razmerje se je med njima še večkrat pretrgalo, ker se Cankar ni mogel zatrdno

odločiti zanjo. Vendar so zadnja leta njegovega življenja odnosi med njima dobili tak značaj, da so bili njegovi sorodniki prepričani o njegovi bližnji poroki z njo. Te čase si je Milena Rohrmannova veliko prizadevala, da bi ga iztrgala iz neprikladnega gostilniškega okolja na Rožniku. In res je pisatelj po odhodu od tam nekaj časa stanoval tudi na njenem domu na tedanji Šentpeterski cesti št. 28. Milena Rohrmannova se je imela za Cankarjevo nevesto, česar vsaj v korespondenci z njo ni zanikal, in kar je zapisano tudi na njeni nagrobni plošči na ljubljanskih Žalah. Po Cankarjevi smrti je dala pisatelja začasno pokopati v domačo grobnico, od koder so 23. oktobra 1923 prenesli njegove posmrtno ostanke v posebno grobnico slovenske Moderne, ki so jo uredili na njene stroške. Materialno je podpirala tudi otroke Cankarjevega strica Andreja. Na pobudo dr. Izidorja Cankarja je akad. slikar Božidar Jakac portretiral Mileno Rohrmannovo 1923 v olju, kar je slikar komentiral sam s temile pietetnimi besedami: "To olje sem slikal po želji dr. Izidorja Cankarja, da ohranim v podobi zadnje veliko ljubezen in zaročenko rajnega Ivana Cankarja. Slikal sem v trnovskem župnišču, ko je bil župnik F. S. Finžgar. Bila je izredno prisrčen človek, tople notranje dobrote, polna zasanjanosti in bolesti nad smrtjo Ivana, kar jo je kasneje tudi duševno zrušilo ... Delal sem tudi lesorez Milene v klobučku – ploščo je Izidor Cankar dolgo imel kot sliko na mizi."«

Vira: Ivan Cankar, Moje življenje, 12. črtica; ZD 22, str. 44–45; France Dobrovljč, Cankarjev album, 1972

»To olje sem slikal, da ohranim v podobi zadnje veliko ljubezen in zaročenko rajnega Ivana Cankarja ... Bila je izredno prisrčen človek, tople notranje dobrote, polna zasanjanosti in bolesti nad smrtjo Ivana, kar jo je kasneje tudi duševno zrušilo ...«

(B. Jakac o svojem portretu Milene Rohrmann)

Leto 2018 je v znamenju obujanja spomina na Ivana Cankarja, obseg tega početja je tako velik, da se nam dogaja pravo čaščenje. Povod zanj pa je stoletnica pisateljeve smrti: umrl je 11. decembra 1918 v Ljubljani. Poglejmo si, v kakšnih okoliščinah se je to zgodilo.

Cankarjeva smrt in pogreb

MIHA NAGLIČ

Cankar je zapuščil svoj svet v času, ko je bil ta v znamenju velikih sprememb: končala se je prva svetovna vojna, po vojni je morila še španska gripa, rojevala se je nova država. Ljudi je kljub vsem tegobam preveval optimizem, od svojega največjega pisatelja pa so se Ljubljančani in Slovenci poslovali v velikem slogu. Zatajil je edino župan Ivan Tavčar, ki meščanov ni pozval, da bi razobesili žalne zastave ...

Cankarjeva smrt

Kako je torej umrl? »Nekega večera med 24. in 27. oktobrom 1918 se je Cankar vračal domov iz restavracije Štrukelj. V hiši na Kongresnem trgu, ki je še ni dobro poznal, je v temi nesrečno padel z glavo naprej po stopnicah, ki vodijo navzdol v zaprto dvorišče med obema traktoma poslopja, in se hudo udaril na zatilje. Za poškodbo se ni dosti zmenil, čeprav je začela rana otekati. Njegovo zdravstveno stanje pa se je začelo slabšati, zato ga je dala nevesta Milena Rohrmannova prepeljati na svoj dom ... V začetku je kazalo, da padec za pisatelja ne bo imel resnejših posledic. V noči od 28. na 29. oktober pa se je njegovo stanje naglo poslabšalo. Ko je na prošnjo Rohrmannovih zgodaj zjutraj prihitel dr. Lojz Kraigher, je ugotovil pri Cankarju pogostne epileptične napade in krče, pri čemer je bil ves čas v nezavesti. Prva Kraigherjeva prognoza je bila, da ima pisatelj počeno lobanjo. Takoj ga je dal prepeljati na kirurški oddelek dr. Stojca v ljubljanski deželni

bolnišnici, ki je sam ugotovil vnetje možganske mreže s krvavenjem, povzročeno pri padcu na zatilje (Jacksonova epilepsija možganske skorje). Po punktaciji hrbteničnega mozga in po odtoku določene količine možganske tekočine se je bolniku stanje izboljšalo tako, da so še isti dan prenehali epileptični napadi in ni Cankar več izgubljal zavesti. Rana se je kmalu zacelila in tudi telesno si je opomogel toliko, da so ga 18. novembra 1918 odpustili iz bolnišnice kot ozdravelega. /.../ Komaj teden dni je bil Cankar ponovno v oskrbi pri Rohrmannovih, že je moral 25. novembra spet v bolnišnico. To pot na interni oddelek, kjer je tamkajšnji primarij dr. Jenko ugotovil jetiko in gnitje pljuč. Po dr. Kraigherjevem mnenju pa jetika pri Cankarju ni bila zanesljivo dokazana, ker pri preiskavi niso bili ugotovljeni bacili TBC. Po njegovem je bila za drugo fazo pisateljeve bolezni značilna telesna oslabelelost, živčna izčrpanost in propadanje srca. Gnitje pljuč je bilo po njegovem mnenju samo posledica vdihavanja nesnažne slin in živilskih drobcev v času, ko je imel epileptične napade. Ti drobci so mu obležali v pljučih in začeli gniti. Proti koncu meseca novembra je nastopila pri njem nagla pljučnica s splošnim vnetjem pljuč, ki je bila usodna zanj.«

Dobrovoljc navaja tudi pričevanje Frana Vesela z dne 2. 12. 1918. »"Sem šel danes (v ponedeljek) ob treh popoldne v deželno bolnišnico medicinski oddelek (št. 2), da bi obiskal prijatelja Ivana Cankarja. Zvedel sem, da ima na omenjenem oddelku sobo št. 25 v I. nadstropju. Pred sobo vprašam tam se nahajajočo usmiljenko, ako je bolnik sam

notri in če ga lahko obiščem. Rekla mi je, da sta dve gospodični in bratranec (dr. Izidor Cankar) ravnokar pri njem. Pravila mi je tudi, da je njegova bolezen vedno jednaka, da se skoro nič ne zaveda, da je že peti dan na tem oddelku in preje je bil na kirurškem oddelku; ona misli, da ima tudi 'špansko' (Grippe) bolezen. Rekla je, da ima vedno celi dan polno obiskov. Jaz sem se odločil, da ga drugi dan opoldne obiščem, ko bode sam." / Cankar je umrl 11. decembra 1918 ob 1.15 na internem oddelku ljubljanske bolnišnice v 43. letu svoje starosti. Še isti dan so ga prepeljali v vestibul Narodnega doma in ga položili na mrtvaški oder, kjer ga je fotografsko posnel Fran Vesel ...«

Cankarjev pogreb

Kakšno pa je bilo slovo od pisatelja? »Cankarjevo truplo je bilo od dneva smrti do pogreba izpostavljeno na mrtvaškem odru v vestibulu Narodnega doma, zasuto z zelenjem, belimi krizantemami in drugim cvetjem ter obdano od častne straže, pri kateri so se menjavali zastopniki raznih kulturnih in športnih društev. Velike množice ljudi so ga hodile kropiti in se poslavljati od njega. Ivan Cankar je bil prvi, za čigar pogreb je poravnala stroške tedanja Narodna vlada za Slovenijo. Pogrebni spreved 13. decembra 1918 ob 3. uri popoldne je bil veličasten in slovesen in samo še Krekov pogreb bi se dal primerjati z njim. Udeležili so se ga dijaki vseh ljubljanskih srednjih šol, zastopniki raznih kulturnih in drugih društev ter ogromna množica ljudi, ki so stali v gostem špalirju po obeh straneh ulic, po kateri se je pomikal spreved. Pred Narodnim domom je najprej Glasbena matica zapela žalostinko, nato se je razvil spreved, v katerem so bili v paradu Sokoli in Orli, za njimi so šle dijakinje z venci in posebej z lovorovimi venci z napisom Cankarjevih del. Za šestorovprežnim galavozom so poleg sorodstva stopali številni kulturni delavci in drugo občinstvo. Ko je spreved šel mimo Opere, je z njene strehe zadonela žalna koračnica fanfar opernega orkestra, ki ga je vodil komponist Janko Ravnik in ki je za to

Cankarjeva posmrtna maska, naredil jo je kipar France Dolinar, hrani Slovenski gledališki inštitut v Ljubljani / Vir: spletni portal Sistory

Ivana Cankarja je njegova nevesta Milena Rohrmann najprej pokopala v grobnico svoje družine na Žalah, kjer počiva tudi sama. / Vir: www.findagrave.com

priložnost sam zložil koračnico. Nad sprevedom je krožilo letalo prve slovenske vojne aviacije s črno zastavo, iz katerega so pozneje nad pokopališčem vrgli venec na Cankarjev grob. Pogrebne ceremonije na Žalah je vodil Andrej Kalan ob asistenci pisatelja F. S. Finžgarja in pesnika Alojzija Merharja. Po žalostinki, ki jo je na grobu zapela Glasbena matica, je govoril najprej pesnik Oton Župančič, za njim pa v imenu socialnodemokratske stranke Albin Prepeluh. Pietetno razpoloženje tega dne je motilo le dejstvo, da dr. Ivan Tavčar kot ljubljanski župan ob tej priliki ni izdal običajnega oklica na meščane, naj ob pogrebu izobesi-jo žalne zastave. To je povzročilo protest, ki so ga podpisali vsi vidnejši, v Ljubljani živeči kulturni delavci: 'G.

dr. I. Tavčarju, županu slovenske prestolnice. Danes popoldne se je premikal po ljubljanskih ulicah spreved enega največjih duhov Jugoslavije. Župan kulturnega središča Slovenije pa ni čutil potrebe, izkazati v svobodni domovini Manom velikega genija niti toliko pietete, da bi dal izobesiti žalne zastave. Podpisani konštatiramo to kot čin, nevreden kulturnega naroda in kulturnega mesta. V Ljubljani, na dan Cankarjevega pogreba.' Protest je podpisalo 38 kulturnih delavcev v abecednem redu imen od Frana Albrehta do Otona Župančiča.«

Tako. Ivan Cankar je bil velika osebnost in tej veličini primerno je bilo tudi od njegova slovo.

Vir: France Dobrovoljc, Cankarjev album, Maribor, 1972, str. 286–288.

»Ivan Cankar je bil prvi, za čigar pogreb je poravnala stroške tedanja Narodna vlada za Slovenijo. Pogrebni spreved 13. decembra 1918 ob 3. uri popoldne je bil veličasten in slovesen in samo še Krekov pogreb bi se dal primerjati z njim ...«

Velika trojka slovenske moderne počiva v grobnici na Žalah: Kette, Cankar, Murn. / Foto: Gorazd Kavčič

GAZETA

GG

BIL JE DAN NAJLEPŠIH SANJ

Letošnja, peta sezona oddaje Dan najlepših sanj se je minuli petek končala s tremi ganljivimi zgodbami. Voditelj Peter Poles pa je osrečil tudi prostovoljne gasilke PGD Jošt.

Maša Likosar

Na snemanju zadnje, enajste oddaje Dan najlepših sanj se je znašlo devet od 14 članic Prostovoljnega gasilskega društva Jošt. Presenečeno so ugotovile, da Petrova tarča ne bo njihov predsednik Rok Bajt, kot je sprva kazalo, temveč kar one same. Težava gasilk je bila v pomanjkljivi opremljeni, zaradi česar niso mogle trenirati in se udeleževati tekmovanj. Peter Poles jih je postavil pred izziv: v eni minuti so se morale obleči v celotno gasilsko obleko. Nalogo so opravile uspešno in za nagrado prejele nove gasilske delovne obleke, čepice in čevlje. Poleg tega jim je pokrovitelj Zavarovalnica Generali podaril še deset gasilskih čelad.

Tatjana Čeh Naglič, ena izmed gasilk, nam je zaupala, da so se pol leta trudile, da bi se lahko končno oblekle. »Izvedle smo obširno akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov, se celo fotografirale za koledar, a vseeno nismo

Prostovoljne gasilke PGD Jošt z voditeljem oddaje Petrom Polesom in predsednikom društva Rokom Bajtom / Foto: Primož Pičulin

bile prepričane, ali nam bo uspelo zbrati dovolj denarja. Tokrat se nam je odvalil kamen od srca: oblečene smo. Zbrani denar pa bomo porabile za nakup ostale opreme.«

Peter Poles in njegova ekipa sta osrečila še Angelo in Štefana, ki sta 18 let spala na dotrajanem kavču (uredili so jima kar spalnico), ter

družino iz Bilj pri Novi Gorici – po mnogih letih so združili sina Miguela Angela, ki je prebival v Dominikanski republiki, z njegovo mamo Yaniris, očimom Jimmyjem in sestrico Yenny v Sloveniji.

Peter Poles je ob koncu oddaje izrazil obžalovanje, da je sezone že konec. »To, kar počnemo, je res lepo,

zato bi bilo škoda, da bi oddajo ukinili. A to se ne bo zgodilo, saj že zbiramo nove želje za prihodnjo sezono.« nam je zaupal in dodal: »Najprej si bom privoščil zaslužen zabavo, decembrski praznični čas bom posvetil sebi in družini, spomladi pa bova s Taro Zupančič ponovno združila moči v oddaji Zvezde plešejo.«

Na koncu so ostali štirje najboljši

Superfinalisti letošnjega resničnostnega šova Kmetija so postali Aneta Andollini, Denis Toplak, Franko Bajc in Nik Triler. Zadnja si je vstopnico v finalni del priborila Aneta, ki je po srditem boju iz igre izločila Alexandra Bakhareva. In kdo bo končni zmagovalec letošnjega šova? To bomo izvedeli v soboto, 15. decembra, na odločitev pa bodo imeli vpliv tudi gledalci, saj bo na voljo telefonsko glasovanje. Bomo dobili žensko zmagovalko, bo slavil najmlajši kmet, bo zmagal kmet, ki je bil največkrat v areni, ali bomo prvič v zgodovini slovenskih televizij dobili dvakratnega zmagovalca resničnostnih šovov? Odgovor dobimo v soboto, 15. decembra, ob 20. uri na Pop TV.

Foto: arhiv oddaje

Kdo bo zmagovalec letošnje sodobne kmetije – Denis, Franko, Aneta ali Nik? Odgovor bo znan konec tedna.

SRČNI BOHINJCI

Na tradicionalnem dobrodelnem Miklavževem koncertu, ki je tudi letos navdušil polno dvorano Doma Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici, so zbrali več kot tisoč evrov za pomoč za v oktobrski ujmi prizadeto Športno društvo Jelendol.

Andraž Sodja

Bohinjci so znova pokazali svoje veliko srce – tudi ko je pomoč namenjena drugim, saj so tokrat v dogovoru z Občino Tržič zbirali sredstva za

iz Bohinja, Mali baletni sončki iz Plesalnice Bohinj, Jan Štros, plesalka Ema Lapajne, ena najboljših hip-hop plesalk na svetovnem prvenstvu Lara Letnikoska, članice Plesalnice Bohinj, Godba Bohinj, Triglavske rož'ce, citrar Dejan Praprotnik, Ženski pevski zbor Bohinj, kita-

Polno Dvorano Joža Ažmana je osupnila Čupakabra – tako s klovnovskim nastopom kot drugimi vragolijami.

Športno društvo Jelendol, ki jim je ujma konec oktobra poškodovala prostore in igrišče. Na tradicionalnem dobrodelnem koncertu, ki ga že sedmo leto s podporo Občine Bohinj organizira Jure Sodja, predsednik Kulturnega društva Bohinj, je nastopila vrsta mladih glasbenikov

rist Nejc Pirc, žonglerska skupina Čupakabra in Matic Cesar. Sproščena prireditelj s skoraj dvournim programom nikogar ni pustila hladnega, kar je pokazal tudi izkupiček dobrodelne prireditve, ki znaša 1166 evrov in bo v celoti namenjen Športnemu društvu Jelendol.

Bohinjce je na dobrodelnem koncertu navdušil Matic Cesar, ki je navduševal tudi v oddaji Slovenija ima talent.

Najbolj talentiranega dobimo čez dva tedna

Tudi nedeljski večerni šov Slovenija ima talent se bliža koncu. Zadnjo polfinalno oddajo ste lahko spremljali v nedeljo, finalna prihaja na male zaslone 23. decembra. Tako se bodo v finalu za naslov letošnjega zmagovalca šova Slovenija ima talent potegovali Tjaša Fajdiga, Tomica Banfič, inoT, Liana Plitz, Tilen Lotrič, Tim Udovič, Jaša Šaban, Lara Kramberger, Tjaša Dobravec in Veronika Steiner. In glede na doslej videno in slišano izbrati najboljšega sploh ne bo lahka naloga.

Pisma za Božička

Na Pošti Slovenije so tudi letos uvedli tako imenovano Božičkovo pošto, v okviru katere lahko otroci Božičku pošljejo pisma in risbice, v njih pa izrazijo svoje misli o tem, katerih daril ni mogoče kupiti z denarjem. Otroci lahko Božičku pišejo do 17. decembra na naslov: Božiček, Za pravljničnimi vrati Poštarja Pavlija 7, 2002 Maribor, s pomočjo prijatelja Poštarja Pavlija pa bo odgovoril prav vsem. Božičkovo pošto so prvič uvedli pred osmimi leti in tako v pisanju dobrih želja povezali otroke iz vse Slovenije. Lani je Božiček prejel več kot dvajset tisoč pism in risbic otrok.

PESMI MLADIH

Pesem duše

Pridi, kje si,
zakaj ne hodiš pred menoj?
Pridi, kam greš,
zakaj z molkom odgovarjaš?

Pridi, kje si,
zakaj me puščaš samo?
Pridi, kam si odšla,
brez tebe ne znam živeti.

Srce je prazno,
moja krila so mokra.
Ni več tvoje roke,
ki vodila me je čez klife.

Dušo hranijo spomini,
krila si bodo opomogla.
Si ob meni vedno,
živela bom tudi zate.

Polona

Želim, da radost v srcu čim prej pozdravi mokra krila, saj je brez njih težko leteti. Bliža se konec leta, ko večinoma delamo inventuro preteklega časa. Želim vsem največ lepih trenutkov. **Meta**

Pesmi pošljite na elektronski naslov pesmi.mladih@gmail.com ali pisno na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

LETOS REKORDNI OBISK

V prostorih Šolskega centra (ŠC) Kranj so konec novembra pripravili tradicionalni Robotkov dan – vsakoletno srečanje mladih navdušencev za moderne tehnologije in tehniško stroko.

Mateja Rant

Na dnevu odprtih vrat, ki so ga v ŠC Kranj poimenovali Robotkov dan, so imeli mladi tehniški nadobudneži deseto leto zapored možnost spoznati programa strokovne tehniške gimnazije in srednje tehniške šole. Srečanja se je po besedah ravnatelja srednje tehniške

šole Aljaža Roglja udeležilo skoraj štiristo mladih tehniških nadobudnežev, kar je največ doslej. »Tudi mladi se vse bolj zavedajo, da so to poklici prihodnosti ter da so kadri s tega področja iskani in jim torej izobrazba tehniške smeri zagotavlja gradnjo uspešne kariere.« Tudi novo ravnateljico strokovne tehniške gimnazije Lidijo Goljat Prelogar veseli, da je zanimanje za tehniško stroko in moderne tehnologije

na Gorenjskem tako veliko. »Osnovnošolci so me s svojo vedoželjnostjo, inovativnostjo in entuziazmom presenetili in navdušili.«

Osnovnošolci so na Robotkovem dnevu dobili priložnost sodelovati na šestnajstih različnih delavnicah s področja mehatronike, strojništva, računalništva in elektrotehnike. Med drugim so se lotili sestavljanja robotka Ota, pri čemer so celotno ohišje najprej natisnili s pomočjo 3D-tiskalnika in ga nato programirali, da se je gibal po prostoru in ob tem zaznaval ovire na poti. Preskusili so se lahko tudi v zabavni elektroniki. Prav na področju elektrotehnike ta čas po Rogljevih besedah vlada velika vrzel. »Na nas se je recimo obrnilo podjetje, ki se sooča s takim pomanjkanjem kadra, da bi v naslednjih dveh do treh letih lahko zaposlili vse dijake naše šole, pa bi jih bilo premalo,« je pojasnil Rogelj in dodal, da se ta čas v njihovi šoli izobražuje okrog

Foto: Primož Pčulin

Vsak osnovnošolec se je lahko udeležil treh različnih delavnic po izbiri.

sto elektrotehnikov. V osnovnošolcih, ki so jih obiskali v okviru Robotkovega dneva, velik potencial vidi tudi Lidija Goljat Prelogar: »Ti mladi niso samo naši prihodnji dijaki, ampak tudi prihodnji inženirji in inženirke, kar pomeni, da nas za prihodnost, razvoj in napredek tehnične stroke ni treba skrbeti.« Zato meni, da bi bilo takšnih dogodkov lahko še več, sodelovanje po šolski vertikali pa bi moralo postati način delovanja šolskega sistema.

Med drugim so izdelali maskoto šolskega centra, robotka Ota. / Foto: arhiv šole

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKÉ • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKÉ

ROMANTIČNI DRESDEN (3)

Alenka Brun

Sveda pa ne smemo pozabiti še na Schloss Pillnitz, obsežen kompleks, kjer že del, ki stoji ob reki Labi in ga lahko vidite s turističnih ladij, ki vas zapeljejo po njej, pripoveduje zgodbo o njegovi mogočnosti. Rečna palača oziroma Wasserpalais je ena od treh zgradb, ki pade v oči z rečne strani in popotnike očara tako z arhitekturo

kot pogledom na stopnice, ki se spuščajo proti reki. Igrani prizor življenja iz preteklosti, svetlobni učinki na stenah zgradbe so nas za trenutek popeljali v preteklost; v čase, ko je grad polno živel.

Vrnimo pa se na Schloss Eckberg. Tu smo ob našem obisku imeli priložnost spoznati peka iz najstarejše dresdenske pekarnice, katerega sloves pozna tudi angleška kraljica, Rüdigerja Zoppa. Predstavil nam je zelo znan dresdenski kolač, ki ga lahko pripravljajo le

določeni mestni peki ali slaščičarji. Christollen, kot se imenuje, je kolač, primeren za decembrski čas, ki prihaja. Mi ga imenujemo kar božični kruh.

Klasični kolač vsebuje rum, rozine in božične začimbe; nekateri pa zadnja leta namesto ruma uporabljajo tudi viski, smo še izvedeli. Sicer pa so osnovne sestavine prav za dresdenski christollen že dolgo določene in tudi tisti z dovoljenjem za njegovo pripravo se držijo tradicionalnega recepta.

Kljub temu pa neke stvari ostajajo skrivnost posameznikov. A če bi ga želeli speči doma, na spletu najdete kar nekaj receptov zanj, alternativ je pa sploh veliko. Eni ga delajo z marcipanom, drugi uporabijo namesto rozin koščke kandiranega sadja, spet tretji dodajo rozinam še mandlje, obstajajo pa tudi taki, ki se odločijo, da bodo pravi dresdenski christollen naročili kar na spletu.

Mi smo vsak svoj kos pojedli z užitek, zraven so nam postregli (nemško) črno

Dresden: po reki Labi se lahko popeljete s turističnimi ladjicami oziroma že kar ladjami.

Pogled z reke: mogočne vile velikokrat obdajajo parki in vinogradi.

Wasserpalais, Schloss Pillnitz

Christollen

kavo, ki jo tisti, ki smo navajeni turške, lahko pijemo kot čaj, če je le dobro narejena - brez ali s sladkorjem. Na hitro smo pogledali še skodelice, v katerih so nam kavo

postregli, če so slučajno iz svetovno znanega porcelana, saj je mesto Meissen od Dresdna oddaljeno le slabih trideset kilometrov.

(Nadaljevanje prihodnjič)

GLASOV ODER

PREŠERNI DECEMBER

Najbolj čarobni mesec v letu ni le v znamenju svetlih prazničnih luči in kulturno-družabnih prireditev, temveč tudi mnogih koncertov – tudi na ulicah in trgih Kranja.

Samoljaka

Mesto je sicer pravljico zažarelo v začetku decembra z glasbenim nastopom pevke Lee Sirk na Glavnem trgu. Večino koncertov Prešernega decembra pa v prvih treh tednih meseca poteka na Petrčkovem odru ob cerkvi sv. Kancijana, kjer so zimske večerne temperature s svojimi nastopi dvigovali Lost Jazz in Kostanjev sekstet, raznovrstni etno koncerti in večni Adi Smolar. Pester spored pa se obeta tudi v prihodnje: v petek, 14. decembra, bo ob 19. uri nastopila zasedba

Travellin blues – gre za novi projekt kranjskih glasbenikov, ki bodo poslušalce popeljali v prijetno bluz-rovovski vzdušje, za popoln večer pa v goste pride tudi legenda slovenskega bluzja in rokenrola Janez Zmazek Žan. Večer kasneje se bo odvil festival okteto, na katerem bodo zadoneli odlični Gorenjski okteti, ŽVS Lipa, Vilinke, Oktet Quercus, Oktet Jurij Dalmatin, Ljutomerski okteti, Kvintet Vintgar, Oktet Suha in G8. V petek, 21. decembra, bo Petrčkov oder zasedla skupina If Floyd, ki poustvarja harmonično glasbo skupine Pink Floyd in s tem pričara pozitivno glasbeno energijo, ki povezuje ljudi. Naslednja sobota

Čarobni mesec je s koncertom na Glavnem trgu odprla Lea Sirk. / Foto: Primož Pičulin

po pripadla hip-hoperjem, na čelu z legendo domačega rapa Klemnom Klemnom, za ogrevanje pa bodo poskrbeli Joe Joe, Semch, Cheba, Decix in Konda.

Zanimiv spored pa se obeta tudi na Glavnem trgu: s slovenskimi in tujimi božičnimi skladbami bodo v soboto, 15. decembra, ob 11. uri božično vzdušje pričarali Božički – evfonisti in tubisti iz vse Slovenije, ki jih vsako leto medse povabijo učenci Glasbene šole Kranj z mentorjem Urošem Koširjem. Lani so podrli rekord – zbralo se jih je več kot petdeset. Jih bo letos še več? Zadnji teden v letu bo postregel s koncerti zasavske zasedbe

Orlek, ki uspešno združuje folk, pank, polko in rok ter s svojo komunikativnostjo in karizmo že desetletja navdušuje občinstvo. Koncertni balzam za dušo obeta tudi nastop Big Banda Bled pod vodstvom Primoža Grašiča z gosti Alenko Godec, Otom Pestnerjem in angleškim gostom Petrom Savizonom, ki bo 27. decembra, kasneje pa bo vse prav gotovo očarala Nina Pušlar, kot tudi energični Rok'n'Band. Sklepni koncert, ki bo vse zbrane na Glavnem trgu popeljal skozi najdaljšo noč v letu, bo pripadel Marku Vozlju in zasedbi Mojstri. Glasbeno prešerno bo torej prav vse do zadnjega dne v letu.

Večni Adi Smolar je ponovno navdušil svoje zveste poslušalce vseh generacij. / Foto: Primož Pičulin

Seven Days In May tudi na Gorenjskem

Bled – Zasedba Seven Days In May je svež osrednjeslovenski kvartet, ki je v zelo kratkem času osvojil srca vseh navdušencev nad rokom. Prejšnji konec tedna so tako sklenili pot po velikih slovenskih odrih, kjer so na turneji Nomadi gostovali kot predskupina legendarne Siddharte. Skupina se je v sklopu turneje predstavila tudi na Gorenjskem, v razprodani kranjski Športni dvorani na Zlatem polju. Letošnje leto bodo zaključili s koncertoma v ljubljanskem Orto Baru v petek, 14. decembra, in na odprtem koncertu na Promenadi na Bledu v petek, 21. decembra, ob 19. uri. Predanost skupine, ki s svojo avtorsko glasbo vztrajno osvaja domače občinstvo, se odraža v skladbah njihovega prvenca Seven Days In May, še bolj pa na njihovih živih nastopih, na katerih jim uspe pričarati mistično glasbeno popotovanje, polno energije.

Skupina Seven Days In May je navdušila tudi z nastopom na odru Športne dvorane Zlato polje v Kranju. / Foto: arhiv skupine (Vasja Humar)

Podoknica generacij

Naklo – V petek, 14. decembra, bo ob 18.30 v dvorani Osnovne šole Naklo potekal tradicionalni koncertni večer Podoknica generacij. Nastopili bodo MPZ Dobrava Naklo, Otroški pevski zbor OŠ Naklo, Anja Potočnik, Primož Gnidovec, PD Viharnik, Domen Osterman in kolednika. Upriporili bodo tudi krajšo dramo na temo Toma Zupana.

Orkestrada z uglasbljeno poezijo

Kranj – V četrtek, 13. decembra, bo ob 20. uri v Lajerjevi hiši koncert zasedbe Orkestrada, ki je nastala na pobudo pesnice Rade Kikelj Drašler. Zasedba je prejela prvo nagrado na Festivalu slovenskega šansona.

Kochov fenomen

PETER COLNAR

Nemški zdravnik Robert Koch je odkril povzročitelja antraksa, kolere in tuberkuloze. V svojem življenju je poleg Louisa Pasteurja postal eden izmed glavnih ustanoviteljev bakteriologije. Za raziskovanje na področju tuberkuloze je leta 1905 prejel tudi Nobelovo nagrado za medicino. Rodil se je 11. decembra leta 1843.

Koch je bil eden od začetnikov mikrobiologije. Leta 1882 je odkril povzročitelja tuberkuloze, tako imenovani Kochov bacil. Izredno pozornost je vzbudil s sporočilom, da je odkril zdravilo proti tuberkulozi, vendar se je izkazalo, da ne gre za zdravilo, ampak za dobro diagnostično sredstvo.

Po tem, ko je Casimir Davaine dokazal direkten prenos boleznih antraksa med kravami, se je Koch poglobil v samo bakterijo *Bacillus anthracis*. Z

natančnim mikroskopiranjem je dognal, da so bakterije vedno v krvi živali, ki podležejo boleznim. Kljub temu sama povezava bakterije ob prisotnosti boleznim ni dokaz, da je bakterija povzročila bolezen, lahko je posledica boleznim. Koch je s poskusom dokazal, da če odvzamemo majhno količino krvi obolele živali in jo prenesemo v zdravo, bo zdrava žival zbolela in umrla. Ko je na ta način dvajsetkrat prenesel kri obolele živali na zdravo in so se vsakokrat pojavili enaki, značilni, znaki boleznim, je dokazal, da je bakterija *Bacillus anthracis* resnični povzročitelj boleznim antraks. Razvil je metode za osamitev bakterije iz vzorcev krvi in za rast čistih bakterijskih kultur. Odkril je, da bakterija ne more dlje časa preživeti izven gostitelja. V ta namen razvije endospore,

ki pa lahko preživijo izven gostitelja tudi več let. Endospore v zemlji so bile vzrok nepojasnjenih izbruhov boleznim. Koch je objavil svoje izsledke leta 1876 in je bil za svoje delo leta 1880 nagrajen s službo v Berlinu v cesarski zdravstveni službi. Leta 1881 je začel spodbujati sterilizacijo kirurških pripomočkov s segrevanjem. Koch je utemeljil osnovno postavko imunobiologije, da oboleli organizmi reagirajo drugače od zdravih, kar je dobilo naziv Kochov fenomen. Odkril je tudi povzročitelja tropskih živalskih boleznim.

Koch si je nekoč pri izpitu nekega študenta privoščil šalo in vprašal: »Kaj bi naredili, če bi vas nekdo poklical, da pozdravite konja z zlomljeno ključnico?«

Študent je naštel dolgo vrsto zdravnih prijemov, Koch pa mu je na to dejal:

TA ČUDOVITI NORI SVET

Iskrice in izreki

- Če hočemo vedeti, kako je treba dobro in pravilno vzgajati otroke, moramo vprašati tiste, ki jih nimajo. (Richard Hugo)
- Kadar se delamo preveč velike, smo zelo majhni. (Destouches)
- V svetu, ki je samo moder, barva ne obstaja. (Alex Garland: Obala)

Smeh ni greh

- »Mama, si prebrala časopis? Napovedujejo velik potres, v katerem se bo podrla najvišja stavba v naši vasi. To bo čudovito!«
»Zakaj pa tako misliš?«
»Najvišja stavba je vendar naša šola!«
- Sedemletna vnukinja pride od verouka in vpraša dedka: »Kaj pomeni: Ne nečistuj!« Dedek se zamisli in odgovori: »To pomeni, da ne smeš pljuvati po tleh.«

»Jaz pa bi takšnega konja takoj odkupil in potem za velik denar prodal kakšnemu muzeju. To bi bil namreč edini konj, ki bi imel ključnico.«

Ko je v družbi nekdo hotel Kocha ponižati, ga je pomenljivo vprašal: »Saj ste živinozdravnik, kajne?« Koch mu je mirno odgovoril: »Da, kakšne težave pa imate?«

PRAZNOVANJA

Sladka smuka

Smučišče Kranjska Gora je praznovalo sedemdesetletnico delovanja. In kot se za pravi rojstni dan spodobi, so razrezali tudi velikansko torto, ki jo je pripravil slaščičar Robert Kristan, ki je po opravljenem usposabljanju s pomočjo CUDV Radovljica zaposlitev dobil v družbi Hit Alpinea. V torto so prvi zarezali direktor smučišča Janez Pristavec, predsednik nadzornega odbora Rydelius Anders Emil Magnus in kranjskogorski župan Janez Hrovat. Smučišče v Kranjski Gori tako že obratuje.

Foto: Tina Dokl

Mladoporočenci

Na Zgornji Beli sta se 1. decembra 2018 poročila Sebastjan Vesel in Maruša Kerč, v Kranju pa 5. decembra 2018 Žiga Jenko in Barbara Tomažič.

Novorojenčki

Minuli teden se je na Gorenjskem rodilo 47 novorojenčkov. V Kranju je prvič zajokalo 15 dečkov in 13 deklic. Najtežji in najlažji sta bila dečka – prvemu je tehtnica pokazala 4410, drugemu pa 2580 gramov. Na Jesenicah se je rodilo 15 dečkov in 4 deklice. Najlažja je bila deklica, ki je tehtala 2810 gramov, najtežji pa je bil eden od dečkov – ob rojstvu je tehtal 4420 gramov.

JOŠTOVIH TRIDESET

Alenka Brun

Gostilna Joštov hram v Podnartu je svoj trideseti rojstni dan praznovala sicer že konec avgusta letos, a ker za kakšno slavlje takrat enostavno ni bilo časa,

sta se Miloš Mišo Jovanovič in njegova soproga Anja Hajdinjak Jovanovič odločila, da praznovanje prestavi na kasnejši datum. Tako sta drugo soboto v decembru povabila na zabavo, takšno v stilu osemdesetih let prejšnjega stoletja.

Začetki Joštovega hrama segajo v leto 1988, povabilo

pa je bilo namenjeno vsem stalnim strankam, sosedom, domačinom, družinskim članom, sedanjim in nekdanjim sodelavcem – skratka vsem, ki so na kakršen koli način povezani z gostilno.

Pripravili so pogostitev, pijačo dobrodošlice, Mišo Jovanovič pa je prijel za nož in razrezal vabljivo šunko v

testu, seveda pa tudi brez torte ni šlo. Najprej je za glasbo na zabavi poskrbel Grabnar, kot kličejo znanega brkatega harmonikarja Janeza Grilca iz Podnarta. Vlogo didžeja pa so tokrat zaupali kar Gašperju Zupanu, ki je vrtil glasbo iz osemdesetih, za ta večer pa je dobil celo ime DJ Kerl'c.

Glava družine in šef kuhinje Miloš Jovanovič, njegova soproga Anja (levo) ter sinova Erik in Ažbe; skrajno desno je Miloševa mama Štefka Mulej.

Kulinarična kraljica sobotne rojstnodnevne zabave je bila zagotovo šunka v testu. Obiskovalci so bili nad skoraj petkilogramsko okusno mesno dobroto navdušeni.

Sestri Urša in Špela iz Zasavca sta se popolnoma vživeli v zabavo v stilu osemdesetih.

Najprej je za glasbeno spremljavo poskrbel Grabnar, kot kličejo znanega brkatega harmonikarja Janeza Grilca.

TANJIN KOTIČEK ŠOLA VEDEŽEVANJA IZ CIGANSKIH KART

Danes bomo zopet šli po sistemu gledanja treh kart, saj se na ta način res najbolj učite in zbirate nove informacije. Denar, Sporočilo, Oficir – od uradne osebe pride denar oziroma novice o tem. Hiša, Sovražnik, Vdovec – starejša oseba v domu se počuti zapostavljeno in osamljeno, namesto da bi iskala in doprinesla kaj dobrega, naredi nasprotno in nastane še večja zmeda. Ljubezen, Bolezen, Veselje – gre za odnos, ki temelji predvsem na fizičnem kontaktu, glede samega čutenja pa ni prave vsebine, namesto da bi se reševalo, se le še bolj pogloblja tiso, kar je. Zvestoba, Izguba, Ljubimec – prijatelj moškega spola si želi odkritega pogovora, do česar tudi pride. Upanje, Ljubica, Hrepenenje – krajše poti in umikanje iz realnosti, veliko želja, a samo hrepenenje brez realizacije ni dovolj za uresničitev. Nesreča, Potovanje, Sreča – kot že veste, karto Nesreča izniči samo karta Sreča – in v tem primeru se spraševalec

ogne nečemu slabemu, lahko je povezano s prevoznim sredstvom ali pa samo potjo. Vdova, Sodnik, Mislec – dve osebi, ki iščeta pravo rešitev; ni narobe, če se poišče strokovna pomoč za lažjo in pravo odločitev. Zaradi razpona v letih so seveda različni interesi in tudi samo razmišljanje. Ljubosumje, Zakon, Težave – ker se spraševalec ni pravi čas posvetil družini, pride do trenj s tremi ali štirimi osebami. Vsak bo povedal, kar mu leži na duši. Potem lahko pridejo spremembe. Na naslov tanja.70@hotmail.com ali na Gorenjski glas s pripisom »šola vedeževanja« in svojo šifro pošljite tri, pet ali sedem poljubnih kart ali pa karte za druge sisteme, ki ste jih že do sedaj spoznali.

Srečno! Vedeževalka Tanja

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Sreča«
Že velikokrat sem vam pisala za zdravje, vendar še nisem zasledila, da bi mi odgovorili. Zanima me glede sluha, ali bo operacija uspela. Kaj pa služba, denar, bom dočkala upokojitev? Kaj pa mož, se bo kdaj spremenil na bolje? Ali bo hčerka imela zdrave otroke in koliko jih bo imela?

Sem preverila in odgovor, namenjen vam, je bil že objavljen v časopisu. Tako da ste ga očitno spregledali. Operacija bo uspešna in na drugo uho boste slišali. Službe vam v prihodnosti ne vidim, urejale se bodo uradne zadeve, se pravi, da vas čaka zaslužena upokojitev. Denar, ki ga pričakujete, boste dobili. Brez zamere, a vaš mož vam pobere veliko energije in zaradi njega ste velikokrat slabe

volje, kar se vam pozna tudi pri zdravju. Morate se imeti radi in se naučiti, da vas ne more prizadeti in se zaradi tega več ne obremenjujete. V tem času je videti, da se bo malo spremenil na bolje, a težko verjamem, da bo dolgo trajalo. Mlajši hčerki vidim tri otroke in bodo zdravi. Težave, ki jih ima, bodo kmalu minile. Želim vam vse dobro in upam, da odgovor pride do vas.

»Obupana«
Spet vam pišem v upanju, da se moja pošta ni izgubila in da še lahko čakam odgovor. Zanima me, kako bo s službo, mojimi otroki, za moža, če se bo sploh kdaj spremenil na bolje. Kaj pa bratova družina, otroci in njegova partnerka? Draga moja, na vašo vpraša-

nja sem že velikokrat odgovarjala. Tudi pred kratkim ste imeli objavljen moj odgovor, a ste ga žal spregledali. V službi so z vami zadovoljni in ne vidim razloga, zakaj vam ne bi še podaljšali delovnega razmerja. Sinu se učni uspeh popravlja in vse skupaj bo začel resneje jemati. Do očeta ima odpor, zato ne išče njegove bližine. Starejša hči bo diplomirala in vidim ji dva otroke. S svojim življenjem je sedaj zadovoljna. Druga hči bo najkasneje v enem letu spoznala sorodno dušo in odšla živeti na svoje. Mlajša hči ima pred seboj večje projekte, med njimi je tudi magisterij – in vidim ji svetlo in lepo prihodnost. Zanj vam ni treba skrbeti, ona točno ve, kaj si želi, in se bo potrudila, da vse to dose-

že. Glede moža sem vam že večkrat pisala. Ne pričakujte, da se bo spremenil, ker on niti ne pomisli, da bi bilo kaj narobe in mu tako življenje preprosto odgovarja. Samo vi ste tisti, ki lahko kaj spremenite. Pri vašem bratu ne vidim, da bi njegova partnerka naredila tisto, česar vas je strah glede otrok. V odnosu imata težave, ampak za zdaj še ostajata skupaj. Ona ima svoje predstave in težko si bosta prišli blizu. Skušajte se ne obremenjevati glede tega, se ne vmešavati. Tudi kmetija še ostaja, saj kot vidim, bratu veliko pomeni, čeprav tega ne pokaže. Nad seboj ima veliko skrbi in bremen, ne zna si pomagati. Vajin odnos se bo v prihodnosti izboljšal, saj bosta imela tudi neki skupen cilj. Lep pozdrav!

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

NAGRADNA KRIŽANKA

Ta knjiga je lepo in koristno darilo hkrati. Trda vezava, 72 strani.

Prej, ko se otrok spozna z zemljevidi in dobi občutek za zemeljsko oblo, razporeditev celin in držav, njihovih glavnih mest, zastav ter značilnosti, bolje se bo znašel v šoli in v vsakdanjem življenju. V Otroškem atlasu sveta s posodobljenimi podatki boste skupaj z otrokom svet odkrivali na preprost in zanimiv način.

Redna cena knjige je 19,99 eur, nova cena knjige je le 11,99 eur+poština.

11⁹⁹ EUR * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

GORENJSKI GLAS	OZKA DOLINA, TESEN	KRISTUSOV UČENEC	ŽILA DOVODNICA	REKA V GRČJI	KRAJ PRI KRANJU	JOŽE CIUHA	VULKANSKA KAMNINA	REKA NA HRVAškEM	DALMATINSKA ANA	KRALJICA PRI SAHU	OLJKIN PLOD	KNJIŽEVNIK	IZADORA	PESNICA MAURER	GLAVNO MESTO JORDANIJE
DOLINA OB REKI SAVINJI												9			
FILOZOFSKA SMER		11													
ČISTILO ZA OBRAZ						BAROČNA UTICA									
EVROPSKO VESOLJSKO ZDRUŽENJE					ZEMLJIN SATELIT	GL. MESTO MONGOLIJE			RIMSKI POZDRAV					ALFRED NOBEL	
SIMONA TOPLAK			MESNI IZDELKI		ODPRTO OGNJIŠČE		4		OBLJUDENO PODROČJE	UMETNOST			7	STANKO FILIPIČ	STAR GERMAN
ORODJE ZA KOŠNJO			STRIŽENJE			NAPAD					@				
AMERIŠKI REŽISER (ROBERT)						ZGODOVINARKA VREČKO								ALUMINIJ	
GORENJSKI GLAS	VOZNIK PLOVILA		ILUSTRACIJA				14	FRANCOŠKI VOZNIK F-1 (JEAN)	SOL SEČNE KISLINE					VPLIV NA ODOLOČITEV, OZIRANJE	
CENT (ZAST.)			TANČICA, PAJCOLAN					ZMAGA PRI SAHU				ATA		METRIČNI POUČENJE, IKTUS	
ŽIVALSKI IZRASTEK								SEBIČNOST							
TRIK ZVIJAČA				REKA V ITALJI				RUDOLF MAISTER					1		
														HERNIJA	
														PRESTOL	

SESTAVIL: F. KALAN	OBRAT ZA LAKIRANJE	FINA SADRRA	NEPRIJETEN VONJ	ŠIFRA	RUSJANOVO LETALO	RUSKA VLADARSKA RODBINA	IGRALKA THURMAN			ATLETINJA ZUPIN	ČEBELJI PRODUKT	OTOMAN			
NEMŠKI SAHIST (EMANUEL)						15	LIGNJI (ZARG.)								
ŠPANSKI REŽISER (PEDRO)	17						VPREŽNA ŽIVAL								
TROPSKA ZACIMBA				13				MOČVIRSKA MRZLICA		DEDNA ZASNOVA		5		REŽISER FORMAN	TROS
VRBA IVA (NAREČNO)					MUSLIMANSTVO	BARTOLOV ROMAN				KANADSKI PEVEC (BRYAN)					
						ANJA TOMAŽIN				IZVID (KNJIŽNO)					
KOTNA MERA							KOŠARKAR LAKOVIČ			SIPEK PESEK					
										PISATELJ ŠELIGO					
NEIL SEDAČKA			STALO												
			DREVO TROPSKE AFRIKE			12				ZAREZA PRI SODU, OTOR				8	
ITALIK					POPOLNA ZMAGA PRI TAROKU					IGRALKA POČKAJ					
					RADIJ					ZAMERITEV					
PLETENA KOŠARA Z ROČAJEMA	6					LETALSKO GORIVO								KOSOVSKE PLESNIK (ESAD)	MODEL VOZILA RENAULT
PRIJETEN VONJ						ZALIV OB SAHALINU									

S pomočjo skrbno izbranih receptov v tokratni izdaji, boste dosegli nove užitke in znano čarovnijo okusa na najslajši možni način. Izbirate lahko med recepti za krhka peciva, kekse brez peke in razne ostale slaščice. Naj vam bo kuharica vir navdih in najboljši pomočnik pri načrtovanju in preživljanju najlepših trenutkov z družino in prijatelji.

218 strani, 150 x 200 mm, spiralna vezava
Cena knjige je **12⁵⁰ EUR** * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

OSEBA, KI JEMLJE	3														
AMERIŠKA POVRŠINSKA MERA										KATJA EMAN					
ALMODOVAR ARAGON EKUMENA KINEL MEKULI		OKRAS V ARABSKEM SLOGU	AMERIŠKA OBVODNA ŽIVAL												STOJAN AUER
LILJI PODOBNA CVETLICA															16
RENUJ										PESNICA CERNEJ					
										GRŠKA ČRKA					
VRLINA, KREPOST										10				PISATELJ CANKAR	PRITJSK MNOŽICE
BISTVO, VSEBINA															ŠAHOVSKA FIGURA
										NAPR. ZA PRENOS TV SIGNALOV					
										TREND OBLAČENJA					
MESTO NA NIZOZEMSKEM														VARJENI SPOJ	
														TIRNICA, KOLOTEK	
SILICIJ										TRAVA DRUGE KOŠNJE					
										KONEC POLOTOKA					
VISOK CERKVENI NASLOV															2
SIMFONIJA RIMSKI KORSAKOVA															LADO JAKŠA

Lunin koledar po mesecih s setvenimi podatki vas bo v letu 2019 oskrboval z napotki za izvajanje različnih aktivnosti (sajenje in setev po navodilih Miše Pušenjak, strokovnjakinje za zelenjadarstvo., hujšanje, sekanje posameznih vrst lesa in drugo) v bukvah je tudi HOROSKOP ZA LETO 2019, ki bo v znamenju MERKURJA – vladarja razmišljanja.

52 strani, 235 x 320 mm, cena koledarja je **7³⁰ EUR** * poština

Koledar lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če ga naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjski-glas.si

Gorenjski Glas

- 1. nagrada: vzglavnik Slovenska postelja
- 2. in 3. nagrada: knjiga Melanda

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 28. decembra 2018, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18

DRUŽABNA KRONIKA

ŽENSKI VEČER

V Elanovi prodajalni v Begunjah so pripravili poseben dogodek, namenjen nežnejšemu spolu; Helena Blagne pa je konec tedna razprodala ljubljansko Halo Tivoli.

Alenka Brun

Ladies' night z Nino Šušnjara so naslovlili ženski večer, ki ga je Elanova prodajalna v Begunjah gostila pretekli četrtek. Moči so elanovci združili še s priženskah zelo priljubljenim avtomobilom, simpatičnim minijem. Prisotnim na večeru so razkazali tudi nov smučarski muzej, nežnejši spol so razvajali s popusti in nagradno igro; družili pa so se tudi z znano slovensko modno oblikovalko Nino Šušnjara.

Nina je ta večer na ogled postavila nekaj kosov oblačil nove kolekcije Anomalia, med njimi pasobilo ponosno

razstavljene tudi posebne smuči z njenim pečatom. Ta zgodba pa se začne s praznovanjem Elan W Studia, ki v sezoni 2018/19 praznuje 15 let ustvarjanja smuči za ženske. In ob obletnici so elanovci povabili k umetniškemu sodelovanju štiri uspešne, a izjemno različne ženske, ki jih vse družijo ljubezen do smučanja: Kanadčanki, tudi prijateljici in smučarski krosistki Kelsey Serwa in Brittany Phelan ter Slovenki: teniško igralko Polono Hercog in že omenjeno Nino Šušnjara. Slednja pravi, da se je odločila predvsem za dizajn, ki bi ga tudi sama želela videti na smučeh. Tako so nastale smuči v barvnih tonih in v duhu znamke Susnyara, navdih pa je

poiskala v surovosti okolja. Večer je minil v prijetnem in modnem vzdušju.

Helena Blagne pa je ponovno navdušila. V razprodani Hali Tivoli je na sobotnem koncertu zapela skladbe, ki so zaznamovale njeno kariero ter nove uspešnice s prihajajočega albuma. Osupnila je tudi s svojo podobo: najprej je nastopila v glamurozni rdeči obleki, kasneje pa je rdečo zamenjala zlata. Na odru so se glasbeni divi pridružili številni glasbeni gostje in prijatelji: Manca Špik, Kvatropirci, Marko Hatlak s skupino, Raay, Elvis Jackson in spremljevalna skupina Sopranos. Občinstvo je pred Heleninim nastopom ogrevala vrhunska zasedba Marko Hatlak Band, se je pa

Hatlak Blagnetovi na odru pridružil tudi kot gos, večer pa je diva po bučnem aplavzu zaključila s pesmijo Va pensiero iz opere Nabucco.

Pa vendar smo že takoj vedeli, da bo Tivoli razprodan tisti trenutek, ko je Helena napovedala svoj decembrski koncert. Medije in peščico res pravih oboževalcev je novembra povabila v ljubljansko Kavarno Sputnik, kjer je predstavila nastopajoče, v kratkem druženju pa nas razveselila tudi z glasbenim nastopom. Kot najuspešnejša slovenska izvajalka vseh časov je za svoj zadnji album, 10 izbranih – Zlata Kolekcija (2011) od Založbe Dallas Records – iz rok Gorana Lisice - Foxa – prejela tudi zlato ploščo.

Modna oblikovalka in televizijski ter modni obraz Nina Šušnjara in Lucija Gubenshek / Foto: A. B.

Za kupce sta na damski večer skrbeli tudi prodajalki Mojca Perkovič in Miranda Sodja. / Foto: A. B.

Glavni izvršni direktor Elana Jeffrey Tirman (četrti z desne) z ekipo Elana / Foto: A. B.

Direktor zimske divizije pri Elanu Leon Korošec nam je pokazal večerni modni kotichek in smuči Nine Šušnjara.

Za album 10 izbranih – Zlata Kolekcija (2011) je od Založbe Dallas Records – iz rok Gorana Lisice - Foxa – Helena Blagne prejela zlato ploščo. / Foto: Tina Dokl

Helena Blagne je na sobotnem koncertu v ljubljanski Hali Tivoli osupnila v rdeči glamurozni obleki, delu modnega oblikovalca Roka Čibeja. / Foto: arhiv organizatorja (Aleš Žnidaršič)

VRTIMO GLOBUS

Ariana Grande ženska leta

Ariana Grande (25) je na podelitvi Billboardovih nagrad prejela najprestižnejšo nagrado za žensko leta. »Zelo sem hvaležna. Za menoj je najboljšo leto in obenem najhujše v vsem mojem življenju,« je v zahvalnem govoru povedala pevk, ki je spomladi prekinila razmerje z Macom Millerjem, ki je septembra storil samomor, ter stopila v zvezo s Petom Davidsonom, s katerim pa sta se kmalu razšla. S pesmijo Thank you Next je pristala na prvem mestu lestvice, njen videospot pa je v 24 urah dosegel rekord gledanosti.

Nevarno dirkanje Candace Cameron

Zvezdnica serije Polna hiša Candace Cameron Bure (42) je po nesreči s kartingom pristala v bolnišnici. »Jaz sem kriv, jaz sem nori voznik. Nesreča je bila v celoti moja krivda. Poskušal sem jo zriniti in prevzeti vodstvo, a se je obrnilo zelo slabo,« je priznal igralkin brat Kirk. Cameronova je na družabnih omrežjih objavila fotografijo iz bolnišnice in sporočila, da so njene kosti ostale cele in da je dobila le nekaj modric.

Največ nominacij za Cardi B in Kedricka Lamarja

Znani so nominiranci za grammyje, eno največjih nagrad v svetu glasbe. Cardi B (26) in Kedrick Lamar (31) sta jih prejela največ, po pet, takoj za njima pa sta pristala Lady Gaga in Drake. Cardi B je za novico izvedela, ko je zapuščala sodišče, kjer se je zagovarjala zaradi napada nad dvema natakarcama v striptiz baru. Za pevko je bil to uspešen dan, saj je poleg številnih nominacij iz sodišča odšla brez kazni. Kdo bo prejel največ grammyjev, bo znano 10. februarja.

Michelle preklcala zaroko

Pevka zasedbe Destinys Child Michelle Williams (40) je preklcala zaroko in se razšla z dve leti mlajšim pastorjem Chadom Johnsonom. »Stvari se niso izšle po načrtih,« je zapisal Johnson, pevka pa se je na to odzvala s sporočilom, da ne želi uničiti še ene zveze. Novico o koncu zaroke sta sporočila na dan, ko je izšel pevkin nov singel z naslovom Fearless. Par se je zaročil aprila letos.

Kranjčanka Tina Pavlin je modna oblikovalka. Njene kreacije so tudi del ponudbe ljubljanske Zoofe, ustvarja pa v ateljeju v Kranju. V svojih idejah je precej vsestranska, tokrat pa je svojo kreativnost preizkusila tudi pri ustvarjanju decembrskih oziroma božičnih okrasov, kot so venčki. / Foto: A. B.

N JAZ, MIDVA IN MI

Živa knjižnica

MOJCA LOGAR

Morda boste rekli, kakšna pa naj bo knjižnica, v njej mora biti vrvež in živ žav. Ljudje prihajajo, si izposojajo knjige, revije in časopise, tu so dogodki, predavanja, literarni večeri, igralnice, v današnjem času še marsikaj drugega.

Pa vendar so t. i. žive knjige nekaj posebnega. Povabijo ljudi, ki so pripravljene deliti svoje zgodbe, kaj zgodbe, svoje izkušnje, svoje življenje. Tako na štiri oči. Prideš, živa knjiga te čaka, usedeta se nekam na samo in lahko vprašaš, prisluhneš, preveriš. Prvič sem si izposodila 'živo knjigo' in bila sem navdušena. Čas izposoje 'žive knjige' je trideset minut brez podaljšanja, ker je čakalna vrsta dolga. Izposodila sem si »najstarejšo knjigo«, gospo, ki je preživela Auschwitz. Gospa šteje več kot devetdeset let, je povsem bistrega uma, za pomoč pri histori uporablja bergle. Takoj me vpraša, ali me to zanima. Začne pripovedovati zgodbo dvajsetega stoletja, ki se zanjo začne na Primorskem. Fašizem se je zažrl v srca ljudi, revščina je bila huda, fantom so v Balillah nudili kakšen priboljšek, pa so šli, so morali iti. Potrdila je moje vedenje in prepričanje. Tudi ona se natančno spomni datuma 9. 9. 1943, s kom je bila, kaj je počela. Mislili so, da bo trpljenja konec, pa je prišlo še eno, nacistično. Sloga Primorcev je razumljiva, gospa je delala v odporišnem gibanju in po invaziji na Normandijo je bila zajeta, odpeljana v Auschwitz. Stara je bila 18 let. Domov se je vrnila jeseni leta 1945, se takoj vključila v delo mlade domo-

vine, vstopila v šolo in začela novo življenje. Je mogoče leta taborišča izbrisati iz spomina ali taborišče ves čas živi v njej? Starejša kot je, bolj se tega zaveda. Pogosto obiskuje taborišče zlasti z mladimi. Ko jim nekdo v živo pripoveduje, bil sem v barki smrti, vreden sem bil toliko, kolikor sem imel zlatih zob in las. Zanimanje za obisk Auschwitza je vedno večje, navjati se je treba več mesecev vnaprej. Prehitro je minil čas, ko sem morala zapustiti mojo 'živo knjigo'. Nazadnje doda: Vse, kar smo pretrpeli, je bilo za našo zemljo, za slovensko besedo. Narod brez jezika je mrtev.

In kako je danes z našim jezikom? Glasno branje je za več kot polovico šolarjev stresno, ker imajo pri tem hude težave. Vejica, velika začetnica in dvojina so izginule vrste, slovenska pesem, literatura so nujno zlo, kar se bere, dokler se mora in za oceno. Tujke so stalnica. Lagala bi, če bi rekla, da je tako pri vseh mladih, seveda ni. Še pišejo pesmi, veliko knjig in pesniških zbirk se izda, če pa bi gledali povprečje, je stanje tako. Gotovo je to tudi ena od akcij knjižnic, da bi ljudje brali več. Knjižnice so postale prireditveni prostori, igralnice in zbirališča. Obiskovalcev na vseh teh dogodkih je veliko, število izposojenih knjig pa upada. Seveda imamo tudi elektronske knjige in medije, ki jih ljudje veliko uporabljajo, in vendar je stopnja znanja maternega jezika vedno nižja. Je to posledica globalizacije, načina življenja, narodne zavednosti, malodušja, hedonizma, šolstva, vzgoje?

Mojca Logar je profesorica geografije in zgodovine.

Dobro ali slabo

JANEZ LOGAR

Večkrat smo že pisali o t. i. medgeneracijskih prenosih. Govorimo o prenosu raznih psihičnih vsebin iz generacije v generacijo. Za preprosto razumevanje tega mehanizma ni tako pomembno, kako to deluje, bolj je pomembno, da danes to vemo in znanost to zna tudi dokazati. Pomembno je zavedanje, da smo vsi podvrženi tem psihičnim zakonitostim. Srečujem veliko ljudi, ki se jim je življenje zapletlo preko razumnih meja. Pogosta je pripomba: »Zakaj se mi to dogaja, saj nisem slab človek in nisem nikomur storil nič žalega.«

Torej, kaj se prenaša iz roda v rod? Trpljenje in veselje. Nad veseljem se ne pritožujemo, razen da ga je premalo. Na našo nesrečo nismo upravičeni do večjih količin sreče, dokler se ne soočimo s trpljenjem. Tega odrivamo vse življenje. Želimo poudariti, da sta trpljenje in veselje celota. V naši moči je zmanjševati trpljenje in povečevati veselje. Ta moč nam je bila dana ob rojstvu in jo lahko uporabimo, ko odrastemo in prevzamemo odgovornost zase. Ne glede na to, da se to trpljenje vali iz roda v rod, se mi vedemo, kot da to ne obstaja: naši pradedje so umirali na ruski, soški, španski, afriški ... fronti in se soočali z največjimi možnimi strahovi in grozotami. Doma so jih čakale žene v strahu, kaj bo. Otroci so več let odraščali brez očeta – to je za otroka vedno šok in žalost. V vojnih časih si ne moremo predstavljati, koliko žensk in otrok je bilo posiljenih. Danes zago-

tovo vemo, da spolni zločini uničijo življenje, še posebno, če je bilo to v otroštvu. Spolne zlorabe vedno opustošijo, uničijo človeka in ga preplavijo s sramom, gnusom in ponižanjem. Milena Miklavčič piše, koliko je bilo teh grozodejstev po naših vaseh. Danes vemo, kako zelo je škodljiv tepež za otroke, včasih so jih pa pretepali brez slabe vesti. Danes si še težko priznamo, da otroci ločenih staršev vedno trpijo, ker se ati in mami nimata več rada. Vsaj z današnji čas lahko zapišemo, da večina našega trpljenja izvira iz nehumanih, nečloveških, zlorabljaljajočih, nespoštljivih, nedopustnih odnosov in naših nesprejemljivih dejanj do sebe in drug do drugega: v zakonih, v družinah, v podjetjih. Te kepe ali ti čustveni baloni se iz roda v rod pretakajo in mečejo ta človeška bitja drugemu proti drugemu. Res je, da se to dogaja na podzavestnem nivoju, še bolj je pa res, da zelo zavestno trpimo, kar se odraža na naših nesrečnih življenjih. Dodatna resnica je, da bomo naredili vse in se izogibali notranjemu, psihičnemu, čustvenemu trpljenju.

Koristilo nam bo, ko se bomo začeli spraševati, kje je trpljenje vstopilo v naš rod, v naš družinski sistem. Kot odrasli ljudje moramo sprejeti odgovornost zase in za potomce: naša dobra dela se bodo množila in valila naprej, naša slaba dela bodo dušila naše otroke, vnuke ... Izbiramo sami.

Janez Logar je terapevt v zakonskem in družinskem centru Toplina v Kranju. e-pošta: janez.logar@toplina.net

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA DANICA DOLENC

Po božiču diši

Adventni venčki so že na vhodnih vratih, prvi sveči že gorita, pečen je adventni venec z rozinami za k popoldanskemu čaju. Tisti mali adventni predalčnik, ki je ob vsakem predalčku drugače poslikan, mora biti do vrha poln samih presenečenj: piškotki, bomboni, medvedki, pentlje, sponke za lase, glavnički, zapestnice, radirke in šilčki, srčki, ježki ... Mame in babice naj pa pridno pečejo po samih preizkušanih receptih.

Marijini navadni piškoti z modelčki

Potrebujemo: 1 kg moke, 40 dag sladkorja v prahu, 40 dag masla, 4 cela jajca, 2 zavitka vanilijevega sladkorja in 2 zavitka pecilnega praška.

Zmehčano maslo dobro zmešamo s sladkorjem in vanilijevim sladkorjem, dodamo vsako jajce posebej in pol minute zvrkljamo. Nato masleno maso počasi potresamo z ostro moko in oblikujemo testeno klobaso, ki naj čaka v hladilniku. Odrežemo kos, ga ponovno pregnetemo, če je premokro, potresemo še z ostro moko, zvaljamo za okrog tri milimetre na debelo in izrežemo figurice. Naj bodo vmes smrečice, lunice, zvezdice, škornji, angelci, ptički itd. Zložimo jih v pekač na papir za peko in pečemo pri 180 stopinjah Celzija približno 10 minut.

Olgini dišeči medeni piškoti

Potrebujemo: 7,5 dag masla, 1 manjše jajce, 28 dag moke, 5 dag medu, pol vrečke pecilnega praška, 1 jedilno žlico cimeta, 10 dag rjavega sladkorja.

Zmehčano maslo najprej penasto zmešamo s sladkorjem, dodamo jajce, ogret med, cimet potresemo skupaj s presejano moko in zgnetemo testo. Počiva naj vsaj pol ure, nato pa ga razvaljamo in razrežemo z modelčki. Poljubno izrezane figurice polagamo na papir za peko v pekaču in spečemo pri 180 stopinjah Celzija.

Orehovi poljubčki

Potrebujemo: 1 kg moke, 2 zavitka pecilnega praška, 50 dag sladkorja v prahu, 60 dag margarine ali masla, 4 zavitke vanilijevega sladkorja, 50 dag zmletih orehov, 4 rumenjake, 4 žlice ruma.

Testo zgnetemo iz vseh sestavin. Eno uro naj počiva v hladilniku. Nato iz orehove mase oblikujemo za majhen oreh velike kroglice. Nalagamo jih v pekač na papir za peko tri centimetre narazen in na vsakega pritisnemo pol orehovega jedra ter jih tako malce sploščimo. Pečemo jih pri 175 stopinjah 12 minut. To so krhki piškotki, zato pazimo, kako jih pobiramo s pekača.

Janeževi piškoti

Potrebujemo: 30 dag sladkorja, 4 jajca, žlica janeža, 25 dag moke. Sladkor in jajca stepamo na robu štedilnika, da se oboje zgosti, nato še četrto ure. Nazadnje primešamo zmlet janež in moko ter iz tega testa nabrizgamo majhne obroče na peki papir. Piškoti naj 2 uri čakajo v pekaču na toplem, nato jih spečemo pri 180 stopinjah Celzija.

Tunin zrezek in puranji medaljoni

ERIKA JESENKO

Čeprav je tunin zrezek s paprikami nadvse okusen, nas tudi pikantni puranji medaljoni ne bodo razočarali.

Za pripravo tuninega zrezka s paprikami potrebujemo: 4 večje zrezke tunine (debeli približno 1 cm), pol dl olivnega olja, 1 rdeča paprika, 1 zelena paprika, 1 rumena paprika, sol in poper.

Priprava paprik: Paprike očistimo, jim odstranimo semena ter jih narežemo na tanjše rezine. Ponev segrejemo, prilijemo 2 žlici olivnega olja in na njem na hitro popečemo paprike. Na koncu paprike po okusu posolimo in preložimo na krožnik.

Priprava tunine: Zrezke opere, osušimo ter jih z

obeh strani premažemo z olivnim oljem. Ponev močno segrejemo in nanjo položimo zrezke. Na vsaki strani jih pečemo samo eno minuto in pol. Nato zrezke postavimo na krožnik, jih pokrijemo ter počakamo 5 minut. Pred postrežbo po okusu posolimo in popopravimo.

Serviranje: Na krožnik zraven izbrane priloge serviramo pečeno papriko in nanjo postavimo tunine zrezke.

Nasvet: Nekatere vrste tunina so že same po sebi slane, zato velikokrat zrezkov ni treba dosoljevati.

Za pripravo pikantnih puranjih medaljonov potrebujemo: 0,5 kg puranjih medaljonov, 3 stroke česna, pol

žličke čilija, 1 žličko mlete rdeče paprike, pol žličke suhega rožmarina, pol žličke suhega majarona, 3 žlice olivnega olja, 2 ščepeca soli, 1 ščepec popra.

V skodelici zmešamo čili, mleto rdečo papriko, rožmarin, majaron, sol in poper.

Česen olupimo, ga na drobno nasekljamo in dodamo k mešanici začimb. Vse skupaj zalijemo s tremi žlicami olivnega olja in premešamo. S pripravljeno mešanico dobro premažemo puranje medaljone. Medaljone nato za pol ure postavimo v

hladilnik. Ponev močno segrejemo in na njej z obeh strani popečemo puranje medaljone.

Nasvet: Meso mariniramo že en dan prej in ga naslednji dan le spečemo. Tako se bodo začimbe še bolj vpile v meso.

V Kranju decembra ni dolgčas

Potem ko sta prejšnji teden odhajajoči župan Boštjan Trilar in novi župan Matjaž Rakovec simbolično prižgala lučke in napovedala prve prireditve, bo v Kranju živahno vse do novega leta.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Minuli teden je s tradicionalnim prižigom lučk tudi gorenjska prestolnica vstopila v praznični čas. Poleg svetleče okrasitve bodo zadnje letošnje tedne in dneve zaznamovali številni praznični dogodki.

Ob zvokih Lee Sirk je mesto že prvi dan Prešernega

decembra obiskal škrat Kranček, ki je otroke povabil na številne dogodke, ki bodo še sledili v decembru. Otroci se bodo namreč ves december lahko družili v Pravljičnem gozdčku na Glavnem trgu, v katerem bo poleg številnih lesenih živali stala Božičkova hiška, pred njo pa prave sani in poštni nabiralnik za skrite želje in prijazna voščila. V

pravljicnem gozdčku bodo otroci lahko vsak četrtek in nedeljo ob 17. uri prisluhnili pravljici, gledali predstavo ali glasbeno ustvarjali, prav vsak večer pa se bo iz zvočnikov ob 18. uri oglasila pravljica za lahko noč. Prešerni škrat Kranček otroke že danes vabi na krašenje božične smrečice ter na izmenjevalnico igrač.

Po Miklavžu bo 25. decembra ob 17. uri v mesto prišel Božiček s spremstvom snežne vile ter Ritmično škatlasto pravljico Murata & Josa. Zadnji decembrsko nedeljo, 30. decembra, ob 17. uri bo na obisku tudi Dedek Mraz s pravljicnim glasbenim spremstvom in Romano Krajnčan.

V mestu bo vsak četrtek v decembru dišalo po veganski kuhinji in prazničnih dobrotah. Na Petrkovem odru ob cerkvi se bodo od četrta do nedelje ob 19. uri oglasili odlični ritmi in melodije džez in bluesa.

Začetek Prešernega decembra je tudi letos v stari Kranj privabil množico ljudi. / Foto: Primož Pičulin

Prižig lučk sta letos skupaj pospremila aktualni župan Boštjan Trilar in novoizvoljeni župan Matjaž Rakovec. / Foto: Primož Pičulin

Prešerno bo tudi na Glavnem trgu. Zaigrali bodo Tuba božički (15. december ob 11. uri), Orleki (26. december), Big Band s Primožem in Gregorjem Grašičem, Alenko Godec in Otom Pestnerjem

(27. december), 28. decembra v goste pride energična Nina Pušlar, 29. decembra bodo mesto z rokenrolskimi ritmi napolnili Rok'n'band, v novo leto pa bodo popeljali Marko Vozelj in Mojstri.Praznično

okrašeno mesto s Prešernovimi verzi bo dišalo tudi po prazničnih dobrotah, krasile ga bodo adventne stojnice, vabijo pa tudi na Layerjev praznični sejem, ki prinaša izdelke domačih ustvarjalcev.

Gorenjski glas nagrajuje zvestobo.

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

Spoštovani naročnice in naročniki Gorenjskega glasa, če ste na naš časopis brez prekinitve naročeni že vsaj deset let, potem ste z malo sreče pri žrebu lahko dobitniki enega od lepih novoletnih daril, ki jih Gorenjski glas poklanja svojim zvestim naročnikom:

Pralni stroj Elektrolux

Mešalnik Elektrolux

Likalnik Elektrolux

Veliko novoletno žrebanje bo 21. decembra 2018.

Splača se biti del naše velike družine, povejte naprej!

Zgodbe pogumnih alpinistk

V Slovenskem planinskem muzeju so gostili pogovor z alpinistkami, ki so sodelovale pri nastajanju razstave Korajža je ženskega spola in priloge k tej razstavi Na štiri oči. Zaključili so s podelitvijo nagrad najboljšim fotografom na natečaju #Ljubimgore 2018.

NEŽA ROZMAN

Mojstrana – Gore so del življenja skoraj vsakega Slovenca; nekateri jih občudujejo le od daleč, spet drugi se neustrašno podajo v njihov objem. Prav o zadnjih je tekla beseda na pogovornem večeru, na katerem so tokrat sodelovale ženske, neustrašne alpinistke, ki so s poslušalci delile svoje hudo domišljne, iskrene in včasih boleče življenjske zgodbe. Pogovor je vodila Saša Mesec, sodelovale pa so še: Irena Mrak, Marta Krejan Čokl in Mojca Stritar Kučuk. Vsaka od govornic o gorah piše na svoj način in skozi besede prikazuje ljubezen do gora. Pogovor se je dotikal predvsem statusa žensk v športu, v katerem prevladujejo moški in dosežki letih večkrat štejejo za pomembnejše. Sogovornice so se strinjale, da je proti moškim kolegom treba včasih nastopiti ostro in zahtevati, da se delo pravično in smiselno porazdeli. Ženske na odpravah niso »le za kuhanje«, so bile sklepne in

Neustrašne alpinistke (z leve): Irena Mrak, Mojca Stritar Kučuk, Marta Krejan Čokl in Saša Mesec / Foto: Neža Rozman

do daleč, spet drugi se neustrašno podajo v njihov objem. Prav o zadnjih je tekla beseda na pogovornem večeru, na katerem so tokrat sodelovale ženske, neustrašne alpinistke, ki so s poslušalci delile svoje hudo domišljne, iskrene in včasih boleče življenjske zgodbe. Pogovor je vodila Saša Mesec, sodelovale pa so še: Irena Mrak, Marta Krejan Čokl in Mojca Stritar Kučuk. Vsaka od govornic o gorah piše na svoj način in skozi besede prikazuje ljubezen do gora. Pogovor se je dotikal predvsem statusa žensk v športu, v katerem prevladujejo moški in dosežki letih večkrat štejejo za pomembnejše. Sogovornice so se strinjale, da je proti moškim kolegom treba včasih nastopiti ostro in zahtevati, da se delo pravično in smiselno porazdeli. Ženske na odpravah niso »le za kuhanje«, so bile sklepne in

pa pripomnile, da je biti v odpravi zgolj z ženskami včasih enostavnejše kot z moškimi. Večer so izkoristili tudi za odprtje fotografske razstave #Ljubimgore 2018, ki združuje najboljše fotografije istoimenskega natečaja, ki ga vsako leto priredijo

Planinska zveza Slovenije, Planinski vestnik in podjetje Cewe. Prvo mesto je letos osvojil Peter Pehani s fotografijo Četverica sestopa, drugi je bil Danilo Lesjak s fotografijo Štiri planike, tretje mesto pa je pripadlo Robertu Brezigarju za fotografijo S pogledom proti Vršiču.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sreda, 12. 12.
15.00 A JE TO! PAT IN MAT ZNOVA V AKCIJI
18.25 SMRTONOSNI STROJI
21.10 KURS: PREKLETSTVO GLOBINE
16.45 GRINCH, sinhro.
14.50 NAJVEČJI DAR
16.20, 18.45 BOHEMIAN RHAPSODY
20.45 ZVEZDA JE ROJENA

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sreda, 12. 12.
16.00 SPIDER-MAN: NOVI SVET, 3D, sinhro.
17.20, 20.30 SMRTONOSNI STROJI
18.50 SMRTONOSNI STROJI, 3D
15.30, 20.50 ROBIN HOOD
19.50 MAGIČNE ŽIVALI: GRINDELWALDOVA HUDODELSTVA
21.15 VDOVE
16.20, 18.10 GRINCH, sinhro.
17.00 GRINCH, 3D, sinhro.
17.50, 20.00 BOHEMIAN RHAPSODY
18.15 ZVEZDA JE ROJENA

LINHARTOVA DVORANA, RADOVLJICA

Četrtek, 13. 12.
11.00 BOHEMIAN RHAPSODY

Petek, 14. 12.
20.00 HIŠA, KI JO JE ZGRADIL JACK

Sobota, 15. 12.
16.00 ČAROBNA ZIMA V MUMINDOLU, sinhro.
18.00 POJ MI PESEM
20.00 HIŠA, KI JO JE ZGRADIL JACK

Nedelja, 16. 12.
16.00 ČAROBNA ZIMA V MUMINDOLU, sinhro.
18.00 TATIČI
20.15 POJ MI PESEM

Ponedeljek, 17. 12.
20.00 HANNAH

KINO ŽELEZAR, JESENICE

Četrtek, 13. 12.
16.30 GRINCH, sinhro.
18.15 BOHEMIAN RHAPSODY
20.30 ROBIN HOOD

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Torek, 11. decembra, in četrtek, 13. decembra
19.30 Ivan Cankar: OB ZORI (v dvorani PGK)

Sreda, 12. decembra
19.30 Ivan Cankar: OB ZORI (v dvorani PGK)
20.00 Asher Kravitz: JUDOVSKI PES (v Stolpu Škrlovec)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Torek, 11. decembra
18.00 Gimnazija Jesenice: Božično-novoletni koncert in dobroteljni bazar

Sreda, 12. decembra, in četrtek, 13. decembra
17.00 Gledališka šola: ČARLI IN TOVARNA ČOKOLADE

Za »naj projekt« izbrali Košnjo u snožet

CVETO ZAPLOTNIK

Škofja Loka – Zveza slovenske podeželske mladine, katere del so tudi gorenjska društva, praznuje letos 25-letnico delovanja. Praznično leto je zaključila s prireditvijo v gostilni Pri Japu v bližini Šentvida pri Stični, kjer so

tudi prvič podelili nagrado za »naj projekt podeželske mladine«. Vsako društvo podeželske mladine je lahko na natečaju sodelovalo z enim projektom, ki je pomenil novo idejo, prispeval k večji prepoznavnosti društva in povečanju števila članstva ali prinesel za društvo pomembne

ekonomske učinke. Komisija je izmed prispelih predlogov izbrala pet najboljših, ki so jih društva predstavila na prireditvi. Posebna komisija je za najboljši projekt izbrala Košnjo u snožet, ki jo je Društvo podeželske mladine Škofja Loka pripravilo avgusta na terenih smučišča Cerkno.

Prirediteljem je uspelo, da so na enem mestu zbrali največ koscev doslej, skupno 570, ki so kosili »na roke«, s kosami, in se s tem vpisali v Guinnessovo knjigo rekordov. Najmlajši kosci so šteli šestnajst let, najstarejši 88 let, med kosci pa je bil tudi predsednik države Borut Pahor.

Novo priznanje za Veliko planino

Kamnik – Dvodnevni turistični paket doživetja na Veliki planini je prejel priznanje kot eden izmed najatraktivnejših turističnih paketov v akciji Slovenia's Hidden Gems (Skriti dragulji Slovenije), ki jo je pripravil Radio SI. Nagrado je v imenu Zavoda za turizem, šport in kulturo Kamnik, ki je pripravil omenjeno doživetje, prevzela Nina Irt, vodja sektorja turizem. Ob tem je odgovorni urednik Radia SI Darko Pukl poudaril, da gre za paket, ki je izjemno primeren za tuje turiste, ki obiščejo Slovenijo.

Prešerno in dobrodelno

Kranj – V Gimnaziji Franceta Prešerna bodo jutri ob 17. uri pripravili prireditev Prešerno in dobrodelno, na kateri se predstavijo talenti z njihove šole, nastopil pa bo tudi njihov lanski maturant, finalist oddaje Slovenija ima talent Tilen Lotrič. Po prireditvi bodo s prodajo izdelkov zbirali sredstva za šolski sklad, med prireditvijo pa bo potekala tudi dobrodelna dražba rekvizitov znanih športnikov, tudi njihovih nekdanjih dijakov. Zbrana sredstva bodo namenili družini nekdanjega dijaka Robija Dovžana, ki je v nedavnih poplavih izgubil dom.

desetdnevna vremenska napoved

tedenski koledar

Torek 11. 12. ☁ -3/5 °C	Sreda 12. 12. ☁ -4/4 °C	Četrtek 13. 12. ☁ -3/0 °C	Petek 14. 12. ☁ -3/1 °C	Sobota 15. 12. ☀ -5/2 °C
Nedelja 16. 12. ☁ -4/1 °C	Ponedeljek 17. 12. ☁ -2/2 °C	Torek 18. 12. ☁ 0/5 °C	Sreda 19. 12. ☁ -4/3 °C	Četrtek 20. 12. ☁ -3/3 °C

			vzhod	zahod
11. 12.	tor.	Danijel	7:34	16:16
12. 12.	sre.	Aljoša	7:35	16:16
13. 12.	čet.	Lucija	7:35	16:16
14. 12.	pet.	Dušan	7:36	16:17
15. 12.	sob.	Kristina	7:37	16:17
16. 12.	ned.	Albina	7:38	16:17
17. 12.	pon.	Lazar	7:39	16:17

LAŽJI SUDOKU

3			1		2		
		6	3				7
1	2	4			9		8
7		2	4		9		
		3	9	7		8	5
		5			6	7	
8	5		2			6	3
9					7	1	
		1		5			

Rešitev:

3	6	2	4	9	7	8	5
1	2	4			9		8
7		2	4		9		
		3	9	7		8	5
		5			6	7	
8	5		2			6	3
9					7	1	
		1		5			

TEŽJI SUDOKU

9	8					6	4
	3					7	
			7	4	9		
		6	1		8	9	
5							8
		3	5		2	4	
			8	7	5		
	6						9
7	5						8

Rešitev:

9	8					6	4
	3					7	
			7	4	9		
		6	1		8	9	
5							8
		3	5		2	4	
			8	7	5		
	6						9
7	5						8

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov.

Sestavil: B. F.

MESTNA knjižnica KRANJ

predavanje
IVAN O IVANU:
OB STOLETNICI CANKARJEVE SMRTI
Ivan Smiljanič
torek, 11. 12., ob 19.00, dvorana

potopis in predstavitev knjige
NAJVIŠJI VRHOVI CELIN
Viki Grošelj
sreda, 12. 12., ob 19.00, dvorana

kviz
KVIZ ZNANJA
Anže, Aljaž Božič
četrtek, 13. 12., ob 19.00, dvorana

Mestna knjižnica Kranj • prireditve@mkk.si • www.mkk.si
• prijava na e-obveščanje: http://info.mkk.si • portal za otroke: www.modripes.si • spletni leksikon: www.gorenjci.si
Vsi dogodki, prireditve in izobraževanja so brezplačni.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki **Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.**

PRIREDITVE

Predstavitve minule sezone tržiških alpinistov

Tržič – V četrtek, 13. decembra, se bo ob 18. uri v Razstavno-izobraževalnem središču Dolina začela tradicionalna predstavitev sezone Alpinističnega odseka Planinskega društva Tržič. Irena Mrak bo predstavila odpravo v Karakorum (Pakistan), Milan Meglič se je potikal v gorovju Altaj v Sibiriji, David Rogel bo strnil vtise o alpinističnem smučanju, Benjamin Vidmar bo predstavil letne vzpone odseka, Alenka Bevčič pa bo povedala nekaj o življenju tečajnikov na odseku.

Božič v srcu Karavank

Tržič – V petek in soboto, 14. in 15. decembra, se bo v Atriju Občine Tržič začela prireditev Božič v srcu Karavank. Ob 17. uri bodo nastopajoči in drugi sodelujoči pričarali čarobno predbožično vzdušje, kjer ne bo manjkalo dobre glasbe, zabave in ponudbe na stojnicah. Ob 19. uri bo začetek zabavno-kulturnega programa s KD Ignacij Hladnik Tržič, Ženskim pevskim zborom Dupljanke, predstavo VDC Kranj, enote Tržič z naslovom Obujamo pozabljene novoletne šege in navade, otroke bo razveseljeval Dedek Mraz, za dobro vzdušje pa bo poskrbel tudi glasbenik Gašper Rifelj. V soboto razstavljalci vabijo od 12. ure dalje, od 15. ure dalje pa bo zabavni program s pevskim zborom OŠ Križe, sledilo bo obdarovanje otrok z Dedkom Mrazom, ob 16. uri bo zbrane na noge dvignila Romana Krajncan, sledila pa bo otroška božična predstava mladinske gledališke skupine KUD Leše. Ob 17. uri se boste z baklami odpravili proti cerkvi svetega Jožefa s pevkami Folklorne skupine Karavanke.

Božično-novoletno srečanje za starejše krajanje

Goriče – KO RK Goriče vabi jutri, v sredo, 12. decembra, ob 17. uri v dvorano KS Goriče na božično-novoletno srečanje s kulturnim programom in pogostitvijo.

Predstavitve knjig in pogovorni večer

Naklo – Turistično društvo Naklo vabi danes, v torek, 11. decembra, ob 17. uri v Gostilnico Kresnik. Na pogovornem ve-

čeru bodo trije avtorji, zunanji sodelavci Gorenjskega glasa, predstavili svoje knjige. Janez Logar, zakonski in družinski terapevt, bo predstavil knjigo Jaz, midva, mi, Mojca Logar, profesorica geografije in zgodovine, bo predstavila knjigo Več kot sanje, Erika Jesenko pa bo predstavila knjigo Recepti za vse letne čase.

Medgeneracijske dejavnosti

Kranj, Cerklje, Šenčur, Preddvor – V Medgeneracijskem centru Kranj bo jutri, v sredo, 12. decembra, ob 18.15 predavanje o gobah, v četrtek, 13. decembra, bo ob 14. uri brezplačno osebno svetovanje o Bachovih esencah, v četrtek, 13. decembra, pa bo ob 17. uri predavanje Skrivnosti vzgoje uspešnih otrok. V Cerkljah bodo v TIC-u v torek, 11. decembra, od 15. do 19. ure brezplačne inštrukcije matematike, ob 16.30 pa boste tam lahko igrali tombolo. Pred domom Taber se bo v petek, 14. decembra, ob 10. uri začelo urejanje parka. V Domu krajanov Šenčur se bo danes, v torek, 11. decembra, ob 9.30 začela delavnica nemščine Klepetajmo po nemško, jutri, v sredo, pa bo ob 8.30 v Športni dvorani Šenčur telovadba za prožno telo. V TIC Preddvor bo v četrtek, 13. decembra, ob 9. uri umovadba za starejše. Za vse dejavnosti so obvezne prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Pohod na Pangršico

Kokrica – Društvo upokojencev Kokrica vabi pohodnike na vsakoletni pohod na Pangršico, ki bo v soboto, 15. decembra. Zbor bo ob 8. uri na avtobusnem obrčališču na Mlaki pri Kranju.

Razhodnja v neznano

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 22. decembra, pohodniški izlet Razhodnja v neznano. Skupne zmerne lahke hoje bo do tri ure. Izlet bo ob vsakem vremenu. Obutev in oprema naj bosta trenutnim vremenskim razmeram primerna. Informacije in prijave zbira do zasedenosti avtobusa Franci Erzin, tel. 041 875 812.

PREDAVANJA

Konservatorsko-restavratorski posegi na slikah

Jesenice – V Galeriji Kosova graščina se bo v četrtek, 13. decembra, ob 18. uri začelo predavanje konservatorke in restavratorke Zoje Bajde z naslovom O konservatorsko-restavratorskih posegih na slikah Marijino rojstvo in Smrt sv. Jožefa.

Tradicija izdelovanja suhih mesnin bogati našo kulinarčno ponudbo. Knjiga je namenjena vsem, ki želijo obogatiti svoja praktična znanja o pripravi mesa ter izdelovanju klobas, salam in želodcev.

Cena knjige je

16
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si **Gorenjski Glas**

Ogenj, rit in kače niso za igrače

25
EUR

* poština

Avtorica v knjigi s 350 stranmi piše o najbolj skritih, intimnih dejanjih spolnosti naših prednikov, o življenju dekel in hlapcev, o otroštvu dedov in babic, zidavi hiš po 2. svetovni vojni in o okoliščinah, v katerih so se včasih rojevali otroci. Zanimive so zgodbe o tem, kako in zakaj so se ljudje sovražili, se ženili, umirali. Posebno poglavje je namenjeno dedu Luki, ki je bil znana žirovska legenda. Redna cena knjige je 30 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je cena le 25 EUR + poština.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

MojeDelo.com

STYRIA DIGITAL MARKETPLACES, d.o.o., Verovškova ulica 55, 1000 Ljubljana, Slovenija, T: 01 51 35 700
VEČ INFORMACIJ IN ZAPOSILTVENIH OGLASOV (1200+)
NA: www.mojedelo.com, info@mojedelo.com

Proizvodni delavec v mešalnici krmil, m/ž (Škofja Loka)

Od vas pričakujemo, da imate končano osnovno šolo, izkušnje so dobrodošle, niso pa nujne. Predvsem vabljeni kandidati iz okolice Škofje Loke. Jata Emona, d. o. o., Agrokombinatska 84, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 15. 12. 2018. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Dietni kuhar IV, m/ž (Radovljica)

Pripravljanje živil in kuhanje jedi, diet in napitkov, priprava kakovostne in neoporečne prehrane ter ekonomska poraba živil in energije pri pripravi obrokov, izdaja živil in materiala iz skladišča ter tekoče vodenje evidenc, sodelovanje pri izvajanju standarda HACCP. Dom dr. Janka Benedika Radovljica, Šerčerjeva ulica 35, 4240 Radovljica. Prijave zbiramo do 20. 12. 2018. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec v ribarnici, m/ž v Kranju in na Jesenicah

Zaželeno je, da imate izkušnje z delom v ribarnici, vas veseli delo z ljudmi, ste pozitivno naravnani in znate to prenašati tudi na druge ljudi, ste pripravljeni za učenje in nova znanja v okviru delovnega mesta. Mercator, d. o. o., Dunajska cesta 107, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 30. 12. 2018. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Tehnik vzdrževanja na elektro področju, m/ž (Kranj)

Opis delovnih nalog: izvajanje pregledov in vzdrževanje strojev in naprav v skladu s predpisi in navodili, ugotavljanje in odpravljanje napak ter okvar na strojih, napravah in inštalacijah, sposobnost branja tehnične dokumentacije ... Goodyear Dunlop Sava Tires, d. o. o., Škofjeloška 6, 4000 Kranj. Prijave zbiramo do 14. 12. 2018. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Proizvodni delavec za zahtevna dela, m/ž (Škofja Loka)

Od sodelavcev pričakujemo: IV. stopnjo izobrazbe: tehnične smeri, zaželeno so izkušnje z mehansko obdelavo, samostojno uporabo merilnih pripomočkov, samostojnost pri delu, fleksibilnost, natančnost. Bosch Rexroth, d. o. o., Kidričeva 81, 4220 Škofja Loka. Prijave zbiramo do 2. 1. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec, m/ž (Škofja Loka)

Pričakujemo osebe, ki jih veseli delo v trgovini, sortiranje in zlaganje izdelkov na prodajne police, urejanje videza trgovine, veselje do dela s strankami. TEDI Betribs,

Ptujska cesta 190, 2000 Maribor. Prijave zbiramo do 13. 12. 2018. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Kontrolor izdelkov in procesov, m/ž (Škofja Loka)

Od novega sodelavca pričakujemo: najmanj srednješolsko izobrazbo tehnične smeri (grafična, kemijska, tekstilna ...), dobro poznavanje orodij MS Office, natančnost, vestnost in doslednost pri delu, poznavanje proizvodnih procesov in zahtev sistema kakovosti ISO 9001 je prednost, znanje angleškega jezika je prednost, pripravljenost na delo v treh izmenah. EGP Embalažno grafično podjetje, d. d., Kidričeva cesta 82, 4220 Škofja Loka. Prijave zbiramo do 5. 1. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Skladiščnik, m/ž (Brnik)

V novo zgrajenem logističnem centru na Brniku z več kot 70 000 paletnimi mesti bomo zaposlili več posameznikov na delovno mesto: skladiščnik. Kuehne + Nagel, d. o. o., Zgornji Brnik 130f, 4210 Brnik Aerodrom. Prijave zbiramo do 25. 12. 2018. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Upravitelj strojev, m/ž (Škofja Loka)

Zaradi širitve poslovanja konstantno iščemo večje število sodelavcev za delo v proizvodnji. K sodelovanju vabimo dinamične in samostojne osebe za delo na delovnem mestu: upravitelj strojev. Filc, d. o. o., Trata 48, 4220 Škofja Loka. Prijave zbiramo do 29. 12. 2018. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Talilec, m/ž (Škofja Loka)

Od kandidatov pričakujemo: ustrezno izobrazbo: III. ali IV. stopnje tehnične smeri, znanje o delovanju strojev, delo v izmenah (treh). LTH Castings, d. o. o., Vincarje 2, 4220 Škofja Loka. Prijave zbiramo do 7. 1. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vodilni razvojni inženir za razvoj aplikacijske programske opreme SW, m/ž (Kranj)

Želimo, da imate naslednje kompetence: zaključena visokošolska izobrazba naravoslovne smeri (VI/2), najmanj 5 let delovnih izkušenj pri programiranju uporabniških aplikacij (C#, Windows), prednost pri izbiri bodo imeli kandidati, ki so strokovnjaki za .NET. Iskraemeco, d. d., Savska Loka 4, 4000 Kranj. Prijave zbiramo do 6. 1. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

CNC-programer in nastavljalec strojev, m/ž (Škofja Loka)

Delo zajema: izdelavo tehnologije obdelave kosov, programiranje CNC-strojev (stručnik ali obdelovalnih centrov), nastavljanje CNC-strojev (programi, orodja ...). Weber, d. o. o., Stara Loka 36, 4220 Škofja Loka. Prijave zbiramo do 6. 1. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Orodjar vzdrževalec, m/ž (Dobje, Poljane nad Škofjo Loko)

Delo je dvoizmenko in zajema vzdrževanje ter pripravo orodij za serijo, merjenje, struženje, rezkanje, brušenje, sestavljanje orodij ter druga dela, vezana na razpisano delovno mesto. Polycrom Škofja Loka, d. o. o., Poljane nad Škofjo Loko 76, 4223 Poljane nad Škofjo Loko. Prijave zbiramo do 5. 1. 2019. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

RAZSTAVE

Razstava jaslíc

Milje – V hiši čez cesto na Miljah 11 bodo v petek, 14. decembra, ob 18. uri odprli razstavo jaslíc. Razstavljali jih bosta Ana Korenč in Dragica Markun, nekaj jaslíc pa bo od neznanih avtorjev. Na ogled bodo miniaturne jaslícice in jaslícice v naravni velikosti. V kulturnem programu bodo nastopali: citrar Tomaž Plahutnik, vokalist Simon Eržen (ki bo zapel tudi koledniške pesmi), COPZ Mladi upi Olševek, Ljudski pevci Hiše čez Cesto. Jaslícice bodo na ogled vsak petek od 17. do 19. ure, vsako soboto od 10. do 12. ure in vsako nedeljo od 15. do 17. ure, vse do praznika sv. treh kraljev.

PREDSTAVE

Pismo rosno! Vsega je kriv poštar

Tržič – Špas teater v nedeljo, 16. decembra, ob 18. uri vabi v Kulturni center Tržič na komedijo Borisa Kobala Pismo rosno! Vsega je kriv poštar. Novo uspešnico Špas teatra sta ustvarila Marko Pokorn in Boris Kopal.

Nagrajenci nagradne križanke **JUBILEJNI KONCERT PRIFARSKI MUZIKANTI**, objavljene v Gorenjskem glasu v petek, 30. 11. 2018, z geslom PRIFARSKI MUZIKANTI PRAZNUJEJO, ki prejmejo po dve vstopnici za koncert, so: **Danica Gasser** iz Sorice, **Štefka Habjan** iz Zabnice in **Tatjana Gartner** iz Škofje Loke. Nagrajan-kam iskreno čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Loškem glasu 27. 11. 2018, je bila **NAMA, D. D., LJUBLJANA**, ki nagra-jencem za pravilno rešitev križanke poklanja brisačo Svila-nit. Nagrado dobijo: **JANA ROVTAR** iz Železnikov, **DANICA GAŠPERIN** iz Žirov in **STANE JARC** iz Škofje Loke. Nagrajenci prejmejo nagrade v prvem nadstropju veleblagovnice NAMA, Škofja Loka. Čestitamo!

Janez Logar **Jaz, midva, mi**

Mojca Logar **Več kot sanje**

Dve knjigi v eni. Janez piše o notranjem svetu človeka in o odnosih v zakonu in v družini. Predvsem, kako lažje živeti. Mojca poudari lepoto mame velike družine, žene, učiteljice in raziskovalke bližnje in daljne okolice. Skupaj želita povedati, da je v zakonu in družini lahko zelo lepo. Lepo je skupaj spoznavati drug drugega, našo deželo in potovati po svetu.

180 strani, 145 x 205 x 18 mm, trda vezava

20
EUR

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. **Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.**

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

OPEL Astra, letnik 1996, prevože-no 200.100 km ali po delih, tel.: 041/694-938 18003478

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 18003185

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

SUHA, mešana drva, tel.: 031/343-177 18003672

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, izjemne tehnične, umetniške in sporočilne vrednosti, tel.: 040/567-544 18003632

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 18003604

LOTO

Rezultati 98. kroga – 9. december 2018
5, 10, 14, 17, 20, 22, 27
in 34

Loto PLUS:
6, 7, 16, 18, 21, 29, 31
in 2
Lotko: **1 5 2 8 2 2**

Sklad 99. kroga za Sedmico: **1.290.000 EUR**
Sklad 99. kroga za PLUS: **780.000 EUR**
Sklad 99. kroga za Lotko: **100.000 EUR**

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napatnico do 101 EUR ceneje. Optika Aleksandra Qlandia Kranj, Kamnik, Jesenice, Tržič. Pokličite brezplačno 080 1331, www.optika.si 18003430

PRIDELKI

PRODAM

KVALITETNO domače oljčno olje, letnik 2018. Lokacija Grinjan - KP. Se-stava 70 % belica, 30 % črna leccino. Cena 10 EUR/l, nad 50 l. 9 EUR/l, tel.: 041/598-099 18003673

SILAŽNE bale, tel.: 041/855-753 18003668

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KRAVO simetalko, 2 meseca po telitvi, in ČB/LIM bikca, težkega 130 kg, tel.: 041/636-565 18003671

OVCE za zakol in ovce z jagneti, tel.: 031/699-145 18003646

PRAŠIČA za zakol, domača krma, težek 150 kg, tel.: 031/256-001 18003669

PRAŠIČA krškopoljske pasme, pribl. 250 kg, cena 2 EUR/kg, tel.: 041/282-039 18003674

PRAŠIČE pitance, težke okoli 270 kg, cena 1,5 EUR/kg, tel.: 031/554-743 18003642

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela – z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 18003618

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. http://www.zau.si, tel.: 031/836-378 18003619

RAZNO

IŠČEM

ODPADNO kovino, papir, akumulatorje, računalnike, mobilne telefone ..., tel.: 030/247-721 18003667

PONATIS

Zbrani recepti so dobrodošla pomoč vsem, ki pravkar začinjajo s samostojnim kuhanjem, drugim pa lahko zanimivo popestrijo jedilnike. Po takih jedeh pogosto zadiši v slovenskih domovih. Za knjigo pa jih je preizkusil kuharski mojster Andrej Goljat.

176 strani, 140 x 200 mm, spiralna vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. **Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.**

9,90 EUR
* poštnina

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

Copatki za novorojenčke

Drage pletilje, na srečanje vas vabimo **tokrat drugo sredo, 12. decembra**, ob 16. uri na Nazorjevo ulico 1 v Kranju.

Do snidenja lep pozdrav!

Gorenjski Glas

Radio **Sora**

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

ZAHVALA

Odšla si z vetrom,
a ne v praznino.

V 79. letu se je od nas poslovila draga mama, babica in prababica
MARTINA PIVK
roj. Možina, s Kokrice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob stali v najtežjih trenutkih. Hvala za izrečeno sožalje, sveče in cvetje. Zahvala tudi osebju gastroenterološke klinike v Ljubljani, osebni zdravnici dr. Eriki Tratnik ter dr. Mateji Lopuh. Iskrena hvala župniku g. Jožetu Kljunu za opravljen pogrebni obred, pevcem Zupan ter trobentaču Mateju. Vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo.

Žaljujoči vsi njeni
Kranj, 30. novembra 2018

ZAHVALA

Zvezani smo bili v šopek z ljubeznijo.
Po njej bo vedno dišalo naše življenje.
Hvala ti!

Posloveli smo se od naše draga mame

JELKE JELAR
p. d. Orešnikove Jelke iz Zadrage

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo imeli radi in ste bili z nami v dnevih žalosti.

Neizmerno te pogrešamo

V SPOMIN

Težko je povedati,
kako boleče
je čakati nekoga,
ko dobro veš,
da več ga ne bo.

Minilo je leto, odkar nas je zapustil naš dragi

DUŠAN JERAB

Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob. Pogrešamo te!

Vsi njegovi
Breg ob Savi, 9. december 2018

ANKETA

Veseli december

NEŽA ROZMAN

December nam ponuja številne možnosti za preživljanje prostega časa – kulturne in zabavne prireditve, delavnice, tečaje ... Mimoidoče smo vprašali, katerih dogodkov se udeležujejo in kakšna mera dogajanja se jim zdi ravno pravnja.

Foto:Tina Dokl

Uroš Bohinc, Orehovlje:

»Ne bi rekel, da je dogajanja v decembru preveč. Zdi se mi, da je dogodkov ravno prav, saj je to veseli čas. Dogodkov se redno udeležujem, večinoma koncertov. Za letos že imam plane.«

Mateja Mušič, Kranj:

»Dogajanja v veselim decembru je dovolj, včasih še celo preveč in je težko vse dogodke, na katere bi rada šla, uskladiti z družinskimi in osebnimi obveznostmi. Všeč mi je dogajanje na prostem.«

Andrej Zalokar, Kranj:

»V Kranju bi lahko bilo dogajanja še več, predvsem se mi zdi problematično to, da na mestnem sejmu ni dovolj gostinskih ponudnikov. Dogajanje je glede na velikost mesta dobro obiskano.«

Veronika Masten, Kranj:

»Dogajanja v decembrskem času je dovolj in se ga rada udeležim. Največkrat obiščem koncerte, vendar se včasih težko udeležim vseh dogodkov, saj so na sporedu ob istem času.«

Gorazd Uršič, Kranj:

»Za mlade je dogodkov verjetno premalo, za starejše preveč. Preveč jih je najbrž tudi za prebivalce mestnega jedra, saj je prisoten hrup. Sam obiskujem dogodke, a bolj naključno.«

Božički na obisku v bolnišnici

Do otrok so se Božički, člani Gorske reševalne službe Jesenice, letos spustili kar z žičnico.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Člani Gorske reševalne službe (GRS) Jesenice že nekaj let v predbožičnem času na poseben način razveselijo otroke, ki se zdravijo na pediatričnem oddelku jeseniške bolnišnice. Preoblečeni v Božičke so jih doslej vselej presenetili tako, da so do njihovih bolnišničnih sob priplezali kar po stenah bolnišnice. Letos pa so izdelali posebno žičnico, po kateri so se mimo bolnišničnih oken spustili kar trije Božički: Miha, Rok in Erik. Na vhodu v bolnišnico so jih najprej pričakali otroci jeseniških vrtcev, ki so jih Božički razveselili z bomboni. Zatem pa so se trije dobri možje odpravili k otrokom na pediatrični oddelek. Razdelili so jim pripravljena darila in poklepotali z njimi. Otroci so se obiska zelo razveselili.

Božički so se letos do otrok spustili s posebno žičnico. / Foto: Gorazd Kavčič

»V očeh je bilo mogoče opaziti iskreno veselje ter hvaležnost, da smo jim skrajšali puste bolnišnične

dni. Z enako dobrimi občutki pa smo bolnišnico zapuščali tudi mi. V veseljem nam je bilo pomagati in obljubili

smo jim, da jih naslednje leto spet obiščemo,« je povedal Robert Sušan iz GRS Jesenice.

Arboretum se je odel v praznično podobo

Volčji Potok – V Arboretumu decembra skrbijo za pravo praznično vzdušje. Kostonjevo drevored je postal razsvetljena galerija gostujočih slik iz Narodne galerije. Osvetljeno je tudi srce Arboretuma, francoski vrt. Najmlajše bo razveselila nova podoba junakov iz dežele pravljic, ki bodo zasijali v soju luči na otroškem igrišču. Odpiralni čas parka je v ta namen podaljšana: 7., 8., 14. in 15. ter od 21. decembra do vključno 2. januarja z izjemo božičnega večera (24. decembra) do 19. ure.

Maistrov večer o vojaških ljudskih pesmih

Kamnik – V Rojstni hiši Rudolfa Maistra bodo jutri, 12. decembra, ob 18. uri pripravili Maistrov večer, ki bo tokrat posvečen vojaškimi ljudskimi pesmimi. O zanimivi temi bo predavala Kamničanka, etnologinja dr. Marija Klobčar, ki bo predvajala tudi nekatere izvirne zvočne posnetke pesmi, ob tem pa predstavila tudi novo interpretacijo teh pesmi. V preteklosti se je namreč ustalilo prepričanje, da melanholičnost slovenskih ljudskih vojaških pesmi izhaja iz bojazljivosti slovenskih vojakov.

Pisatelj Ivan Cankar zdaj nima soimenjaka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Danes, 11. decembra, mineva sto let od smrti pisatelja Ivana Cankarja. V državnem statističnem uradu so ob obletnici zbrali vrsto zanimivih podatkov o tem, koliko je danes v Sloveniji Ivanov in koliko Cankarjev, koliko Cankarjevih ulic in koliko osnovnih šol Ivana Cankarja ...

Statistiki dokazujejo, da Ivan Cankar danes v Sloveniji nima soimenjaka, torej prebivalca, ki bi mu bilo ime Ivan in bi se pisal Cankar. V Sloveniji je bilo na začetku leta 17.406 prebivalcev z imenom Ivan, ki so bili v povprečju stari več kot 63 let. Ime Ivan je tretje najpogostejše moško ime med prebivalci Slovenije, še posebej je bilo priljubljeno do konca

petdesetih let prejšnjega stoletja. V zadnjih dveh desetletjih se je letno število novorojenčkov, ki so dobili ime Ivan, zelo zmanjšalo, od vseh lani rojenih jih je to ime dobilo le 15. Ivan je najpogostejše ime v koroški in goriški statistični regiji, najmanj pogosto pa v gorenjski regiji. Na začetku letošnjega leta je v Sloveniji živelo 434 prebivalcev s priimkom Cankar. Največ Cankarjev prebiva v osrednjeslovenski regiji, najpogostejši pa je ta priimek prav v gorenjski regiji, kjer živi 149 prebivalcev s tem priimkom.

Pisatelj Ivan Cankar je sicer dobro »zaznamoval« Slovenijo: po njem se imenuje 44 ulic in 12 cest, štiri trgi, tri nabrežja ter po en drevored, vrh in pot ter tudi tri osnovne šole.

Nov vozni red vlakov

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Potniki lahko po novem vozovnici za vlake Slovenskih železnic kupijo tudi na spletu, kar je eden od ukrepov v sklopu modernizacije železnic. Prav tako Slovenske železnice napovedujejo tudi nakup 26 novih vlakov. Pogodba s proizvajalcem Stadler je že podpisana.

V nedeljo pa je začel veljati tudi novi vozni red vlakov, ki prinaša nekaj novosti tako v notranjem kot v mednarodnem potniškem prometu.

Glavna sprememba, ki zadeva potnike na Gorenjskem, je dodatna povezava od postajališča Medno do Ljubljane ob 8.32 na progi Jesenice–Ljubljana.

V mednarodnem prometu pa bo odslej mogoče potovati z direktnimi povezavami do Gradca in Dunaja, Salzburga, Münchna, Frankfurtu, Zagreba in Beograda ter do Budimpešte, Zalaegerszega in Veszprema. Po novem pa bo poleg okoliških letališč z železniško povezavo povezano tudi letališče v Trstu.

Predstavili bodo pasijonski almanah

Škofja Loka – V Škofji Loki bodo danes predstavili novo številko mednarodnega zbornika Pasijonski Almanah/Passionis annuarium 2018. Gre za drugo številko po vrsti, lani je izšla prva. Drevo ob 18. uri bosta zbornik v Sokolskem domu predstavila urednika Jože Štukl in Franc Križnar. V kulturnem programu bosta nastopila Janez Jocif s strunsko lajno in dudami in Marjanca Jocif s kljunasto flavto.

vremenska napoved

Danes in jutri bo zjutraj delno jasno, nato pa spremenljivo oblačno. V četrtek bo večinoma oblačno in suho vreme.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

-3/7 °C

SREDA

-4/7 °C

ČETRTEK

-2/0 °C

